

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta sekä yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on toteuttaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus. Vuonna 1994 annettu laki korvattaisiin uudella lailla Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta.

Uudistuksessa otettaisiin huomioon vuonna 2013 toteutettu Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan uudistus sekä siihen liittyvät unionin lainsäädännön muutokset. Uusi laki toimisi kehyksenä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansalliselle täytäntöönpanolle. Se sisältäisi luvut yleisistä säännöksistä, kalavarojen käytön ohjauksesta, siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevasta järjestelmästä, markkinajärjestelyistä, sekä sisävesillä kaupalliseen kalastukseen käytettävien kalastusalusten rekisteröinnistä. Luku erinäisistä säännöksistä koskisi Euroopan unionin kalatalousalan tietojen keruuta koskevia säännöksiä sekä muutoksenhakua ja voimaantuloa.

Esityksessä ehdotettu järjestelmä siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä olisi kokonaan uusi kaupallista kalastusta koskeva hallinnollisesti kevyt ja joustava järjestelmä, jonka tavoitteena olisi parantaa yritysten mahdollisuuksia suunnitella ja ajoittaa kalastustoimintansa siten, että se vastaisi nykyistä järjestelmää paremmin markkinoiden kysyntään. Tämä mahdollistaisi kalasta saatavan tuottajahinnan nousun ja elinkeinotoiminnan kannattavuuden parantumisen.

Suomen kalastuskiintiöiden omistus ja kalastusoikeus yleisillä vesialueilla säilyisivät valtiolla, mutta valtion rooli kalastuksen säätelyssä vähenisi. Järjestelmä merkitsisi käytännössä sitä, että Suomelle neuvoston asetuksella vuosittain vahvistettavat silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt Itämerellä jaettaisiin vuosien 2011–2015 saalishistorian perusteella kymmenen kalenterivuoden ajan voimassaoleviksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille tai ammatinharjoittajille.

Suomen vuosittaiset silakka-, kilohaili-, ja lohikiintiöt jaettaisiin siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamien promilleosuuksien perusteella kaupallisille kalastajille toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi. Järjestelmä sisältäisi myös erityiset menettelyt aloittavien yrittäjien alalle tulon kannustamiseksi ja toimintaedellytysten turvaamiseksi niissä kalastusmuodoissa, joissa uutta järjestelmää ei otettaisi käyttöön.

Esitys sisältää myös ehdotuksen yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamiseksi siten, että sen kalastuksen säätelyä koskevat pykälät siirrettäisiin pienin muutoksin täytäntöönpanolakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2016.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.1.1 Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka.....	4
2.1.2 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta.....	5
2.1.3 Kaupallisen kalastuksen ja kalakantojen nykytila.....	6
2.2 Lainsäädäntö eri maissa.....	7
2.2.1 Ruotsi.....	7
2.2.2 Viro.....	9
2.2.3 Islanti.....	9
2.3 Kansainväliset sopimukset.....	10
2.3.1 YK:n merioikeusyleissopimus ja kalakantasopimus.....	10
2.4 Nykytilan arviointi.....	11
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	11
3.1 Tavoitteet.....	11
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	11
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	12
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	12
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	14
4.3 Ympäristövaikutukset.....	14
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	15
5 ASIAN VALMISTELU.....	15
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	15
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	18
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	18
1.1 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta.....	18
1 luku Yleiset säännökset.....	18
2 luku Kalavarojen käytön ohjaus.....	20
3 luku Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen kaupallisille kalastajille.....	26
4 luku Markkinajärjestelyt.....	40
5 luku Sisävesillä käytettävien kalastusalusten rekisteröinti.....	42
6 luku Erinäiset säännökset.....	43
1.2 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	44
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	44
3 VOIMAANTULO.....	44
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	45
4.1 Omaisuudensuoja.....	45
4.2 Kalastusrajoitusten suhde vastuuseen ympäristöstä.....	47
4.3 Elinkeinovapaus.....	48
4.4 Yhdenvertaisuus.....	50
4.5 Yksityiselämän suoja.....	51
LAKIEHDOTUKSET.....	52

HE 103/2016 vp

1. Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta..	52
2. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	70
LIITE	71
RINNAKKAISTEKSTI.....	71
2. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	71

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Nykyinen laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/1994) tuli voimaan vuoden 1995 alussa. Lakia on muutettu useaan otteeseen, eikä se kokonaisuudessaan enää vastaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan ja perustuslain muutoksista aiheutuneisiin tarpeisiin. Lain ajantasaistamiseksi tarpeelliset uudistukset ovat niin merkittäviä, että niiden toteuttaminen osittaisuudistuksella ei ole mahdollista. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uusi laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta (*täytäntöönpanolaki*), joka korvaisi nykyisen lain Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta. Uudistuksen taustalla on sisällöllisten uudistusten lisäksi pyrkimys parempaan sääntelyyn.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) III osasto sisältää unionin yhteisen kalastuspolitiikan, joka on Euroopan unionin kalastuksen ja vesiviljelyn hallintoväline. Koska kalat ovat liikkuva luonnonvara, niitä pidetään yhteisenä omaisuutena, joiden käyttöä koskevat yhteiset säännöt. Yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen tavoitteena on varmistaa kalakantojen kestävä ja vastuullinen hyödyntäminen. Yhteisön yhteinen kalastuspolitiikka syntyi 1970-luvulla, ja sen periaatteet vapaasta kalavesille pääsystä ja kiintiöjaon suhteellisesta vakaudesta ovat säilyneet siitä lähtien kalastuspolitiikan kulmakivinä.

Yhteinen kalastuspolitiikka on Euroopan unionin yksinomaisessa toimivallassa siltä osin kuin kysymys on meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisestä (SEUT 3 artikla). Yksinomainen toimivalta tarkoittaa, että ainoastaan unioni voi toimia lainsäätäjänä ja antaa oikeudellisesti velvoittavia säädöksiä, kun taas jäsenvaltiot voivat tehdä näin ainoastaan unionin valtuuttamina tai unionin antamien säädösten toimeenpanemiseksi (SEUT 2 artikla). SEUT 4 artiklan mukaan kalastus meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä lukuun ottamatta kuuluu unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan.

Yhteisen kalastuspolitiikan perussäädös uudistettiin vuonna 2013. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1380/2013 yhteisestä kalastuspolitiikasta alettiin soveltaa vuoden 2014 alusta. Uudessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa yhteisestä kalastuspolitiikasta (1 artikla) säädetään, että yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvat meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen, näitä luonnonvaroja hyödyntävien kalastusten ja laivastojen hallinnointi sekä yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa tukevien markkina- ja rahoitus-toimenpiteiden osalta makean veden elolliset luonnonvarat, vesiviljely sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostus ja kaupan pitäminen. Perussäädöksen lisäksi yhteistä kalastuspolitiikkaa säädellään unionin tasolla kalastuksen valvontaa, kalastuslaivastoa, tiedonkeruuta, markkinajärjestelyä sekä meri- ja kalatalousrahastoa koskevilla asetuksilla. Yhteiseen kalastuspolitiikkaan kuuluvat myös kalastuksen ulkosuhdepolitiikka ja Euroopan unionin kalastusta koskevat sopimukset kolmansien maiden kanssa. Osana yhteistä kalastuspolitiikkaa Euroopan unionissa vahvistetaan vuosittain tietyille kalakannoille suurimmat sallitut saaliit ja jäsenvaltiokohtaiset saaliskiintiöt, joiden käytöstä jäsenvaltiot päättävät kansallisesti. Kiintiöillä rajoitetaan kaupallista kalastusta merellä harjoittavien kalastajien saaliita.

Yhteisen kalastuspolitiikan perussäädöksessä tavoitteeksi on asetettu kalastuksen ja vesiviljelyn ekologinen kestävyys pitkällä aikavälillä sekä taloudellisten, sosiaalisten ja työllisyys-hyötyjen aikaansaaminen ja elintarvikkeiden saatavuuden edistäminen. Tähän pyritään elvyttämällä ja pitämällä kalakannat kestävän enimmäistuoton (MSY, Maximum Sustainable Yield) tasolle. Tavoitteena on saavuttaa kestävän enimmäistuoton mukainen kalastuskuolevuus, jos mahdollista, vuoteen 2015 mennessä ja kaikkien kalakantojen osalta viimeistään vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi yhteisessä kalastuspolitiikassa sovelletaan ennalta varautuvaa lähestymistapaa ja ekosysteemilähestymistapaa.

Perussäädöksessä jäsenvaltioille annetaan valtuudet toteuttaa lähinnä omaa kalastustaan koskien tietyt vaatimukset täyttäviä toimenpiteitä. Jäsenvaltioilla on oikeus toteuttaa syrjimättömiä toimenpiteitä kalakantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi sekä meriekosysteemin suojelutason ylläpitämiseksi tai parantamiseksi 12 meripenikulman sisällä jäsenvaltion perusviivoista edellyttäen, ettei unioni ole toteuttanut erityisesti kyseistä aluetta koskevia tai erityisesti asianomaisen jäsenvaltion havaitsemaan ongelmaan puuttuvia säilyttämis- ja hoitotoimenpiteitä. Jäsenvaltion toimenpiteiden on sovittava yhteen unionin tavoitteiden kanssa ja oltava vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet. Jos jäsenvaltion suunnittelemat toimenpiteet todennäköisesti vaikuttavat muiden jäsenmaiden kalastusaluksiin, toimenpiteet saadaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun asianomaisia jäsenvaltioita, komissiota ja asianomaisia neuvoa-antavia toimikuntia on kuultu toimenpideluonnoksesta. Komissiolla on aina mahdollisuus pyytää jäsenvaltiota muuttamaan tai kumoamaan jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen, jos komissio katsoo, että toimenpide ei vastaa asetuksessa säädettyjä vaatimuksia. Jäsenvaltioilla on myös valtuutus kalakantojen säilyttämiseksi toteuttaa kansallisia toimenpiteitä, jotka koskevat ainoastaan jäsenvaltion omia kalastusalueita unionin vesillä. Toimenpiteiden tulee olla yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisia ja vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet.

Saaliiden poisheittämisen kieltäminen on vuonna 2013 säädetyin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen merkittävin uudistus. Kaupallisen kalastuksen harjoittajat eivät enää saa heittää saalista takaisin mereen, vaan saalis tulee purkaa maihin. Kielto koskee myös alमितaisia kaloja, jotka aikaisempien säännösten mukaan on täytynyt heittää takaisin mereen. Itämerellä purkamisvelvoite koskee silakkaa, kilohailia, turskaa, lohta ja punakampelaa. Toinen merkittävä muutos koskee kalastuspolitiikan alueellistamista, jonka perusteella jäsenvaltiot voivat yhteistyössä tehdä komissiolle suosituksia. Komissio voi käyttää suosituksia ehdotustensa valmistelun lähtökohtana. Lisäksi jäsenvaltiot voivat keskenään sopia esimerkiksi kalakantojen hoitosuunnitelmien täytäntöönpanosta ja antaa niitä koskevia kansallisia määräyksiä. Komissio varmistaa, että määräykset ovat sopusoinnussa asetettujen tavoitteiden ja unionin lainsäädännön kanssa. Järjestelyn on tarkoitus edistää alueellisten erityisolosuhteiden huomiointia. Itämeren jäsenvaltiot ovat yhteisen kalastuspolitiikan alueellistamista varten perustaneet vapaaehtoiseen yhteistyöhön perustuvan Itämeren kalastusfoorumin (BALTFISH). BALTFISH muodostuu jäsenvaltioiden kalastuksesta vastaavien ministeriöiden edustajista sekä Euroopan komission edustajista. Se kokoontuu ajoittain laajassa kokouksessa, jolloin keskusteluun osallistuvat myös kaikki kalastuksesta kiinnostuneet etujärjestöt ja muut tahot.

2.1.2 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta

Täytäntöönpanolain keskeisenä tehtävänä on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano Suomessa. Laissa määriteltiin toimivaltaiset viranomaiset, säädettiin yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa koskevista rekistereistä, valvojen tiedonsaantioikeudesta, valtuuksista ja velvollisuuksista.

HE 103/2016 vp

Laissa säädettiin myös yhteisen kalastuspolitiikan vastaisista teoista annettavat rangaistukset sekä menettämisseuraamuksista ja tuen takaisinperinnästä. Täytäntöönpanolakiin sisältyivät myös maa- ja metsätalousministeriölle annetut valtuudet määrät kalastuksen rajoittamisesta, kalastuslisenseistä ja -luvista, rekistereistä, kalatalouden tukitoimenpiteistä sekä lain muusta täytäntöönpanosta.

Lailla yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta kumottiin ne osat laista yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta, jotka koskivat valvontaa, rekistereitä ja rangaistuksia sekä osan maa- ja metsätalousministeriön valtuuksista. Näin ollen lakiin jäi vain välttämätön osa muun muassa eräiden maa- ja metsätalousministeriön antamien määräysten oikeusperustaksi.

2.1.3 Kaupallisen kalastuksen ja kalakantojen nykytila

Suomen elinkeinokalatalouden jalostusarvo vuonna 2014 oli yhteensä hieman vajaa miljardi euroa. Kalan jalostuksen ja kaupan arvo on tästä noin 850 miljoonaa euroa ja vesiviljelyn arvo noin 80 miljoonaa euroa. Merialueen kaupallisen kalastuksen saaliin kokonaisarvo kalastajahinnoin oli noin 40 miljoonaa euroa ja sisävesikalastuksen noin 12 miljoonaa euroa. Kaupallisen kalastuksen saalis mereltä oli 148 miljoonaa kiloa vuonna 2015 ja sisävesillä vuonna 2014 noin viisi miljoonaa kiloa. Kaupallisten kalastajien määrä merialueella on ollut jo pidempään laskussa ja vuoden 2015 lopussa ammattikalastajarekisterissä oli yhteensä 1 755 merialueen ammattikalastajaa. Sisävesillä oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 648 rekisteröitynyttä ammattikalastajaa. Rekisterissä vuoden 2015 lopussa olevista kalastajista merialueella 458 kalastajaa ja sisävesillä 322 saivat vähintään 30 prosenttia tuloistaan kalastuksesta. Vuoden 2016 alusta voimaan astuneen uudella kalastuslailla (379/2015) uudistettiin ammattikalastajan määritelmää siten, että uutena terminä käytetään kaupallinen kalastaja. Kaupalliset kalastajat jaetaan kahteen ryhmään heidän pyytämänsä kalan myynnistä kertyvän liikevaihdon perusteella. Ryhmään 1 kuuluvat yli 10 000 euron liikevaihtoa saavat. Toukokuun 2016 alussa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen oli rekisteröity 348 ryhmään 1 kuuluvaa merialueen kaupallista kalastajaa ja 1 466 ryhmään 2 kuuluvaa kaupallista kalastajaa. Sisävesillä toimivia ryhmän 1 kaupallisia kalastajia oli 231 ja ryhmän 2 kaupallisia kalastajia 791.

Kaupallisten kalastajien lukumäärän väheneminen johtuu sekä ikääntymisestä ja alhaisesta nuorten rekrytoitumisesta kalastuselinkeinoon että alan toimintaedellytysten heikentymisestä. Kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliit ovat merialueella kalastajien lukumäärän vähenemisestä huolimatta säilyneet vakiintuneella runsaan 100 miljoonan kilon tasolla. Saalismäärät ovat vahvoista silakkakannoista ja suurista Suomen silakan kalastuskiintiöistä johtuen viime vuosina suurentuneet noin 150 miljoonaa kiloon. Rannikolla kaupalliset kalastajat saavat ryllä ja verkoilla noin 12 miljoonaa kiloa ja sisävesillä kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliit ovat noin viiden miljoonan kilon tasolla. Taloudellisesti tärkeimmät saalislajit ovat merellä silakka ja sisävesillä muikku.

Kalan kulutus Suomessa on noussut kymmenessä vuodessa noin 30 prosenttia, mutta samalla kotimaisen kalan osuus on vähentynyt. Kulutuksen kasvu perustuu ulkomailta tuotuun kalaan. Suuri osa Suomessa kulutetusta kotimaisesta kalasta saadaan vapaa-ajan kalastuksen kautta. Kaupallisen kalastuksen saaliin osuus kulutetusta kalasta on laskenut noin kuuteen prosenttiin.

Kaupallisen kalastuksen kohteena olevien kalalajien kannat ovat osin vahvat Suomen vesillä, mutta osa pyynnin kohteena olevista kannoista on heikentynyt. Merialueella silakka- ja kilohailikannat ovat runsaat ja niitä hyödynnetään tavoitteena olevaa kestävästi enimmäistuoton mukaisesti tai lähellä sitä. Turskakantojen tila on heikko. Ahven-, kuha-, muikku-, hauki-, made- ja siikakantojen tila vaihtelee eri vesistöalueilla suotuisten ja epäsuotuisten ympäristö-

olosuhteiden sekä kalastuspaineen seurauksena. Kuha- ja ahvenkannat vaihtelevat lämpiminä vuosina syntyneiden vahvojen vuosiluokkien ja niiden suotuisan kasvun mukaan. Sisävesialueilla muikkukannat ovat keskimääräiset, mutta monissa merkittävässä muikkuvesissä kannat ovat jopa ylitiheät, jolloin muikkujen keskikoko on jäänyt pieneksi. Suomenlahden rannikolla, Saaristomerellä ja joillakin sisävesialueilla särkikalakannat ovat runsastuneet voimakkaasti. Särkikaloihin kohdistuu harvoin voimakasta pyyntiä, minkä vuoksi niiden suurta määrää vesistössä pyritään monin paikoin vähentämään intensiivisillä hoitokalastustoimilla.

Useiden vaelluskalakantojen heikko tila johtuu pääasiassa haitallisista elinympäristömuutoksista etenkin vesistöjen patoamisesta ja muusta vesirakentamisesta sekä toisaalta liiallisesta kalastuksesta luonnonkantojen heikentyneeseen tilaan nähden. Suomen suuret vaelluskalajoet Teno-, Näätämö-, Tornion-, ja Simojokea lukuun ottamatta on rakennettu vesivoiman tuotantoon. Tornionjoen lohikanta on merkittävästi voimistunut ja on lähellä sille asetettua tavoitetta.

Kalakantoja hoidetaan kalastusta ohjaamalla, elinympäristöä suojelemalla ja parantamalla, kalateitä rakentamalla sekä kaloja istuttamalla. EU:n tärkeimpiä säätelyvälineitä ovat vuosittain tehtävät päätökset suurimmista sallituista saaliista sekä tekniset kalastusta koskevat määräykset. Kalakantojen hoidossa tärkeitä välineitä ovat monivuotiset suunnitelmat. EU:ssa valmistellaan kalakantojen pitkäjänteiseen hoitoon tähtääviä monivuotisia suunnitelmia Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja varten sekä Itämeren lohikantoja varten.

Kalatalousalan tietojen keruusta, hallinnasta ja käytöstä on säädetty kansallisesti suoraan vähäisessä määrin. EU:n asiaa koskevan lainsäädännön muutosten johdosta on tarpeen antaa joi-takin yksityiskohtaisia määräyksiä veloitteiden kansallisen toimeenpanon toteuttamiseksi.

2.2 Lainsäädäntö eri maissa

2.2.1 Ruotsi

Ruotsi soveltaa Suomen tavoin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa ja sen kiintiöjärjestelmää. Ruotsilla on Itämeren lisäksi kalastusta Skagerrakissa, Kattegatissa, Pohjanmerellä ja Koillis-Atlantilla. Näin ollen Ruotsille vahvistetaan neuvoston asetuksilla vuosittain Suomea merkittävästi suurempi määrä kalastuskiintiöitä. Ruotsi on ennen Euroopan unioniin liittymistään säättänyt lain yhteisen kalastuspolitiikasta (Lag (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken). Laki sisältää vastaavat säännökset kuin Suomessa säädetty laki. Merkittävänä erona on lakiin sisältyvä laaja valtuus hallitukselle tai valtakunnalliselle kalastushallintoviranomaiselle antaa yhteistä kalastuspolitiikkaa täydentäviä säännöksiä EU:n asetusten toimeenpanemiseksi.

Ruotsin pelaginen kalastuskiintiöjärjestelmä (silli, kilohaili, makrilli, mustakitaturska, tuulen-kala ja muita teollisesti pyydettyjä kaloja) uudistettiin vuonna 2007 ottamalla käyttöön aluskohtaiset saalismäärät (årsranson). Aluskohtaiset saalismäärät jaettiin kalastusalusten vuosina 2000–2004 saamien saaliiden perusteella ja vuoden 2005 saaliin perusteella niille aluksille, jotka sinä vuonna olivat aloittaneet kalastuksen. Järjestelmän piirissä olivat kaikki yli 12 metriä pidemmät troolialukset sekä nuotta-alukset, jotka käyttivät vähintään 45 metriä syviä ja vähintään 360 metrin ympärysmitan omaavia nuottia. Saalismäärät eivät olleet edelleen luovutettavia.

Ruotsin pelaginen kalastuslaivasto koostui tässä vaiheessa 82 aluksesta. Laivastossa oli ylikapasiteettia, joka johti suureen kalastuspaineeseen, ylikalastuksen ja väärinraportoinnin riskiin sekä heikkoon kannattavuuteen. Uudistuksen tavoitteena oli kalastuslaivaston rakennemuutok-

HE 103/2016 vp

sen aikaansaaminen ja kannattavuuden parantaminen siten, että kalastuksesta tulisi taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä. Ajatuksena oli mahdollistaa elinkeinotoiminnan lopettaminen sellaisille yrittäjille, joiden toiminta ei ollut kannattavaa. Tämä olisi tapahtunut kalastusmäärien myynnillä ja ilman julkista romutustukea. Myös jalostusteollisuudelle luotiin paremmat mahdollisuudet toimintansa suunnittelulle esim. sopimalla kalastusyrittäjien kanssa kalan toimitusajankohdista.

Vuonna 2009 annettiin laki (Lag (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter), jonka nojalla meri- ja vesiviranomainen jakoi aiemmat aluskohtaiset saalismäärät luovutettaviksi kalastusoikeuksiksi (överlåtbara fiskerättigheter). Päätös jaosta tehtiin kymmeneksi vuodeksi ja siinä määriteltiin kunkin aluksen promilleisuus kustakin Ruotsin pelagisten kalalajien kiintiöstä. Yhdellä ammattikalastajalla saa olla luovutettavia kalastusoikeuksia samanaikaisesti enintään kahdelle alukselle. Uudistuksella pyrittiin lisäksi huolehtimaan alueellisesta tasapainosta ja välttämään kalastusoikeuksien hallinnan liiallinen keskittyminen. Tämä tehtiin varaamalla osa kiintiöistä vain Itämerellä toimiville kalastusaluksille. Näin pyrittiin parantamaan ko. alusten kannattavuutta ja välttämään kalastusoikeuksien hallinnan keskittyminen Ruotsin länsirannikolle. Pohjanlahden silakan ja kilohailin perinteisen troolikalastuksen sallittiin jatkuvan ilman aluskohtaista kiintiöintiä. Tälle alueelle annettiin kuitenkin luovutettavat kalastusoikeudet viidelle alukselle, jotka vuosina 2000–2004 olivat kalastaneet alueella. Luovutettavien kalastusoikeuksien liiallisen keskittymisen estämiseksi määrättiin, että kalastaja saisi hallita enintään 10 prosenttia kalastusoikeuksista. Lisäksi vahvistettiin erillinen rannikkokiintiö pienimuotoiselle alle 12 metrin pituisille kalastusaluksille.

Luovutettavia kalastusoikeuksia voi Ruotsin järjestelmässä luovuttaa vain pysyvästi. Ruotsin meri- ja vesiviranomainen hyväksyy luovutukset. Luovutusten valmistelu on useissa tapauksissa tehty Ruotsin pelagisen tuottajajärjestön (Swedish Pelagic Federation) toimesta. Myös ulkomaalaisten kalastusyrittäjien kanssa voidaan sopia kiintiöiden vaihdoista, mutta vain tonneissa ja kuluvan vuoden aikana, eli ne eivät ole pysyviä kiintiöosuusluovutuksia. Luovutuksia oli eniten järjestelmän käyttöönottoaiheessa, vuonna 2010 enemmän kuin 450 luovutusta ja vuonna 2013 runsaat 240 luovutusta. Luovutusten väheneminen johtuu kalastusoikeuksia hallinnassaan pitävien yritysten vähenemisestä, eli kalastusoikeuksien keskittymisestä. Yrityksen hallinnassa olevat kalastusoikeudet voidaan luovuttaa kokonaan tai osittain. Yhteensä 53 kalastajaa on luovuttanut kaikki kalastusoikeutensa.

Luovutettavia kalastusoikeuksia koskevan pelagisen kiintiöjärjestelmän soveltamisen aikana vuosina 2009–2013 kalastusalusten määrä on vähentynyt 55 prosentilla 82 aluksesta 37 alukseen. Myös niiden yhteenlaskettu konetehto ja vetoisuus ovat karkeasti puolittuneet, mutta alusta kohden ne ovat hieman nousseet. Pelagiseen kiintiöjärjestelmään jääneiden yli 12 metrin pituisten kalastusalusten koko on siten jonkin verran suurentunut. Samanaikaisesti koko Ruotsin kalastuslaivaston alusmäärä on vähentynyt 1 471 aluksesta 1 299 alukseen, eli 12 prosentilla. Passiivisia kalastusaluksia ei pelagisessa kiintiöjärjestelmässä enää ollut vuonna 2011, kun niiden määrä koko laivastosta oli aiemmin noin 25 prosenttia.

Pelagiseen kiintiöjärjestelmään kuuluvien kalastusalusten saaliin arvo on vuosien 2009–2013 aikana noussut yhdeksällä prosentilla, kun se koko laivastossa nousi kuusi prosenttia. Pelagiseen kiintiöjärjestelmään kuulumattoman laivaston osan saaliin arvo pysyi lähes vuoden 2009 tasolla. Pelagisen kiintiöjärjestelmän muuta laivastoa parempi kannattavuus ilmenee myös siinä, että pyyntiponnistusta kohden laskettu saaliin arvo on noussut 37 prosentilla, kun se muussa laivastossa parani vain kolmella prosentilla. Ruotsin kalastuskiintiöiden kokovaihtelut vuosina 2009–2013 ovat myös vaikuttaneet saalisarvoihin.

HE 103/2016 vp

Itämeren pienimuotoiselle kalastukselle vahvistetut rannikkokiintiöt ovat olleet avoimia uusille kalastusaluksille ja niiden hyödyntämistaso on noussut. Tämä on johtanut esim. Itämeren pääaltaalla silakalle vahvistetun rannikkokiintiön täyttymiseen ja väliaikaisiin kalastuskieltoihin, jotka ovat aiheutuneet pienten troolialusten kalastustoiminnan lisääntymisestä.

2.2.2 Viro

Viro soveltaa Suomen tavoin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa ja sen kiintiöjärjestelmää. Virolla on Itämeren lisäksi kalastusta Pohjois-Atlantilla. Virossa otettiin vuoden 2001 alusta käyttöön toimijakohtaiset siirrettävissä olevat kiintiöt (ITQ, individual transferable quota) silakan, kilohailin ja turskan troolikalastuksessa. Kaikki troolialukset ovat järjestelmän piirissä aluksen pituudesta riippumatta. Rannikkokalastukselle varattiin omat yhteiset kiintiöt, jotka ovat Riianlahdella 46 prosenttia sekä Suomenlahdella ja Itämeren pääaltaalla 11 prosenttia silakan kokonaiskiintiöistä. Uudistuksen tavoitteena oli kalastuslaivaston rakennemuutoksen aikaansaaminen ja kannattavuuden parantaminen. Kannattavuus paransi kalastusoikeuksien keskittymisen myötä ja sen seurauksena, että yritykset voisivat kalastaa silloin kuin kalan laatu ja hinta ovat parhaimmillaan ja kustannukset pienempiä. Ajatuksena oli myös mahdollistaa elinkeinotoiminnan vastikkeellinen lopettaminen sellaisille yrittäjille, joiden toiminta ei ollut kannattavaa.

Alkuvaiheessa 90 prosenttia kalastusmahdollisuuksista jaettiin kolmen edeltävän vuoden saaliiden perusteella ja 10 prosenttia myytiin huutokaupassa. Kiintiöiden saaminen edellytti hakemuksen jättämistä joulukuun 1 päivään mennessä. Vuonna 2003 siirryttiin kiintiöiden jakamiseen pelkästään historiallisten kalastusoikeuksien perusteella, jotka muodostuivat edellisen kolmen vuoden aikana saaduista kalastusmahdollisuuksista. Virossa ei ole kalastusoikeuksien liiallisen keskittymisen estämistä koskevia rajoituksia. Kalastusmahdollisuuksista veloitetaan maksu, joka silakan ja kilohailin osalta oli 3,52 euroa tonnilta vuonna 2015.

Virossa kiintiöiden omistaja voi myydä tai muutoin luovuttaa historiallisia kalastusoikeuksiaan yritykselle, joka omistaa rekisteröidyn kalastusaluksen. Luovutuksia voidaan tehdä yrityksen hallinnassa olevista kalastusoikeuksista kokonaisuudessaan tai osasta niitä. Jos yritys ei kolmen peräkkäisen vuoden aikana ole käyttänyt kaikkia kalastusmahdollisuuksiaan, nämä kalastusmahdollisuudet vapautuvat muille jaettaviksi.

Virossa troolialusten määrä on vuosina 2000–2014 vähentynyt 77 prosentilla sekä niiden kone-teho ja vetoisuus molemmat n. 67 prosentilla. Noin puolet vähennyksistä on toteutettu romutustuen avulla. Myös kannattavuus on parantunut merkittävästi.

2.2.3 Islanti

Islannissa otettiin 1970-luvun lopussa alkaneen kehityksen tuloksena käyttöön toimijakohtaiset siirrettävissä olevat ITQ kiintiöt. Järjestelmä tuli voimaan kattavasti vuonna 1991. ITQ kiintiöt ovat pysyviä, täysin jaettavia ja vapaasti siirrettäviä. Tärkeimmille pohjakalakannoille kiintiöt jaettiin kalastusaluksen saaliiden perusteella vuosina 1981–1983. Yrityksille annettu kiintiö voidaan siirtää osaksi seuraavalle kalastusvuodelle, mutta kiintiö menetetään, jos siitä kahtena peräkkäisenä vuonna on käytetty vähemmän kuin 50 prosenttia.

Kalastusoikeuksien liiallisen keskittymisen estämiseksi yritys tai samojen omistajatahojen yritysryhmä voi hallita esim. enintään 12 prosenttia turskakiintiöstä ja 20 prosenttia sillikiintiöstä. Lisäksi yritys/yritysryhmä ei voi hallita enemmän kuin 12 prosenttia kaikista ITQ järjestelmän alaisten kalakantojen yhteenlasketusta arvosta.

Erillistä pienten kalastusalusten kiintiöjärjestelmää sovelletaan bruttovetoisuudeltaan alle 15 GT:n aluksiin, jotka kalastavat siimoilla. Näitä kiintiöitä voidaan vapaasti luovuttaa yritykseltä toiselle, mutta niitä ei voida siirtää suurempien kalastusalusten ITQ järjestelmään.

Vuoden 2004 alusta Islannissa otettiin käyttöön yrityksiä koskeva maksu kalastusoikeuksien saamiseksi. Maksu on vuodesta 2009 ollut noin 9,5 prosenttia maihin puretun saaliin nettoarvosta.

2.3 Kansainväliset sopimukset

2.3.1 YK:n merioikeusyleissopimus ja kalakantasopimus

YK:n merioikeusyleissopimus (SopS 50/1996) valmistui vuonna 1982. Suomi ratifioi merioikeusyleissopimuksen vuonna 1996 ja Euroopan yhteisöt vuonna 1998. Merioikeusyleissopimuksessa vahvistettiin keskeiset periaatteet ja säännökset merten ja merenpohjan käytöstä. Sopimuksen artikla 61 edellyttää, että rantavaltio määrittelee talousvyöhykkeellään elollisten luonnonvarojen suurimmat sallitut saaliit. Lisäksi rantavaltion tulee tieteellisen näytön perusteella säilyttämisen- ja hoitotoimilla varmistaa, että elollisten luonnonvarojen säilyminen talousvyöhykkeellä ei vaaranna liiallisen hyödyntämisen vuoksi. Rantavaltioiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tulee toimia yhteistyössä tähän päämäärään pääsemiseksi.

Rantavaltion tulee pitää tai palauttaa hyödynnettävät kannat kestävän enimmäistuoton tasolle (Maximum Sustainable Yield, MSY), joka perustuu ekologisiin ja taloudellisiin seikkoihin kuten muun muassa rannikolla sijaitsevien kalastusyhdykskuntien taloudellisiin tarpeisiin ja kehitysmaiden erityisvaatimuksiin. Rantavaltion tulee pyrkiä siihen, että elollisia luonnonvaroja hyödynnetään talousvyöhykkeellä mahdollisimman täysimääräisesti kestävän enimmäistuoton puitteissa.

Sopimuksen 66 artiklassa käsitellään anadromisia (joissa tai järvissä lisääntyviä) kalakantoja, jotka vaeltavat syönnökselle merelle. Artiklan sisältämän kutuvaltioperiaatteen mukaan valtioilla, joiden joissa anadromiset kannat lisääntyvät, katsotaan olevan niihin suurin intressi ja niillä on kannoista myös päävastuu. Tällaisten valtioiden tulee huolehtia kantojen säilymisestä asianmukaisilla sääntelytoimilla, jotka koskevat kalastusta kaikilla sen talousvyöhykkeen ulkorajan sisäpuolella sijaitsevilla vesillä ja muiden maiden vesillä. Valtio voi neuvoteltuaan muiden näitä kantoja pyytävien valtioiden kanssa määrätä sen joissa lisääntyviä kantoja koskevan suurimman sallitun kokonaissaaliin.

Kun on kysymys näiden anadromisten lajien pyytämisestä talousvyöhykkeen ulkorajan ulkopuolella, asianomaisten valtioiden tulee käydä neuvotteluja, joissa sovitaan pyynnin ehdoista ottaen asianmukaisesti huomioon kantojen säilyttämistä koskevat vaatimukset ja alkuperävaltion tarpeet näiden kantojen osalta.

YK:n sopimus hajallaan olevien kalakantojen ja laajasti vaeltavien kalakantojen säilyttämistä ja hoitoa koskevien 10.12.1982 tehdyn YK:n merioikeusyleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta (SopS 81/2003), eli niin kutsuttu YK:n kalakantasopimus valmistui vuonna 1995. Suomi ja Euroopan yhteisöt ratifioivat sopimuksen samanaikaisesti vuonna 2003.

YK:n kalakantasopimus asettaa periaatteet hajallaan olevien ja laajasti vaeltavien kalakantojen säilyttämiselle ja hoidolle ja vahvistaa, että näiden toimien tulee perustua varovaiseen lähestymistapaan ja parhaaseen tieteelliseen tietoon. Sopimuksessa on kehitetty merioikeusyleissopimuksen säännöksiä valtioiden yhteistyöstä kalakantojen säilyttämisessä talousvyöhykkeillä ja aavalla merellä. Sopimus sisältää tätä työtä koskevat yhteistyöpuitteet.

2.4 Nykytilan arviointi

Nykyinen laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta säädettiin vuonna 1994 Suomen EU jäsenyyden alla ja ennen perustuslain vuonna 2000 toteutettua uudistusta. Lakia on muutettu kymmenen kertaa. Lakiin jäivät jäljelle vain pykälät toimivaltaisista viranomaisista ja valtuuksista kun lakia viimeksi muutettiin säädettäessä lakia yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta (1188/2014). Tämän lisäksi on säädetty kaksi muuta lakia, joilla toimeenpannaan EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa. Nämä ovat laki (690/2010) merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä ja laki (1093/2014) Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta.

Nykyinen laki on siten riittämätön niihin tarpeisiin, joita EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano Suomelle asettaa. Laki ei kata kaikkia yhteisen kalastuspolitiikan aloja, eikä sisällä perustuslain mukaisesti laadittuja valtuuksia asetusten antamiselle. Laissa ei myöskään ole niitä elementtejä, joita tarvitaan uudistetun yhteisen kalastuspolitiikan kansalliseen täytäntöönpanoon. Lisäksi täytäntöönpanolaissa on tarpeen säätää yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesti Suomelle vahvistettujen kalastuskiintiöiden jakamisesta toimijakohtaisesti. Uuteen täytäntöönpanolakiin on myös tarpeen kerätä ne kalavarojen käytön ohjausta koskevat säännökset, joista säädettiin yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetussa laissa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Uudistuksen tavoitteena on ajanmukaistaa EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntö vastaamaan niitä muutoksia, joita lain säätämisen jälkeen on tapahtunut unionin ja kansallisessa lainsäädännössä ja kalastuksessa yleisesti. Uudistuksella pyritään varmistamaan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tehokas kansallinen täytäntöönpano sekä turvaamaan kalavarojen kestävä ja taloudellisesti kannattava käyttö nykyistä paremmin.

Lain ajantasaistamiseksi tarpeelliset muutokset ovat niin mittavia, että niiden toteuttaminen osauudistusten avulla ei ole mahdollista. Lakiin tehdään muun muassa perustuslain edellyttämiä muutoksia säätämällä asetuksenantovaltuuksista täsmällisesti ja tarkkarajaisesti.

Lain keskeisenä tavoitteena on kaupallisen kalastuksen kannattavuuden ja toimintaedellytysten parantaminen. Tavoitteeseen pyritään erityisesti sisällyttämällä lakiin luku siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevasta järjestelmästä, jonka avulla pyritään varmistamaan Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen, parannetaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammattinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman optimaalisesti ja siirretään päävastuu kalastuskiintiöiden käytöstä valtiolta kalastusalan yrityksille ja ammattinharjoittajille.

Lain tavoitteena on myös varmistaa EU:n kalatalousalan tietojenkeruuta koskevien veloitteiden toteuttaminen.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Nykyinen laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta esitetään kumottavaksi ja sen tilalle säädettäväksi uusi laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta. Uuden lain 1 luvussa olisivat yleiset säännökset lain sovelta-

misalasta, toimivaltaisesta viranomaisesta ja määritelmistä. Laki koskisi EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa Suomen alueella sekä kaupallista kalastusta Suomen aluevesillä, Suomen talousvyöhykkeellä sekä niillä Itämeren merialueilla, joihin Suomen kalastusalueilla EU:n asetuksen 1380/2013 perusteella on pääsy kalastamaan.

Lain 2 luku sisältäisi säännökset kalavarojen käytön ohjauksesta. Pääosa säännöksistä otettaisiin eräin muutoksin laista yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta (1188/2014) (kalastuksen säätelyä koskeva 6 luku). Tällä tavalla kaikki yhteiseen kalastuspolitiikkaan liittyvät kalavarojen käyttöä koskevat säännökset olisivat samassa laissa.

Lain 3 luvussa olisivat kokonaan uudet säännökset siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä. Luku sisältäisi säännökset siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden perusteista, siirrettävien käyttöoikeuksien jakamisesta sekä toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevista menettelyistä. Luku sisältäisi myös säännökset pienimuotoisen silakan, kilohailin ja lohen kalastuksen erillisistä kalastuskiintiöistä, lohenekalastuksen erityissäännöksistä sekä aloittaville kaupallisille kalastajille jaettavista ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Luvussa olisivat myös säännökset siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden velvollisuuksista ja seuraamuksista niiden noudattamatta jättämisestä sekä toimijakohtaisen kalastuskiintiön käyttömaksusta. Myös tietojärjestelmästä annettaisiin tarpeelliset säännökset.

Lain 4 luku sisältäisi säännökset EU:n kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisen markkinajärjestelyn kansallisesta täytäntöönpanosta. Niihin sisältyisivät erityisesti maa- ja metsätalousministeriön nimeäminen toimivaltaiseksi viranomaiseksi, joka hyväksyisi markkinajärjestelyn mukaiset tuottajaorganisaatiot, niiden tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelmat ja toimialakohtaiset organisaatiot sekä tarvittaessa peruuttaisi niiden hyväksynnän ja laajentaisi niiden säännöt koskemaan muita kuin niiden jäseniä. Lukuun sisältyisi myös valtuus vahvistaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella markkinajärjestelyn mukainen luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä.

Lain 5 luvussa olisi säännökset sisävesillä toimivien kalastusalueiden rekisteröinnistä. Rekisteröinnillä varmistettaisiin, että kalatalousviranomaisilla olisi ajankohtainen tieto sisävesillä toimivien kalastusalueiden määrästä ja pyyntitehosta siten, että Suomi voi esittää Euroopan komissiolle sitä koskevat keskeiset luvut perusteeksi sisävesikalastukseen myönnettäville tuille. Rekisteri palvelisi myös Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvaa nestemäisten polttoaineiden valmisteveron huojennuksen myöntämistä ja valvontaa. Nykyinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maa- ja metsätalousministeriön kalataloutta koskevista rekistereistä annetun päätöksen (1575/1994) 2 §:n perusteella ylläpitämä rekisteri sisävesillä toimivista kalastusalueista on vapaaehtoinen, eikä siten täytä edellä mainittuja välttämättömiä tarpeita.

Lain 6 luku sisältäisi tietojenkeruuta, muutoksenhakua, lain voimaantuloa ja siirtymäsäännöstä koskevat määräykset.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun lain hallinnolle aiheuttamat kustannukset liittyvät erityisesti siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaan järjestelmään. Siitä aiheutuisi valtiolle kustannuksia muun muassa siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan tietojärjestelmän perustamisesta ja arviolta yhteensä kahden henkilötyövuoden lisäresurssin tarve toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käytön valvonnan kehittämiseen sekä ka-

lastuksen ja myynnin valvonnan tehostamiseen. Vastaavasti sisävesialusrekisterin perustaminen aiheuttaa hallinnolle kustannuksia. Edellä mainituista tehtävistä aiheutuvat kustannukset rahoitetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta. Kalatalousalan tietojen keruuta koskevat muutokset ovat valtiontalouden kannalta kustannusneutraaleja. Muilta osin laista valtionhallinnolle aiheutuvat kustannukset arvioidaan vähäisiksi.

Kaupalliselle kalastukselle ehdotetulla lailla on taloudellisia vaikutuksia erityisesti tavoitteena olevan alan kannattavuuden paranemisen kautta sekä toimijakohtaisten kiintiöiden käyttömaksujen ja toimijakohtaisia kiintiöitä koskevien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä määrätävien rikkomusmaksujen muodossa.

Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän avulla pyritään parantamaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja kalan markkinoiden kannalta optimaalisesti, minkä seurauksena myös alan kannattavuus ja kyky kehittää toimintaansa paranisi. Kiintiöiden jakaminen toimijoille voi myös lisätä kalastuselinkeinon edustajien halua perustaa esim. silakkaa koskeva tuottajaorganisaatio. Tuottajaorganisaation toiminta voisi EU:n kalan markkinajärjestelyn tavoitteiden mukaisesti edistää sen jäsenten taloudellisesti kannattavan ja kestävä kalastustoiminnan. Kalastuselinkeinon kannattavuuden parantaminen voidaan arvioida johtavan alan konsolidoitumiseen ja sen rakenteen uudistumiseen. Voidaan myös arvioida, että siirrettävien käyttöoikeuksien haltijat investoisivat uusiin kalastusaluksiin, jotka tulisivat nykyisten tilalle. Tämän seurauksena kalastuslaivasto uudistuisi ja kalastusaluksen lukumäärä todennäköisesti pienentyisi.

Suomen kalastuskiintiöiden käyttöoikeuksia jaettaessa siirretään valtiolle kuuluvien Suomen kalastuskiintiöiden perusteella siirrettäviä käyttöoikeuksia yksityisille yrityksille tai ammatinharjoittajille. Siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettavien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käytön tulee olla yrityksille ja ammatinharjoittajille vastikkeellinen, koska kyseessä on merkittävien taloudellisesti hyödynnettävissä olevien kalastusmahdollisuuksien jako yksityisille toimijoille ja koska toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden valvonnasta aiheutuu valtiolle edellä mainitut kustannukset ja lisäresurssitarve. Koska koko järjestelmän käyttöönoton tavoitteena on kaupallisen kalastuksen kannattavuuden parantaminen, pidetään käyttömaksut kohtuullisella tasolla kalan markkinahintaan nähden. Käyttömaksuista arvioidaan kertyvän valtiolle noin 200 000–300 000 euron vuosittaiset tulot. Kokonaisuutena käyttömaksujen merkityksen yritysten ja ammatinharjoittajien taloudelliseen toimintaan arvioidaan olevan pieni verrattuna järjestelmän myönteisiin vaikutuksiin alan toimintaedellytysten ja kannattavuuden kannalta.

Siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöönoton yhtenä tarkoituksena on siirtää vastuu kalastusmahdollisuuksien käytöstä kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille. Yksittäisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylitykset voivat johtaa, mikäli monet yritykset käyttävät toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä täysimääräisesti, kansallisen kalastuskiintiön ylitykseen, minkä seurauksena Suomen kalastusmahdollisuuksia vähennettäisiin. Tästä johtuen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylitykset tulee estää ja ylityksen tapahtuessa seuraamukset tulee kohdistaa oman toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä ylittäneeseen yritykseen tai ammatinharjoittajaan määräämällä siitä seuraamusmaksu vakavasta rikkomuksesta ja vähentämällä ylitetty määrä seuraavan tai seuraavien vuosien toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä.

Kokonaisuutena uusi laki on arvion mukaan valtiontalouden kannalta kustannusneutraali, sillä useamman vuoden aikajänteellä yksityisiltä toimijoilta kerättävät käyttömaksut kattaisivat tietojärjestelmien rakentamisesta ja henkilöstön lisäresurssitarpeesta aiheutuvat kustannukset.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotettu laki selventää Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallista täytäntöönpanoa koskevien tehtävien jakautumista viranomaisten kesken. Laissa säädettäisiin kullekin toimijalle kuuluvista tehtävistä ja toimivallasta.

Maa- ja metsätalousministeriön osalta laki selkiyttää sen aseman Euroopan unionin yhteisestä kalastuspolitiikasta vastaavana toimivaltaisena viranomaisena yleisesti sekä erityisesti Euroopan unionin yhteisestä kalastuspolitiikan valvontatoimista ja kalataloustietojen keruusta sekä Euroopan unionin rahoittaman kalatalousohjelman valmistelusta ja toimeenpanosta vastavana viranomaisena. Laissa säädetään maa- ja metsätalousministeriölle myös kalastuksen säätelyyn ja markkinajärjestelyihin liittyviä tehtäviä, mutta kokonaisuutena lain vaikutukset ministeriön tehtäviin ovat vähäiset.

Ehdotettu uusi laki muuttaa jossain määrin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kalataloushallinnon tehtäviä erityisesti merialueen kalataloustehtävistä pääosin vastaavassa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Uusi laki kuormittaa työmäärän lisääntymisellä erityisesti siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän ja siihen liittyvän tietojärjestelmän tehostetun suunnittelun ja käyttöönoton ajan. Näiden tehtävien arvioidaan vähenevän käyttöönottovaiheen jälkeen. Pysyvämpi vaikutus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtäviin on sillä, että toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöönotto lisää kalastuksenvalvonnan haasteita, sillä esimerkiksi saaliin ilmoittamatta jättäminen hyödyttäisi suoraan toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijaa mahdollisuutena kalastaa enemmän kalaa. Tämän perusteella arvioidaan tarvittavan yhteensä kahden henkilötyövuoden lisäresurssi toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käytön valvonnan kehittämiseen sekä kalastuksen ja myynnin valvonnan tehostamiseen.

Luonnonvarakeskukselle säädettäisiin vastuu Euroopan unionin asetuksella säädetyistä kalataloustietojen keruuta koskevista tehtävistä.

Ehdotetussa laissa päätöksentekoon liittyvät viranomaisen toiminnan prosessit on pyritty säättämään mahdollisimman yksinkertaisiksi ja kustannustehokkaiksi. Esimerkiksi laissa säädetyt siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan tietojärjestelmän ja sen yhteyteen rakennettavan sähköisen palvelun avulla voidaan vähentää viranomaisten työmäärää ja helpottaa yritysten ja ammatinharjoittajien omien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hallinnointia.

Viranomaisten täytäntöönpanolakiin liittyvistä päätöksistä haettaisiin muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta Turun hallinto-oikeudelle aiheutuva työmäärää tulee seurata ja ryhtyä tarvittaviin toimiin siten, että hallinto-oikeudella on riittävät resurssit mahdollisesti lisääntyvään työmäärään. Alustavan arvion mukaan Turun hallinto-oikeudelle täytäntöönpanolaista aiheutuva asiamäärä jää vähäiseksi.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotettu laki luo säädöspuitteet Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansalliselle täytäntöönpanolle Suomessa. Samalla varmistetaan, että Suomen lainsäädäntö edistää Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteena olevaa kalastuksen ja vesiviljelyn ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä pitkällä aikavälillä ja EU:n soveltamia ennalta varautumisen ja ekosysteemilähestymistapaa. Niitä toteutetaan erityisesti laissa säädettyjen kalastuksen säätelyjärjestelmän sekä siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöiden avulla.

öitä koskevan järjestelmän avulla. Niiden avulla tavoitellaan kalakantojen hyödyntämistä kestäväen enimmäistuoton (MSY, Maximum Sustainable Yield) tasolla. Tavoitteena on saavuttaa kestäväen enimmäistuoton mukainen kalastuskuolevuus, jos mahdollista, vuoteen 2015 mennessä ja kaikkien kalakantojen osalta viimeistään vuoteen 2020 mennessä. Itämeren osalta tavoiteaikataulu on toteutunut hyvin ja ne kalakannat, joita Suomen kaupallinen kalastuslaivasto hyödyntää aktiivisesti, ovat kestäväen enimmäistuoton tilassa tai lähellä sitä.

Ehdotetun lain siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän tavoitteena on kaupallisen kannattavuuden parantaminen. Samanaikaisesti järjestelmä kannustaa alan yrityksiä ja ammatinharjoittajia huolehtimaan kalastustoiminnan kohteina olevien kalakantojen hyvästä tilasta pitkällä aikajänteellä, sillä kalakannan tila vaikuttaa suoraan siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettaviin toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin ja niiden haltijoiden tulevaisuuden toimintaedellytyksiin.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotetun lain keskeinen yhteiskunnallinen vaikutus on, että erityisesti kalastuksen säätelyllä varmistetaan tärkeän uusiutuvan luonnonvaran eli kalakantojen kestävä kaupallinen hyödyntäminen, jotta kalakantoihin perustuva yritystoiminta ja muut käyttömuodot, kuten vapaa-ajan kalastus, voivat tuottaa yhteiskunnalle hyötyjä myös tulevaisuudessa.

Kalatalouden elinkeinotoiminnan kannalta keskeinen lain tuoma uudistus on siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva järjestelmä, jolla pyritään turvaamaan kaupallisen kalastuksen toimintaedellytykset ja parantamaan sen kannattavuutta. Yhteiskunnan kannalta tämä merkitsee nykyisten kaupallisen kalastuksen ja sen tuottamaan kalaraaka-aineeseen perustuvan jalostusteollisuuden ja kaupan työpaikkojen varmistamista myös tulevaisuudessa. Lailla on merkittävä yhteiskunnallinen vaikutus myös kotimaisen elintarviketuotannon ja osaltaan myös huoltovarmuuden turvaajana.

Erityisen tärkeää on edellä mainittujen suorien vaikutusten lisäksi se, että ehdotetun lain siirrettäviin käyttöoikeuksiin ja toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin perustuva järjestelmä mahdollistaisi koko arvoketjun kattavan yhteistyön kehittämisen, kun toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoina kaupalliset kalastajat voisivat tehdä ostajien kanssa sopimuksia hallinnassaan olevista kalastuskiintiöistä ilman pelkoa, että joku muu toimija voisi hyödyntää ne heidän sijastaan. Samalla paranevat myös mahdollisuudet hyödyntää Suomen mittavia kalavaroja entistä enemmän uusiin korkean lisäarvon käyttötarkoituksiin sinisen biotalouden toimintaympäristössä. Arvoketjun yhteistyötä kehittämällä ja kalasta saatavien arvotuotteiden avulla voidaan avata uusia markkinoita ulkomaille ja korvata tuotua kalaa Suomen markkinoilla, mikä vähentäisi myös Suomen kalataloustuotteiden ulkomaankaupan kauppavajetta.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Laki on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Lainvalmistelu pyrittiin toteuttamaan avoimella tavalla sidosryhmiä ja toimijoita kuuntelemalla. Valmistelutyön osana järjestettiin marraskuussa 2014 ja maaliskuussa 2015 kaksi keskustelutilaisuutta kaupallisille kalastajille, joissa kuultiin Ruotsin ja Viron kokemuksista niiden toimijakohtaisista kalastuskiintiöjärjestelmistä sekä keskusteltiin toimijakohtaisesta kalastuskiintiöjärjestelmän soveltamisesta Suomen kalastukseen. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö järjesti huhtitoukokuussa 2015 sähköisen kyselyn toimijakohtaisesta kalastuskiintiöjärjestelmästä ja on eri tilaisuuksissa esitellyt asiaa.

Valtioneuvoston 16.10.2014 tekemään periaatepäätökseen kansallisesta lohi- ja meritaimenstrategiasta 2020 Itämeren alueelle sisältyy linjaus siitä, että Suomessa otetaan käyttöön kalastajakohtaiset ei-siirrettävät lohikiintiöt ja lohisaaliin merkintä sekä niihin perustuva valvonta. Lisäksi periaatepäätöksessä todetaan, että EU:n Suomelle vahvistamat lohikiintiöt jaetaan ammattikalastajille objektiivisiin kriteereihin perustuen. Toimijakohtaista kalastuskiintiöjärjestelmää on lohienkalastuksen osalta käsitelty lohi- ja meritaimenstrategiaa sekä kalatiestrategiaa varten perustetussa seurantaryhmässä.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Maa- ja metsätalousministeriö pyysi esitysluonnoksesta lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, sisäministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, korkeimmalta hallinto-oikeudelta, Saamelaiskäräjiltä, Elintarviketurvallisuusvirastolta, Kilpailu- ja kuluttajavirastolta, Verohallinnolta, Maanmittaushallitukselta, Maaseutuvirastolta, Metsähallitukselta, Tietosuojavaltuutetun toimistolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta (Varsinais-Suomi, Pohjois-Savo ja Lappi), aluehallintovirastoilta, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta, Suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomissiolta, rannikon maakuntien liitoilta, Luonnonvarakeskukselta, Suomen ympäristökeskukselta, Helsingin, Itä-Suomen, Lapin, Jyväskylän, Turun ja Oulun yliopistoilta, Åbo Akademiilta, Kalatalouden Keskusliitto ry:ltä, Suomen Ammattikalastajaliitto ry:ltä, Suomen Kalakauppaliitto ry:ltä, Suomen Kalankasvattajaliitto ry:ltä, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry:ltä ja sen vapaa-ajankalastajapiireiltä, Suomen rannikon kalastuksenvalvojat ry:ltä, Suomen sisävesiammattikalastajat ry:ltä, Suomen Kalastusopaskilta ry:ltä, Suomen turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry:ltä, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Energiateollisuus ry:ltä, Päivittäistavarakauppajärjestys ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Natur och Miljö rf:ltä, WWF:ltä, Tornio-Muoniojokiseuralta, Kaakamonien lohivatoyhtymältä, Kukkolan siikakalastusyhtymältä, Matkakosken siikakalastusyhtymältä, Enontekiön kalastusalueelta, Kymijoen kalastusalueelta, Muonionjoen kalastusalueelta, Perämeren kalastusalueelta, Lapin poliisilaitokselta, Simojoen kalastusalueelta ja Tornionjoen kalastusalueelta. Lausuntoja saivat antaa myös muut kuin lausuntopyyntökirjeessä mainitut tahot. Esitysluonnoksesta annettiin 54 lausuntoa.

Yleisiä huomautuksia

Lausunnonantajat ovat yleisesti suhtautuneet myönteisesti ehdotukseen täytäntöönpanolain kokonaisuudistuksesta. Kannatettavana lain uutena elementtinä on pidetty sitä, että Suomen silakan, kilohailin ja lohien kalastuskiintiöt ehdotetaan jaettaviksi kaupallisille kalastajille. Tämä nähdään kalastuspoliittisesti erittäin merkittävänä ja kalastuselinkeinon kehittämisen kannalta tarpeellisena muutoksena. Muutos lisää kaupallisten kalastajien mahdollisuuksia suunnitella toimintaansa, parantaa kannattavuutta sekä vähentää valtion tarvetta säädellä kalastusta. Joitakin järjestelmän käyttöönottoa vastustavia lausuntoja on tullut yksittäisiltä yrittäjiltä.

Yksityiskohtaisia huomautuksia

Useat lausunnonantajat ovat tuoneet esille tarpeen selkeään prosessiin, jolla siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä jaetaan. Tältä osin esitysluonnos on jatkovalmistelussa selkeytetty siten, että siirrettävät käyttöoikeudet ja toimijakohtaiset kalastuskiintiöt voidaan jakaa sellaisille kaupallisille kalastajille, jotka omistavat merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen. Lisäksi on tarkennettu sitä menettelyä, jonka mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö jakaa Suomen silakan, kilohailin ja lohien kalastuskiintiöt siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa Suomen

silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi sekä määrää niihin liittyvät käyttömaksut. Myös Ahvenanmaan maakuntaan liittyvät järjestelyt on otettu osaksi lakitekstiä siten, että Ahvenanmaan maakunnalle osoitettavat osuudet Suomen kalastuskiintiöistä otetaan tarvittavilta osin huomioon itsehallintolain mukaisesti. Manner-Suomen ja Ahvenanmaan kalastajia käsiteltäisiin yhdenvertaisella tavalla siten, että Ahvenanmaan maakunnalle osoitettavat osuudet perustuisivat samoihin laskentaperusteisiin, joita käytetään siirrettäviä käyttöoikeuksia jaettaessa Manner-Suomessa toimiville kaupallisille kalastajille. Ahvenanmaan maakunta saisi vuosittain osan Suomen kalastuskiintiöistä määritellyn osuuden perusteella. Siirrettävää käyttöoikeutta ei saisi siirtää Manner-Suomesta Ahvenanmaan maakunnassa kotipaikkaansa pitävälle kalastajalle tai yritykselle, koska Ahvenanmaan maakunta ei osallistuisi täytäntöönpanolailla toimeenpantavaan Manner-Suomen kiintiöjärjestelmään.

Useat lausunnonantajat ovat myös kiinnittäneet huomiota lohi- ja meritaimenstrategian linjaukseen lohen sekakantakalastuksen vähentämisestä ja mainintaan lohikiintiöiden ei-siirrettävyydestä. Tältä osin esitysluonnos on jatkovalmistelussa täydennetty säännöksillä, jotka estävät siirrettävän käyttöoikeuden ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtämisen Perämereltä eteläisimmille merialueille. Tällä tavalla estetään heikkoihin luonnonlohikantoihin mahdollisesti kohdistuvan sekakantakalastuksen lisääntyminen sekä otetaan osaksi huomioon linjauksien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ei-siirrettävyydestä.

Lausunnoissa on myös tuotu esille, että kaikki lohen terminaalikalastusalueet tulee saalishistorian laskennassa ottaa huomioon vähentävänä tekijänä ja että siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymistä koskevaa rajaa tulisi muuttaa. Jatkovalmistelussa kaikki lohen terminaalikalastusalueet on otettu huomioon saalishistorian laskentaperusteissa sekä korotettu siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymisen rajaa 200 promilleen.

Jatkovalmistelussa on myös poistettu haltijan yksilöllinen mahdollisuus siirtää toimijakohtaista kalastuskiintiötä seuraavalle kalastusvuodelle. Maa- ja metsätalousministeriö tekisi jatkosakin kyseiset siirtopyynnöt Euroopan komissiolle, joiden toteutuminen seuraavana kalastusvuonna hyödyttäisi kaikkia haltijoita. Tällä tavalla voidaan välttää epäselvät tilanteet, joissa haltija olisi pyytännyt toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä siirtämistä, mutta Suomen kalastuskiintiö tulisivat kokonaan käytetyksi.

Lisäksi jatkovalmistelussa esitysluonnokseen sisällytettiin mahdollisuus ottaa huomioon kiintiöjärjestelmään liittyvät joustomekanismit, eli Suomen kalastuskiintiöiden ylittäminen tai siirtäminen kymmenellä prosentilla kalastusvuodelta toiselle sekä mahdollisuus kirjata muun kuin kohdelajin saalis kohdelajin kalastuskiintiöön enintään yhdeksän prosentin edestä.

Myös valtioneuvostolle esitetyt asetuksenantovaltuudet on tehty entistä tarkkarajaisemmiksi sekä erillisiä kalastuskiintiöitä että käyttömaksun suuruuden vahvistamista koskevissa pykälissä.

Esitysluonnokseen on myös tehty lukuisia teknisluonteisia tarkistuksia sekä lisätty säännökset, jotka ovat tarpeen kalataloustietojen keräämiseksi EU:n velvoitteiden mukaisesti. Myös muutoksenhakua koskeva pykälä on täydennetty maininnalla Turun hallinto-oikeudesta toimivaltaisena hallinto-oikeutena, korkeimman hallinto-oikeuden valitusluvasta, viranomaisten valitusoikeudesta Turun hallinto-oikeuden päätöksestä sekä maininnalla niistä päätöksistä, joita muutoksenhausta huolimatta on noudatettava.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentissa olisi säännös siitä, että laki olisi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan yleinen täytäntöönpanolaki. Muussa kansallisessa lainsäädännössä olevia erityissäännöksiä yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta sovellettaisiin siten ensisijaisesti.

Lain soveltamisala säädettäisiin 2 momentissa käsittämään Suomen alue ja talusvyöhyke sekä sellaiset merialueet, joille Suomeen rekisteröidyillä kaupallista kalastusta harjoittavilla aluksilla EU:n yhteisen kalastuspolitiikkaa koskevan lainsäädännön nojalla on pääsy. Tällä tarkoitettaisiin erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa 1380/2013 artiklassa 5(2) ja liitteessä I tarkoitettuja muiden Itämeren jäsenvaltioiden talusvyöhykkeitä ja alueveisiä.

2 §. *Toimivaltainen viranomainen.* Pykälässä määrättäisiin, että yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano sekä sitä koskevien valvontatoimien ohjaus ja yhteen sovitus kuuluisivat maa- ja metsätalousministeriölle ja että ministeriö olisi Suomessa EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevissa säädöksissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, ellei muualla laissa toisin olisi säädetty.

Pykälän 2 momentissa tarkennettaisiin, että maa- ja metsätalousministeriö olisi EU:n varoista rahoitettavan rahasto-ohjelman valmistelusta ja toimeenpanon suunnittelusta vastaava viranomainen. Rahoituskaudella 2014–2020 kyseinen rahasto-ohjelma koskee Euroopan meri- ja kalatalousrahaston varoilla rahoitettavaa toimeenpano-ohjelmaa. Ministeriö myös vastaisi rahasto-ohjelman merkitykseltään vähäisiä muutoksia koskevan ehdotuksen hyväksymisestä tai antamisesta Euroopan komission hyväksyttäväksi niin, että hyväksyntä tapahtuisi joustavasti ja viivytyksittä.

Kolmannessa momentissa määrättäisiin, että maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja sovittaisi yhteen EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tietojen keruuta sekä valvontatietojen keräämistä, käsittelyä, varmentamista ja raportointia. Tietojen keruusta on säädetty kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista yhteisön puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 199/2008. Valvontaa koskevat pääasialliset määräykset sisältyvät neuvoston asetukseen (EY) N:o 1224/2009 yhteisön valvontajärjestelmästä. Tietojen keruuta koskeva toimeenpaneva viranomainen on Luonnonvarakeskus ja valvontatietojen osalta erityisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

3 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin täytäntöönpanolain soveltamisen kannalta keskeiset käsitteet. Voimassa olevaan täytäntöönpanolakiin ei sisälly erillistä määritelmäsäännöstä. Uudessa laissa se on eräiden keskeisten termien osalta tarpeen. Pykälässä määriteltäisiin selkaiset käsitteet, joihin perustuvaa sääntelyä lakiin sisältyy ja jotka ovat keskeisiä lakia tulkittaessa ja sovellettaessa.

1) *Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetulla asetuksella* tarkoitettaisiin yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja

HE 103/2016 vp

(EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1380/2013.

2) *Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksella* tarkoitettaisiin kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1379/2013.

3) *komission tuottaja-asetuksella* tarkoitettaisiin tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden hyväksynnästä, tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden sääntöjen laajentamisesta sekä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1379/2013 säädettyjen käynnistyshintojen julkaisemisesta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1419/2013.

4) *komission tuotantoasetuksella* tarkoitettaisiin kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1379/2013 mukaisista tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevista suunnitelmista annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1418/2013.

5) *neuvoston valvonta-asetuksella* tarkoitettaisiin yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1224/2009.

6) *komission valvonta-asetuksella* tarkoitettaisiin yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011.

7) *neuvoston LIS-asetuksella* tarkoitettaisiin laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2008.

8) *rahasto-ohjelmalla* tarkoitettaisiin osittain tai kokonaan Euroopan unionin varoista rahoitettavaa sellaista ohjelma-asiakirjaa, jonka mukaisesti rahoitettavat toimenpiteet pääosin kuuluvat Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan. Kuluvalla rahastokaudella rahasto-ohjelmaa koskevat säännökset sisältyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 508/2014 Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2328/2003, (EY) N:o 861/2006, (EY) N:o 1198/2006 ja (EY) N:o 791/2007 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1255/2011 kumoamisesta.

9) *Suomen kalastuskiintiöllä* tarkoitettaisiin Itämeren vuosittaisille kiintiöasetuksilla vahvistettua ja suhteellisen vakauden perusteella määriteltyä Suomen osuutta (kalastuskiintiötä) Itämeren kalakantakohtaisesta suurimmasta sallitusta saaliista.

10) *siirrettävällä käyttöoikeudella* tarkoitettaisiin kaupallisen kalastajan määräaikaista, tarkemmin säädetyin edellytyksin siirrettävissä olevaa oikeutta kalastaa määrätty osuus Suomen tiettyä kalakantaa koskevasta kalastuskiintiöstä. Suomelle vahvistetaan EU:n vuosittaisilla Itämeren kiintiöasetuksilla vuosittaiset silakan, kilohailin, turskan ja lohen kalastuskiintiöt.

11) *toimijakohtaisella kalastuskiintiöllä* tarkoitettaisiin tonneina tai kalayksilöinä ilmaistua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kaupalliselle kalastajalle vahvistamaa vuosittaista kalastuskiintiötä, jonka suuruus perustuu siirrettävän käyttöoikeuden mukaiseen osuuteen.

12) *Itämeren kiintiöasetuksella* tarkoitettaisiin neuvoston asetusta, jolla vuosittain vahvistetaan Itämeren kalakantakohtaisia suurimpia sallittuja saaliita. Vuodelle 2016 suurimmat sallitut saaliit sisältyvät neuvoston asetukseen (EU) N:o 2015/2072 eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2016 sekä asetusten (EU) N:o 1221/2014 ja (EU) 2015/104 muuttamisesta.

2 luku Kalavarojen käytön ohjaus

4 §. *Suomen kalastuskiintiön täyttyminen tai suurimman sallitun pyyntiponnistustason saavuttaminen.* Pykälässä säädetään kielto kalastaa tiettyä kalakantaa tai kalakantaryhmää, jos kyseessä olevasta kalakannasta tai kalakantaryhmästä peräisin olevat saaliit todennäköisesti täyttävät tai ylittävät Suomen käytettävissä olevan kyseisen kalakannan kiintiön, tai, jos kalakannan pyyntiponnistustaso todennäköisesti on saavutettu tai ylitetty. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin päivästä, jona kielto tulisi voimaan.

Euroopan unionin neuvosto vahvistaa vuosittain Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 3 kohdan mukaisesti unionin kalastusmahdollisuudet. Kalastusmahdollisuuksien vahvistamisella tarkoitetaan käytännössä sitä, että unionille vahvistetaan suurin sallittu saalis ja sen käyttöoikeus jaetaan jäsenvaltioille kalastuskiintiöinä. Suomelle on vahvistettu kiintiöosuus kaikille Itämerellä kalastettaville kiintiöidyille kalalajeille punakampelaa lukuun ottamatta. Suomella on Itämerellä seuraavat saaliskiintiöt: Pohjanlahden silakkakiintiö, Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakiintiö, läntisen silakan kiintiö, kilohailikiintiö, itäisen turskakannan kiintiö, läntisen turskakannan kiintiö sekä Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiö sekä Suomenlahden lohikiintiö. Lisäksi Suomella on pieni sillikiintiö pohjoisella Atlantilla. Kalastuskiintiöiden lisäksi yhteisessä kalastuspolitiikassa voidaan säännellä kalastusta rajoittamalla pyyntiponnistusta, kuten kalastuspäivien lukumäärää.

Neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion on vahvistettava päivä, josta alkaen sen lipun alla purjehtivien kalastusalusten tietystä kiintiöidystä kalakannasta tai kalakantaryhmästä kalastamien saaliiden on katsottava täyttäneen kyseisen kiintiön tai pyyntiponnistuksen katsotaan saavuttaneen säädetyin enimmäismäärän.

Vahvistetusta päivästä alkaen jäsenvaltion tulee kieltää kalastusaluksiltaan kalastus sekä päättää päivästä, johon saakka saaliiden jälleenlaivaus, kuljetus ja aluksesta purkaminen tai lopullisten saalisilmoitusten tekeminen on sallittua. Päätös on julkaistava ja se tulee viipymättä ilmoittaa komissiolle. Suomen silakka-, kilohaili- ja lohikiintiöt ovat viime vuosina joitakin kertoja täyttyneet kesken kalastuskauden.

Pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriön tehtävä olisi seurata saaliiden ja pyyntiponnistuksen määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin perusteella. Nämä tiedot antavat parhaan mahdollisen perustan kalastuksen kieltämistä koskevalle päätökselle. Koska saaliiden raportointi tapahtuu aina jälkikäteen, kalastuksen kieltöpäivä joudutaan pääsääntöisesti

säättämään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella jo ennen kuin saalisrekisteri osoittaa kiintiön tulleen kokonaan kalastetuksi. Asetuksessa voidaan määrätä kieltä koskemaan tietyille kalakannalle tarkoitettua koko kiintiöaluetta tai vain sitä osaa kiintiöalueesta, jolla kyseisestä kalakannasta saadaan merkittäviä saalismääriä. Tämä voisi koskea esimerkiksi tilannetta, jossa tietyn sivusaaliina saatavan kalakannan kiintiö on täyttynyt ja on tarpeen sallia varsinaisen kohdelajin kalastuksen jatkaminen niillä alueilla, joilla sivusaaliina saatavaa kalakantaa saadaan vain vähäisiä määriä. Tällä tavalla pienemmän kalakannan kiintiön täytyminen ei estäisi kohdelajin kalastusta.

Sivusaaliina saatavan kalakannan saaminen saaliiksi ja sen kiintiön ylittäminen ei johtaisi seuraamuksiin Suomelle, koska Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen artiklan 15(9) perusteella jäsenvaltio voi sallia purkamisvelvoitteen alaisten kalakantojen osalta lisämäärien purkamisen aina kymmeneen prosenttiin jäsenvaltiolle myönnetystä kiintiöstä. Kiintiön ylitys vähennetään seuraavan vuoden kiintiöstä. Mikäli purkamiset ylittävät tämän määrän vähennetään nämä määrät kertoimilla neuvoston valvonta-asetuksen 105 artiklan mukaisesti. Sama koskee suurimman sallitun pyyntiponnistuksen ylittymistä. Maa- ja metsätalousministeriön tulee siten tapauskohtaisesti harkita kiellon voimaantulohetki ottaen huomioon kiintiön täyttymis- ja tarvittaessa ylitysaste sekä kiellon vaikutukset muiden kalakantojen hyödyntämiseen. Lisäksi kiellon voimaantulohetkeä voidaan myös harkita Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen artiklan 15(8) perusteella, joka mahdollistaa sen, että purkamisvelvoitteen alaisista kalakannoista saatavia saaliita voidaan yhdeksään prosenttiin saakka vähentää kohdelajin kalastuskiintiöstä, jos jäsenvaltion muun kuin kohdelajin kalastuskiintiö on täyttynyt tai jäsenvaltiolla ei ole kiintiötä kyseiselle kalakannalle. Muun kuin kohdelajin kalakannan on oltava turvallisten biologisten rajojen sisällä, eli sen kalastuskuolevuuden tulee alittaa Flim ja kutevan kannan koon ylittää Blim. Tämä koskee esim. tilannetta, jossa Suomen kilohailikiintiö on ylittynyt ja silakan troolikalastuksessa saadaan kilohailia sivusaaliina. Tässä tilanteessa Suomi voi vähentää kilohailikiintiön ylittävät saaliit esim. Pohjanlahden silakan kalastuskiintiöstä enintään yhdeksän prosentin edestä, edellyttäen, että kilohailikanta kansainvälisen merentutkimusneuvoston tietojen perusteella on turvallisissa biologisissa rajoissa. Sama koskee punakampelan saaliita turskan kalastuksessa, jos turskakannan tila täyttää em. edellytykset.

Asetuksessa tulisi neuvoston valvonta-asetuksen säännöksen johdosta lisäksi määrätä ajasta, jonka aikana saaliiden pyyntitapahtuman jälkeinen käsittely olisi vielä sallittua. Säännöksellä parannettaisiin kalastuskiellon valvonnan edellytyksiä.

Viittauksella neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaan selvennetään, että kalastettaessa asetuksella säädetyn kalastuskieltopäivän jälkeen kysymys on LIS-kalastuksesta, joka on vakava rikkomus neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan sekä yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 51 §:n mukaan.

5 §. *Kalastuksen sääntely kansallisilla kiintiöillä.* Yhteinen kalastuspolitiikka kuuluu Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisen osalta, mikä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltiot tarvitsevat unionin valtuutuksen oikeudellisesti velvoittavien säädösten antoon. Parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 19 artikla valtuuttaa jäsenvaltiot toteuttamaan toimenpiteitä kalakantojen säilyttämiseksi unionin vesillä, jos toimenpiteitä sovelletaan ainoastaan kyseisen jäsenvaltion lipun alla purjehtiviin kalastusaluksiin tai henkilöihin, jotka ovat sijoittuneet jäsenvaltion alueelle. Toimenpiteiden tulee olla asetuksen 2 artiklassa asetettujen yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisia ja vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet.

Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta enintään viisi vuotta voimassa olevalla valtioneuvoston asetuksella säätää alueellisista, alusryhmäkohtaisista ja ajallisista kansallisista kiintiöistä sellaisille unionissa kiintiöidyille kalakannoille, joita Suomen lipun alla olevilla kalastusaluksilla on oikeus kalastaa. Vaatimus olisi, että kiintiöiden riittävyys turvaaminen, täysimääräinen hyödyntäminen, alueellisen kalastuspaineen sääntely tai kaupallisten kalastajien tasapuolisten kalastusmahdollisuuksien järjestäminen edellyttää asetuksella säätämistä. Asetuksessa säädettäisiin suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä joko painona, kappalemääränä tai osuutena Euroopan unionin Suomelle vahvistaman kyseisen kalakannan kalastuskiintiöstä, joka saadaan kalastaa määritellyllä merialueella tai, jonka tietty alusryhmä saa kalastaa määritellyllä merialueella tai unionin Suomelle vahvistamalla kiintiöalueella. Yli vuoden voimassa olevassa asetuksessa suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä säädetään osuutena Suomen kalastuskiintiöstä. Asetuksessa voidaan säätää myös määräajasta, jonka aikana saaliin enimmäissaalismäärää ei saa ylittää.

Alusryhmäkohtaisen kiintiön piiriin kuuluvat kalastusalukset voidaan määritellä käyttäen perusteena kalastusaluksen ominaisuutta (pituutta, vetoisuutta, konetehoa) tai aluksen käyttämää pyydystä. Alusryhmäkohtainen kansallinen kiintiö voisi koskea Suomelle vahvistettua kiintiöaluetta kokonaisuudessaan tai osaa siitä, jolloin rajoitus koskisi vain tavoitteen saavuttamisen kannalta välttämätöntä aluetta.

Alueellinen rajoitusalue määriteltäisiin koordinaatein tai ICES-alueittain tai -osa-alueittain. ICES-jaottelu perustuisi neuvoston asetukseen 2187/2005 kalavarojen säilyttämisestä teknisten toimenpiteiden avulla Itämeren, Belttien ja Juutinrauman vesialueilla liitteessä I tai muussa unionin lainsäädännössä olevaan vastaavaan ICES jaotteluun.

Valtioneuvoston asetuksella on muun muassa säädetty Itämeren pääaltaalle ja Suomenlahdelle alle ja yli 24 metrin pituisille kalastusalusryhmille kansalliset alueelliset kilohailikiintiöt, jolla on pyritty varmistamaan, että silakan troolikalastuksen sivusaaliina saatavan kilohailin kiintiö riittää ympärivuotiseen silakan troolikalastukseen Pohjanlahdella. Ilman rajoituksia Suomen kilohailikiintiö olisi voitu kalastaa lyhyessä ajassa loppuun Itämeren pääaltaalla. Silloin myös silakan kalastus olisi pitänyt kieltää niillä Pohjanlahden alueilla, joissa kilohailia saatiin merkittävässä määrin silakan kalastuksen sivusaaliina. Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöönotto poistaa lähtökohtaisesti tarpeen tätä koskevalle säätelylle silakan ja kilohailin osalta. Suomen turskakiintiön hyödyntäminen saattaa kuitenkin jatkossa edellyttää vastaavia kalastuksen säätelytoimia. Oletettavasti säätelytarve koskisi ensisijaisesti yhtä kalenterivuotta kerrallaan, mutta joissakin tapauksissa saattaisi olla tarkoituksenmukaista antaa myös monivuotisia valtioneuvoston asetuksia.

6 §. Kansallisesti säädetyn kiintiön täytyminen. Pykälässä säädettäisiin samanlaisesta kalastuskiellosta kuin 5 §:ssä. Kielto voitaisiin antaa, kun 5 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyn kansallisen kiintiön arvioidaan täyttyneen tai ylittyneen. Kielto koskisi niitä aluksia tai alueita ja kalakantoja, joihin valtioneuvoston kansallista kiintiötä koskevaa asetusta sovelletaan. Maa- ja metsätalousministeriö seuraisi kansallisesti asetetun kiintiön täyttymistä samalla tavalla kuin Suomen kokonaiskiintiön täyttymistä. Samoin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin kalastuskiellon voimaantulopäivästä ja ajankohdasta, jonka jälkeen saaliiden pyyntitapahtuman jälkeinen käsittely ei enää olisi sallittua.

Neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan soveltamisalan piirissä ovat myös ne kansalliset säännökset, jotka on annettu Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöön panemiseksi. Kalastaminen kansallisesti asetetun kiintiön täyttymisen tai ylittymisen johdosta asetuksella säädetyn kalastuskieltopäivän jälkeen olisi rinnasteinen Suomelle vahvistetun kiintiön täyttymisen jälkeiseen kalastukseen.

7 §. *Suomen kalastuskiintiöiden vaihto muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa.* Parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 16 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat vaihtaa keskenään kaikki niille jaetut kalastusmahdollisuudet tai osan niistä ilmoitettuaan asiasta komissiolle. Pykälässä esitetään, että jos Suomessa kiintiöiden riittävyden turvaaminen tai toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täysimääräinen hyödyntäminen, alueellisen kalastuspaineen tasaaminen tai kaupallisen kalastajien tasapuolisten kalastusmahdollisuuksien järjestäminen edellyttää, että jotain saaliskiintiötä tulisi saada lisää, maa- ja metsätalousministeriö voisi vaihtaa Suomen käytettävissä olevia ja Suomelle tulevaisuudessa myönnettäviä kiintiöitä tai osia niistä muiden jäsenvaltioiden kanssa. Edellytyksenä on kuitenkin myös, että luovutettavaa saaliskiintiötä voitaisiin samanaikaisesti pienentää. Ministeriö päättäsi, mitä saaliskiintiötä (kalakantaa) saadaan vaihdossa vastikkeena ja kuinka paljon. Ministeriön tekemä kiintiövaihto voisi tapahtua toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan tai kaupallisen kalastuksen edustajien taikka ministeriön aloitteesta esim. siten, että luvun 4 mukainen tuottajaorganisaatio olisi kerännyt tätä koskevien haltijoiden aloitteet ja tiedot toiselta jäsenvaltiolta saatavista kiintiöistä. Tämän jälkeen ministeriö voisi toteuttaa kiintiövaihdon. Ministeriön tulisi ennen kiintiövaihtoa sopivalla joustavalla menettelyllä kuulla kaupallisten kalastajien edustajia mukaan lukien siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoita.

Vaihdon edellytys olisi, että sillä edistetään kiintiöiden riittävyttä tai täysimääräistä hyödyntämistä taikka, että sillä tasataan alueellista kalastuspainetta tai tuetaan kalastusmahdollisuuksien tasapuolista jakautumista kaupallisten kalastajien kesken. Täysimääräisen hyödyntämisen edellytys täytyisi esimerkiksi tilanteessa, jossa silakkakiintiö on vaarassa jäädä vajaasti kalastetuksi, koska kilohailikiintiö on täytynyt. Vaihtamalla jotain muuta kalakantaa, josta saadaan vastikkeena kilohailia, mahdollistetaan silakkakiintiön täysimääräinen hyödyntäminen. Siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kannalta kiintiövaihto voi olla edellytys toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täysimääräiselle käytölle. Alueellisen kalastuspaineen tasaamisen edellytys voisi tulla kysymykseen tilanteessa, jossa Suomi vaihtaa loheen Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella jotain muuta kiintiöityä kalakantaa. Tällöin vaihdossa saatu lohikiintiö käytettäisiin Pohjanlahdella eikä Itämeren pääaltaalla, mikä johtaisi siihen, että kalastus kohdistuisi vahvempiin lohikantoihin ja pieniin, lisääntymisen kannalta vähemmän arvokkaihin koiraslohiin (kossi), joita kansallisen kalastuskauden ja lohen nousun loppupuolella on runsaasti. Vaihto olisi omiaan lisäämään myös Pohjanlahden rannikkoalueella toimivien kaupallisten kalastajien tasapuolisia kalastusmahdollisuuksia.

8 §. *Muut kalastusrajoitukset.* Tämän luvun 5 §:ssä esitetyn kiintiöiden määrällistä tai ajallista käyttöä rajoittavan asetuksenantovaltuuden lisäksi on tarpeen säätää valtioneuvostolle ja maa- ja metsätalousministeriölle asetuksenantovaltuudet, joilla voidaan säätää tiettyä merialuetta koskevasta määräaikaisesta kalastuskiellosta, ajallisista tai määrällisistä rajoituksista pyydysten käytölle tai säätää pyydysten teknisistä ominaisuuksista. Säädettävät rajoitukset voisivat koskea kaikkia tai vain tietyn ryhmän kalastusaluksia. Edellytyksenä olisi, että kiintiöiden riittävyden turvaaminen tai niiden täysimääräinen hyödyntäminen, kalakantojen säilyttäminen ja hoitaminen, alueellisen kalastuspaineen säätely tai kaupallisten kalastajien tasapuolisten kalastusmahdollisuuksien järjestäminen edellyttäisi asetuksen antamista.

Määräaikaisesta alueellisesta kalastuskiellosta ja ajallisista, alueellisista tai määrällisistä rajoituksista kiintiöityjen tai muutoin säädelyjen kalakantojen pyyntiin käytettävien pyydysten käytölle säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista. Määräaikainen valtioneuvoston asetuksella annettava kalastuskielto voisi koskea esimerkiksi Suomeen rekisteröityneiden kalastusalusten lohenkalastusta Itämeren pääaltaalla. Pyydysten käyttöä koskeva maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettävä rajoitus voisi koskea esimerkiksi silakan troolauksessa käytettävää silmäkokoja.

Pykälän 2 momentissa on viittaus neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja e alakohtaan. Alakohdassa c säädetään LIS-kalastukseksi kalastuskieltoalueella ja kieltoaikana kalastaminen ja alakohdassa e kiellettyjen ja säännösten vastaisten pyydysten käyttö.

Pykälän mukaisista rajoituksista säädettäessä tulee ottaa huomioon parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 19 ja 20 artiklat. Artiklassa 19 jäsenvaltion toimenpiteiden toteuttamisvalta ulotetaan ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtiviin aluksiin unionin vesillä, mutta 20 artiklassa jäsenvaltio valtuutetaan toteuttamaan syrjimättömiä toimenpiteitä kalakantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi ja meriekosysteemin suojelutason ylläpitämiseksi tai parantamiseksi 12 meripeninkulman sisällä asianomaisen jäsenvaltion perusviivoista edellyttäen, ettei unioni ole toteuttanut erityisesti kyseistä aluetta koskevia tai erityisesti asianomaisen jäsenvaltion havaitsemaa ongelmaan puuttuvia säilyttämis- ja hoitotoimenpiteitä. Jäsenvaltion toimenpiteiden on sovittava yhteen asetuksen 2 artiklassa asetettujen yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden kanssa ja oltava vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin mukaiset toimenpiteet. Jos jäsenvaltion suunnitellamat toimenpiteet todennäköisesti vaikuttavat muiden jäsenvaltioiden aluksiin, toimenpiteet saa toteuttaa vasta sen jälkeen, kun komissiota, asianomaista jäsenvaltiota ja asianomaisia neuvoa antavia toimikuntia on kuultu toimenpideluonnoksesta. Komissio voi vielä toimenpiteen antamisen jälkeen pyytää jäsenvaltiota muuttamaan tai peruuttamaan toimenpiteen.

9 §. *Tarkemmat säännökset Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitetuista säilyttämistoimenpiteistä ja monivuotisista suunnitelmista.* Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 18 artiklassa on säännökset alueellisesta yhteistyöstä säilyttämistoimenpiteitä koskien. Artiklan 8 kohdassa säädetään tilanteesta, jossa maantieteelliseen alueeseen sovellettavassa unionin säilyttämistoimenpiteessä tai monivuotisessa suunnitelmassa on annettu jäsenvaltioille valta hyväksyä asetetussa määräajassa toimenpiteitä, jotka määrittävät tuota säilyttämistoimenpidettä tarkemmin. Artiklan mukaan tällaisissa tilanteissa asianomaisten valtioiden on tehtävä tiivistä yhteistyötä kyseessä olevia tarkentavia toimenpiteitä hyväksyessään.

Jäsenvaltioiden on kuultava asianomaisia neuvoa-antavia toimikuntia ja niiden on varmistettava, että toimenpiteet perustuvat parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin ja että ne ovat yhteisen kalastuspolitiikan ja kyseisen säilyttämistoimenpiteen tai monivuotisen suunnitelman tavoitteiden mukaisia, ja vähintään yhtä tiukkoja kuin unionin oikeuden mukaiset toimenpiteet. Komissio on otettava mukaan jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön ja sen huomautukset on otettava huomioon. Jäsenvaltio voi hyväksyä omat kansalliset toimenpiteensä vain, jos toimenpiteen sisällöstä on päästy yhteisymmärrykseen kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden kesken. Jos komissio katsoo, että jäsenvaltion toimenpide ei vastaa säilyttämistoimenpiteessä vahvistettuja edellytyksiä, se voi asianmukaisesti perustellen pyytää asianomaista jäsenvaltiota muuttamaan toimenpidettään tai kumoamaan sen.

Pykälässä esitetään valtioneuvostolle oikeutta antaa asetuksella unionin tasolla säädettyjä säilyttämistoimenpiteitä ja monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä silloin kun säännösten antaminen on Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöön panemiseksi välttämätöntä. Valtuutus koskisi ainoastaan tilanteita, joissa jäsenvaltioille on unionin säilyttämistoimenpidettä tai monivuotista suunnitelmaa koskevassa asetuksessa annettu oikeus hyväksyä tarkempia toimenpiteitä siten kuin parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 18 artiklan 8 kohdassa säädetään. Unionin säilyttämistoimenpiteissä tai monivuotisissa suunnitelmissa tarkoitettujen pyydysten teknisiä ominaisuuksia ja käyttöä koskevia säännöksiä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Alueellistamisjärjestelmä on uusi ja vaikka käytännön kokemukset siitä ovat rohkaisevia, on alueellistamista Itämeren osalta sovellettu vain kerran laadittaessa BALTFISH:n yhteistä suositusta Itämeren poisheittosuunnitelmasta, jonka komissio on sellaisenaan toimeenpannut komission delegoidulla asetuksella (EU) N:o 1396/2014 Itämeren koskevan poisheittämissuunnitelman laatimisesta. Parlamentin ja neuvoston yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen 18 artiklan 8 kohdassa viitataan siihen, että kansalliset toimenpiteet pitäisi hyväksyä asetetussa määräajassa. Hyväksyminen edellyttää myös yhteisymmärrystä toimenpiteen sisällöstä asianomaisten jäsenvaltioiden kesken ja käytännössä myös komission hyväksymistä. Suomessa toimenpiteitä hyväksyttäessä ja asetuksia annettaessa tulee ottaa huomioon perustuslain 80 §, jonka mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

10 §. Kalastusluvat. Neuvoston ja komission valvonta-asetusten mukainen kalastuslupa myönnetään aina aluskohtaisesti. Komission valvonta-asetuksessa on tarkennettu, että kalastuslupavaatimus ei koske niitä kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkiä unionin kalastusaluksia, jotka kalastavat yksinomaan lippuvaltionsa aluevesillä. Tiettyjä kalastuksia koskevilla asetuksilla saattaa kuitenkin olla poikkeuksia säännöstä. Neuvoston valvonta-asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetään yleisesti, missä tapauksissa lupaa edellytetään. Suomalaisten kalastuslupien osalta oleellimmat edellytykset koskevat tällä hetkellä kalastuksen monivuotisia suunnitelmia, pyyntiponnistuksen rajoittamisohjelmaa ja tieteellisiin tarkoituksiin kalastamista.

Kalastuslupien myöntäminen liittyy kiinteästi kalastuksen valvontaan. Pykälässä esitetään, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntäisi luvat ja pitäisi niistä rekisteriä. Lupa voidaan neuvoston valvonta-asetuksen mukaan antaa ainoastaan sellaiselle alukselle, jolla on voimassa oleva kalastuslisenssi. Lupa myönnettäisiin enintään kymmeneksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Kalastustoiminnan harjoittajien täytyy pystyä suunnittelemaan toimintaansa mahdollisimman pitkäjänteisesti, minkä takia on perusteltua myöntää mahdollisimman pitkäkestoisia lupia ja välttää niihin liittyvää hallinnollista taakkaa. Luettelo myönnettyistä kalastusluvista on komission valvonta-asetuksen 5 artiklan mukaisesti asetettava neuvoston valvonta-asetuksen 114 artiklassa tarkoitettujen verkkosivujen suojattuun osioon.

Jos kaikille hakijoille ei voida myöntää lupia, ehdotetaan, että etusijalle asetettaisiin ne kalastuslupien haltijat, joiden kalastuslupat ovat kyseisen lisenssinhaltijan hallinta-aikana ilmoittaneet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kyseisessä luvassa tarkoitettujen kalakantojen saaliita viimeisten viiden haettavaksi julistamista edeltävän vuoden aikana useimpien kalenterivuosien aikana. Etusija liittyisi siten hakijan aikaisempaan panostukseen kyseiseen kalastukseen, mikä todettaisiin aiemman kalastustoiminnan perusteella. Pykälään ehdotetaan myös säännöstä, joka mahdollistaisi, että enintään kymmenen prosenttia tai Euroopan unionin säännöksellä Suomelle osoitettu ja siitä jäljellä oleva lupamäärä voidaan varata hakijoille, joilla ei ole lainkaan vaatimukset täyttävää saalishistoriaa. Tällaiset hakijat asetettaisiin etusijajärjestykseen siten, että kalastuslupansa pääkoneen kilowatteina ilmaistun tehon mukainen pienin teho antaisi parhaan etusijan hakijan hyväksynnälle. Tällä tavalla voitaisiin uusille toimijoille ja pienimuotoiselle kaupalliselle kalastukselle taata pääsy luvanvaraaseen kalastukseen.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta maa- ja metsätalousministeriölle. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin luvissa tarkoitetuista kalakannoista ja sallituista pyydyksistä, myönnettävien lupien lukumäärästä, 2 momentissa tarkoitetuista saalisilmoituksista, lupien voimassaoloalueesta ja -ajasta sekä lupien hakumenettelystä. Ilman tarvittavaa lupaa kalastaminen olisi LIS-kalastusta neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella.

11 §. Kalastusluvan siirtäminen. Jos kalastusalue myydään tai muutoin luovutetaan kesken luvan voimassaoloajan, pääsäännön mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtäisi luvan aluksen uudelle lisenssinhaltijalle kalastusluvan jäljellä olevaksi ajaksi. Lupaa ei kuitenkaan voida siirtää, jos kalastusalueen kansallisuus luovutuksen johdosta muuttuu. Pykälään esitetään myös osapuolille mahdollisuutta sopia kirjallisesti siitä, että lupa jää aluksen entiselle lisenssinhaltijalle. Entisellä lisenssinhaltijalla voi olla toinen kalastusalue, jolle hän haluaa luvan siirrettäväksi. Siirto toiseen alukseen ei ole aina mahdollista, sillä unionin säännöksillä luvat on saatettu sitoa aluksen ominaisuuksiin kuten vetoisuuteen tai tehoon.

3 luku Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen kaupallisille kalastajille

12 §. Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 21 artiklassa todetaan, että jäsenvaltiot voivat perustaa kalastusoikeuksien siirtojärjestelmän. Ehdotetun lain 3 luku sisältää säännökset Suomessa käyttöön otettavalle edellä mainitulle EU-lainsäädännössä tarkoitettulle kalastusoikeuksien siirtojärjestelmälle. Koska Suomessa kalastusoikeus-käsitteellä on vakiintunut tietty käyttötarkoitus ja Suomessa käyttöön otettavaksi ehdotetussa järjestelmässä kalastusoikeus säilyisi valtiolla ja yrityksille ja ammatinharjoittajille annettaisiin käyttöoikeus Suomen kalastuskiintiöihin, ehdotetaan että Suomessa niistä käytettäisiin nimitystä siirrettävä käyttöoikeus.

Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja niihin perustuvia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän tavoitteena on merialueen kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten parantaminen ja kalastuksen järjestäminen tehokkaalla ja ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Tavoitteena on asettaa Itämeren kalastusmahdollisuudet ja hyödyntää kalakantoja yhteisen kalastuspolitiikan ja kestäväen enimmäistuoton periaatteiden mukaisesti. Pykälässä esitetään siten, että Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt jaettaisiin siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi merialueen kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten parantamiseksi ja kalastuksen järjestämiseksi tehokkaalla ja kestäväällä tavalla. Suomelle vahvistetaan vuosittain neuvoston asetuksella Suomenlahden ja Itämeren päältä silakkakiintiö, Pohjanlahden silakkakiintiö, kilohailikiintiö, Suomenlahden lohikiintiö sekä Itämeren päältä ja Pohjanlahden lohikiintiö. Nämä kaikki on tarkoitettu jakaa siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Lisäksi Suomelle vahvistetaan silakkakiintiö ICES:n osa-alueille 22–24, nk. läntinen silakkakiintiö, jota pienen koon takia (Suomen kalastuskiintiö on 2 tonnia vuonna 2016) ei kuitenkaan jaettaisi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.

Ahvenanmaan maakunnalla on Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 16 kohdan mukaan lainsäädäntövalta kalastusta, kalastusalueiden rekisteröintiä ja kalastuselinkeinon ohjaamista koskevista asioista. Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt on siten tarpeen jakaa Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan kesken siten, että Ahvenanmaan maakunnan osuudet Suomen kalastuskiintiöistä määritetään ja ne siirretään Ahvenanmaan maakunnan hallituksen hallinnoitavaksi. Manner-Suomen ja Ahvenanmaan kalastajien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi on tärkeää, että Ahvenanmaalle kuuluvat osuudet määritetään samoilla perusteilla kuin Manner-Suomen kaupallisille kalastajille. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaisi Ahvenanmaalle kuuluvat osuudet Suomen kalastuskiintiöistä lähtökohteisesti 13 §:n jakoperusteiden mukaisesti. Tämä varmistaisi yhdenvertaisen kohtelun. Päätös jakamisesta tehtäisiin itsehallintolain 59 b §:n 2 momentin mukaisesti. Pykälän 2 momentissa esitetään siten, että Ahvenanmaan maakunnan osuudet siirrettäisiin Ahvenanmaan maakunnan hallituksen hallinnoitaviksi.

Silakan ja kilohailin kalastus tapahtuu pääosin pyyntiteholtaan suurilla troolialuksilla ja pienemmässä määrin rysillä. Näissä kalastusmuodoissa olisi tarpeen päästä tilanteeseen, jossa

yritykset voisivat nykyisen saaliin määrästä kilpailemisen sijaan keskittyä markkinoiden tarpeiden tyydyttämiseen ja saada sitä kautta kalasta korkeampaa hintaa ja parantaa kannattavuutta. Sama pätee myös lohenkalastukseen ja lisäksi valtioneuvoston periaatepäätöksenä vuonna 2014 vahvistetun lohi- ja meritaimenstrategian lähtökohtana on, että lohenkalastuksessa otetaan käyttöön toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, jotka puolestaan edellyttävät siirrettävien käyttöoikeuksien käyttöönottoa myös lohenkalastuksessa. Siirtyminen siirrettäviin käyttöoikeuksiin perustuvaan järjestelmään turvaisi parhaiten nämä tavoitteet muun muassa Ruotsin ja Viron kokemusten valossa. Suomen turskan kalastuskiintiöt (itäinen ja läntinen) ovat määrällään pienet ja niiden hyödyntäminen on keskittynyt vain harvoille aluksille. On myös mahdollista, että turskasaaliit Suomen rannikkovesillä kasvavat merkittävästi, jolloin koko Suomen itäisen turskan kalastuskiintiö tulisi varata sivusaaliskiintiöksi, jotta vältyttäisiin erityisesti rannikkokalastuksen tarpeettomalta rajoittamiselta. Näistä syistä johtuen Suomen turskan kalastuskiintiötä ei ehdoteta jaettavaksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Järjestelmän mukaisia käyttöoikeuksia jaettaessa jaetaan valtiolle kuuluvat Suomen kalastuskiintiöiden siirrettävät käyttöoikeudet yksityisille yrityksille ja ammatinharjoittajille, joten pykälässä esitetään, että maa- ja metsätalousministeriö kansallisesta kalastuspolitiikasta ja Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta vastaavana toimivaltaisena viranomaisena jakaisi hakemusten perusteella Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.

Siirrettävät käyttöoikeudet on tarpeen varata niille yrityksille ja ammatinharjoittajille, joilla on mahdollisuus Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyödyntää niitä, joten pykälän 3 momentissa esitetään, että Ahvenanmaalle 2 momentin mukaisesti siirrettävien osuuksien vähentämisen jälkeen siirrettävät käyttöoikeudet myönnettäisiin merialueen kaupalliseen kalastukseen merellä toimivista kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaisesti (690/2010) rekisteröidyn aluksen omistaville kaupallisille kalastajille, jotka voivat olla kalastusta harjoittavia yrityksiä tai ammatinharjoittajia. Maa- ja metsätalousministeriö tekisi siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevan päätöksen mahdollisimman nopeasti tämän lain tultua voimaan.

Pykälän 4 momentissa esitetään, että siirrettävät käyttöoikeudet ilmaistaisiin promilleosuuksina, sillä ne on tarpeen ilmaista tiettyinä osuuksina Suomen tiettyä kalakantaa koskevasta kalastuskiintiöstä, jotta niiden avulla voitaisiin jakaa lain 18 §:n mukaiset vuosittaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt. Promilleosuus esitetään ilmaistaavaksi kahden desimaalin tarkkuudella, jotta edellä mainitut toimijakohtaiset kalastuskiintiöt voitaisiin jakaa riittävällä tarkkuudella eli silakan ja kilohailin kalastuksessa tonnin ja lohen kalastuksessa kalan tarkkuudella.

Eri kalastusmuotojen tasapuolisen kohtelun ja rysäkalastuksen toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi sekä trooli- ja rysäkalastuksen välisten siirrettävien käyttöoikeuksien siirtojen säätelyn mahdollistamiseksi pykälän 5 momentissa esitetään, että Suomen silakan kalastuskiintiöitä koskevat siirrettävät käyttöoikeudet jaettaisiin erikseen troolikalastuksen ja rysäkalastuksen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin 3 momentissa tarkoitettua siirrettävien käyttöoikeuksien päätöstä koskevasta haku- ja päätösmenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

13 §. *Siirrettävien käyttöoikeuksien jakoperusteet.* Siirrettävien käyttöoikeuksien järjestelmän kannalta on erittäin tärkeää, että ne jaetaan oikeudenmukaisten ja tasapuolisten perusteiden mukaisesti. Tämän takia pykälän 1 momentissa esitetään, että siirrettävät käyttöoikeudet jaettaisiin promilleosuuksina kaupallisille kalastajille sen mukaan, kuinka suuri kunkin kaupallisen kalastajan omistuksessa olevan tai olleen kalastusaluksen tai kalastusalusten kyseiseen

Suomen kalastuskiintiöön kuuluva saalis on ollut vuosina 2011–2015 verrattuna kaikkien hakijoiden samalla tavalla laskettuun kokonaissaaliiseen. Saalishistoriaan perustuva jako on koettu yritysten ja ammatinharjoittajien keskuudessa selvästi oikeudenmukaisimmaksi jakoperusteeksi. Myös muissa maissa vastaavien järjestelmien jakoperusteena on aina ollut saalishistoria. EU:n kalastuskiintiöiden jakamisessa on myös noudatettu niin kutsuttua suhteellista vaukautta, joka on laskettu jäsenvaltioiden saalishistorian perusteella.

Yritystoiminnan tilapäisten häiriöiden, esimerkiksi sairauden tai aluksen moottorin hajoamisen, vaikutusten vähentämiseksi pykälän 2 momentissa esitetään, että saaliin suuruutta laskettaessa kultakin hakijalta otetaan viiteajanjaksolta 2011–2015 mukaan ne kolme kalenterivuotta, joiden aikana hakijan omistuksessa oleville tai olleille aluksille on kirjattu yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 30 §:ssä tarkoitettuun saalisrekisteriin eniten kyseisen kalastuskiintiön saaliita.

Lohen kalastuksessa Pohjanlahdella on monia erityispiirteitä. Alueella on muun muassa ns. terminaali-alueita, jolla lohenkalastus on ollut sallittu aiemmin ja useammalla pyydyksellä kuin muilla alueilla. Tämä on koettu epäoikeudenmukaiseksi kyseisten alueiden ulkopuolella kalastavien taholta. Toisaalta lievemmillä säätellyillä on mahdollistettu nimenomaan pyydyttäviksi tarkoitettujen rakennettujen jokien velvoiteistutuslohien hyödyntäminen, joten lievemmästä säätelystä saatua hyötyä ei ole perusteltua vähentää kokonaan saalishistoriasta. Lievemmän säätellyn aiheuttaman hyödyn oikeudenmukaiseksi huomioon ottamiseksi pykälässä esitetään, että lohen kalastuksessa leveyspiirin 65°30'N pohjoispuolella ennen 25 päivänä kesäkuuta ja leveyspiirin 64°00'N ja 65°30'N välisellä merialueella ennen 20 päivänä kesäkuuta pyydytystä saaliista lasketaan mukaan saalishistoriaan 80 prosenttia. Lohenkalastuksen aloitusaika terminaali-alueiden ulkopuolella on ollut pitkään 20 tai 25 päivää kesäkuuta. Terminaalikalastus-alueilla on vuosina 2011–2015 ennen edellä mainittuja päivämääriä kalastettu keskimäärin noin 1 300 lohta, joista noin 260 lohta siirtyisi tasauksena muiden kaupallisten kalastajien jättäviksi.

Jotta lohenkalastuksessa vältettäisiin siirrettävien käyttöoikeuksien liiallinen sirpaloituminen ja hallinnollinen työ, pykälässä esitetään, että lohen kalastuksessa hakijalle ei jaeta siirrettäviä käyttöoikeuksia, jos hakijan kyseiseen Suomen kalastuskiintiöön kirjattujen 2 momentin mukaisesti laskettujen kolmen kalenterivuoden saaliin keskiarvo on alle kymmenen lohta.

Euroopan unionin lainsäädännössä saatetaan muuttaa Suomen kalastuskiintiöitä koskevia kiintiö-alueita. Esimerkiksi Itämeren lohen monivuotista hoitosuunnitelmaa koskevassa komission ehdotuksessa on esitetty vain yhtä lohen kiintiö-alueita. Tämän takia pykälässä esitetään, että jos Euroopan unionin lainsäädännössä muutetaan silakkaa, kilohailia tai lohta koskevia kiintiö-alueita, maa- ja metsätalousministeriö jakaa päätöksellään kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävät käyttöoikeudet uudelleen siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille voimassa olevien siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettujen 20 §:ssä tarkoitettujen toimijakoh- taisten kalastuskiintiöiden osoittamassa suhteessa.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää 2, 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen tietojen selvittämistä koskevista menettelyistä ja tarkemmista laskentamenettelyistä.

14 §. Siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymisen rajoittaminen. Avoimen kilpailun varmistamiseksi ja mahdollisesti syntyvän määräävän markkina-aseman aiheuttamien kielteisten vaikutusten välttämiseksi on tarpeen rajoittaa siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymistä. Myös muiden maiden, erityisesti Islannin ja Tanskan, kokemusten perusteella yritystoiminnan hallitsematon keskittyminen voi johtaa markkinoiden kannalta kalan tarjonnan yksipuolistumiseen

ja siltä osin kannattavan kalastus- tai jalostustoiminnan loppumiseen. Näistä seikoista johtuen pykälässä esitetään että yhdellä siirrettävän käyttöoikeuden haltijana toimivalla kaupallisella kalastajalla voisi olla hallussaan enintään 200,00 promillea kustakin Suomen kalastuskiintiötä koskevista siirrettävistä ja 17 §:ssä tarkoitetuista ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Lisäksi on tarpeen rajoittaa siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymisrajoitusten kiertämistä yhtiöjärjestelyillä. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettu konserni, joka harjoittaa kaupallista kalastusta, katsottaisiin yhdeksi kaupalliseksi kalastajaksi.

15 §. *Siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaolo ja voimassaolon jatkaminen.* Siirrettävien käyttöoikeuksien järjestelmän tavoitteena on mahdollistaa pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen yritystoiminnan kehittäminen. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että siirrettävät käyttöoikeudet olisivat voimassa kymmenen kalenterivuotta siitä, kun ne ensimmäisen kerran jaetaan.

Edellä mainittujen perusteiden mukaisesti on tärkeää, että maa- ja metsätalousministeriö jatkaa siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaoloaikaa riittävän varhaisessa vaiheessa ennen niiden umpeutumista. Voimassaolon jatkamisen katsotaan edellyttävän siirrettävän käyttöoikeuden haltijan kirjallista hakemusta, millä tämä ilmaisee halunsa jatkaa toimintaansa järjestelmän mukaisesti. Pykälässä esitetään näistä seikoista johtuen, että maa- ja metsätalousministeriö myöntäisi siirrettävän käyttöoikeuden haltijan valtioneuvoston asetuksella säädetyssä määräajassa saapuneen hakemuksen perusteella siirrettävälle käyttöoikeudelle jatkoaikaa enintään viideksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Jatkoajan myöntäminen edellyttäisi, että hakija on kirjattu kyseessä olevan siirrettävän käyttöoikeuden haltijaksi 30 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin.

Jos siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei osoita kiinnostusta jatkaa toimintaansa järjestelmän mukaisesti, on perusteltua, että siirrettävät käyttöoikeudet palautuvat valtiolle, joka jakaa ne uudelleen aktiivisille kaupallisille kalastajille Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen käytön varmistamiseksi ja kestäväen enimmäistuoton saavuttamiseksi. Pykälässä esitetään siten, että jos siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei hae siirrettävän käyttöoikeuden voimassaolon jatkamista säädetyssä määräajassa, käyttöoikeus palautuu valtiolle alkuperäisen voimassaoloajan umpeuduttua.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin menettelystä jatkoajan hakemiseksi ja haun määräajasta.

16 §. *Siirrettävien käyttöoikeuksien siirtäminen.* Siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevan järjestelmän tavoitteena on mahdollistaa yritystoiminnan pitkäjänteinen ja optimaalinen suunnittelu. Yksi edellytys tälle on mahdollistaa siirrettävien käyttöoikeuksien siirtäminen kaupallisten kalastajien välillä mahdollisimman vapaasti joko vastikkeellisesti tai vastikkeetta. Valtio ei kontrolloi sinänsä siirron taustalla olevaa toimea, vaan tarkistaa seuraavissa momenteissa olevien edellytysten täyttymisen ja että siirrettäviä käyttöoikeuksia ei siirretä toimijoille, jotka eivät voi harjoittaa siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettavien toimijakohtaisten kiintiöiden hyödyntämistä. Pykälässä esitetään siten, että siirrettävän käyttöoikeuden haltijalla olisi oikeus siirtää siirrettävä käyttöoikeus kokonaan tai osittain kaupalliselle kalastajalle, joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen. Koska Ahvenanmaan maakunnan osuudet kalastuskiintiöistä on siirretty Ahvenanmaan maakunnan hallituksen hallinnoitavaksi, pykälässä esitetään, että siirrettävää käyttöoikeutta ei saisi kuitenkaan siirtää Ahvenanmaan maakunnan alueella kotipaikkaansa pitävälle kaupalliselle kalastajalle.

Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen hyödyntämisen varmistamiseksi on tärkeää varmistaa, että siirrettävän käyttöoikeuden haltijat ovat mahdollisimman aktiivisia. Tästä johtuen pykälässä on nimenomaisesti esitetty, että siirrettävän käyttöoikeuden haltijan

kuolin- tai konkurssipesä voisi siirtää siirrettävän käyttöoikeuden samoilla edellytyksillä kuin alkuperäinen oikeudenomistaja.

Siirrettävää käyttöoikeutta ei saa siirtää, mikäli se johtaisi keskittymisen rajoittamiseksi asetetun siirrettävän käyttöoikeuden 200,00 promillen enimmäismäärän ylittymiseen. Pykälässä esitetään siten, että siirron saajan käyttöoikeudet eivät saisi siirron jälkeen ylittää edellä 14 §:ssä säädettyä siirrettävien käyttöoikeuksien enimmäismäärää.

Siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevaa järjestelmää vastaavissa järjestelmissä muissa maissa, erityisesti Islannissa ja Tanskassa, on tapahtunut markkinoiden kannalta ei-toivottua keskittymistä pienimuotoisesta rannikkokalastuksesta troolikalastukseen. Syynä on ollut pääasiassa suurten trooliyritysten kyky ostaa pienien yritysten käyttöoikeudet. Tämän vuoksi silakan rysäkalastuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi pykälässä esitetään, että silakan rysäkalastukseen oikeuttavaa siirrettävää käyttöoikeutta ei saisi siirtää troolikalastukseen oikeuttavaksi siirrettäväksi käyttöoikeudeksi.

Lohen kalastuksessa on tarkoitus jakaa siirrettävät käyttöoikeudet jaon oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden varmistamiseksi myös melko pienen kalastushistorian, vähintään kymmenen lohta, omaaville yrityksille tai ammatinharjoittajille. Koska kalastuslain 88 §:n mukainen 2 ryhmän kaupalliseksi kalastajaksi voi rekisteröityä ilman vaatimusta harjoittaa aktiivisesti kaupallista kalastusta, rajoittamaton mahdollisuus siirtää lohen siirrettäviä käyttöoikeuksia kaikille kaupallisille kalastajille voisi johtaa Suomen lohen kalastuskiintiön vajaakäyttöön ja sen sirpaloitumiseen entistä pienemmiksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että lohen kalastuksessa siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei saisi siirtää siirrettävän käyttöoikeutta muulle kuin kalastuslain 88 §:ssä tarkoitettulle 1 ryhmän kaupalliselle kalastajalle, joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen. Lisäperusteluna säännökselle on se, että lohi- ja meritaimenstrategiaan kirjattua tavoitetta varata isorysän käyttö vain 1 ryhmän kaupallisille kalastajille on mahdoton toteuttaa oikeudenmukaisella tavalla, mutta tämä pykälän kohta palvelisi lohi- ja meritaimenstrategiaan kirjattua tavoitetta edistää erityisesti 1 ryhmän kaupallisten kalastajien toimintaedellytyksiä lohen kalastuksessa.

Lohi- ja meritaimenstrategian mukaisesti pyritään vähentämään eri tilassa olevien lohikantoihin kohdistuvaa sekakalastusta. Tämän linjauksen mukaisesti on syytä rajoittaa siirrettävien käyttöoikeuksien siirtomahdollisuutta siten, että lohen siirrettävää käyttöoikeutta ei voida siirtää Perämeren alueelta Merenkurkkuun tai Selkämerelle, koska näillä alueilla kalastus voi kohdistua heikkoihin luonnonlohikantoihin. Lohen siirrettävän käyttöoikeuden haltija, jonka kotipaikka on Perämerellä, ei voisi siten siirtää siirrettävää käyttöoikeutta Perämeren eteläpuolisille merialueille.

Pykälän mukaan siirrettävän käyttöoikeuden haltijan ja sen kaupallisen kalastajan, jolle siirrettävä käyttöoikeus siirretään, olisi haettava siirtoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka vahvistaa ja merkitsee siirron 30 §:n mukaiseen rekisteriin.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää 6 momentissa tarkoitettusta siirron merkitsemiseen liittyvästä hakumenettelystä.

17 §. *Aloittavien kaupallisten kalastajien ei-siirrettävät käyttöoikeudet.* Kaupallisessa kalastuksessa yrittäjien keski-ikä on korkea ja uusien yrittäjien rekrytoituminen alalle on edellytys erityisesti pienimuotoisen rannikkokalastuksen jatkuvuudelle, joten uusien yrittäjien alalle tuloa varten tarvitaan kannustimia. Toisaalta kannustimien vaatimusten tulee olla riittävän tiu-

kat, etteivät ne kannusta alalle keinottelijoita, joiden tavoitteena olisi vain järjestelmästä hyötyminen ilman pitkäjänteistä kalastustoimintaa. Keinottelun välttämiseksi aloittavien kaupallisten kalastajien käyttöoikeudet olisivat käyttöoikeuden osuuden suuruuden osalta rajoitettuja, määräaikaista, ei-siirrettäviä ja ne voitaisiin jakaa vain 1 ryhmään rekisteröityneelle aloittavalle kaupalliselle kalastajalle. Lisäksi edellyttäisiin, että aloittava kaupallinen kalastaja hakee ei-siirrettävää käyttöoikeutta kirjallisesti. Näistä seikoista johtuen pykälässä esitetään, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi jakaa kirjallisen hakemuksen perusteella kalastuslain 88 §:ssä tarkoitettuun 1 ryhmään rekisteröityneelle aloittavalle kaupalliselle kalastajalle, joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen, enintään viideksi kalenterivuodeksi silakan rysäkalastukseen tai lohen kalastukseen kaupallisen kalastajakohtaisen ei-siirrettävän käyttöoikeuden, jonka suuruus vastaa enintään kahta promillea siitä Suomen silakan tai lohen kalastuskiintiön osasta, josta on vähennetty 12 §:ssä tarkoitettu Ahvenanmaan maakunnalle siirrettävä kiintiömäärä sekä 18 §:ssä tarkoitettu erillinen kalastuskiintiö.

Ei-siirrettävien käyttöoikeuksien tarkoituksena on toimia määräaikaisena kannustimena aloittavalle kaupalliselle kalastajalle, mutta samalla on tavoitteena, että ei-siirrettävien käyttöoikeuksien järjestelmä ei rajoita merkittävästi siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden mahdollisuuksia hyödyntää omia käyttöoikeuksiaan. Tästä johtuen on tarpeen asettaa yläraja sille, kuinka suuri osuus Suomen kalastuskiintiöstä voidaan jakaa ei-siirrettävinä kiintiönä. Tämän perusteella pykälässä esitetään, että ei-siirrettävinä käyttöoikeuksina voitaisiin jakaa kustakin Suomen silakan ja lohen kalastuskiintiöstä yhteensä enintään määrä, joka vastaa neljää prosenttia siitä kyseisen Suomen kalastuskiintiön osasta, josta on vähennetty 12 §:ssä tarkoitettu Ahvenanmaan maakunnalle siirrettävät kiintiömäärät sekä 18 §:ssä tarkoitettut erilliset kalastuskiintiöt. Lisäksi on tarpeen säätää jakoperusteista siinä tapauksessa, että kaikille hakijoille ei voida jakaa kahden promillen ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia. Pykälässä esitetään siten, että jos kaikille 1 momentin vaatimukset täyttävillä hakijoille ei voida myöntää kahden promillen ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia neljän prosentin enimmäismäärän täyttymisen takia, jaettaisiin Suomen kalastuskiintiöstä jaettavissa olevasta osuudesta 1 momentin vaatimukset täyttävillä hakijoille samansuuruiset ei-siirrettävät käyttöoikeudet.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin määrätä aloittaville kalastajille jaettavien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien hausta, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä, sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

18 §. Erilliset kalastuskiintiöt. Siirrettävien käyttöoikeuksien käyttöönoton yhteydessä on tarkoitus jakaa Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt kokonaan siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille Ahvenanmaan kiintiömääriä ja 17 §:n ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia lukuun ottamatta. Periaatteesta on tarpeen poiketa tietyissä muissa tapauksissa, ettei tiettyjen kalastusmuotojen toimintaa jouduta rajoittamaan kohdelajin kiintiön puuttumisen takia, kuten silakan verkkokalastuksessa, tai sivusaaliina saatavan kilohailin takia. Muita esimerkkejä ovat silakan rysäkalastuksen yhteydessä saatava kilohaili ja maivan troolauksen yhteydessä saatava silakka. Näillä perusteilla pykälässä esitetään, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin varata määrältään vähäisiä erillisiä kalastuskiintiöitä eri kalastusmuotojen toimintaedellytysten ja sivusaaliita koskevien tarpeiden turvaamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädettävien erillisten kalastuskiintiöiden jakoperusteista tulee säätää laissa. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että erilliset kalastuskiintiöt määriteltäisiin eri pyyntimuotojen aiempien vuosien saalistilastojen perusteella mahdollisimman pieniksi siten, että ne eivät tarpeettomasti rajoita muuta kuin siirrettävien tai ei-siirrettävien käyttöoikeuksien ja niiden perusteella jaettavien 20 §:n mukaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden perusteella tapahtuvaa kalastusta.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää siitä, mitä kalakantoja ja kalastusmuotoja 1 momentissa tarkoitettujen erillisten kalastuskiintiöiden kalastuskiintiöt koskevat, erillisten kalastuskiintiöiden suuruudesta ja suuruuden laskentaperusteista sekä erillisten kalastuskiintiöiden pyyntiä koskevista rajoituksista. Lisäksi pykälässä esitetään, että 3 momentissa tarkoitettuja asetuksia annettaessa voitaisiin niiden mukaiset velvoitteet säätää erilaisina eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille ja erilaisina toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoille ja muille kaupallisille kalastajille.

19 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakomenettely.* Jotta 20 §:n toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva jakomenettely olisi ymmärrettävä ja kaupalliset kalastajat tietäisivät, mistä Suomen kalastuskiintiöiden osuuksista erilliset kalastuskiintiöt sekä ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettavat toimijakohtaiset kalastuskiintiöt lasketaan, jakomenettelystä esitetään säädettäväksi erillisessä pykälässä. Kyseisen pykälän 1 momentissa esitetään siten, että ennen ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella suoritettavaa toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakoa maa- ja metsätalousministeriö vähentäisi kustakin Suomen silakan, kilohailin ja lohen vuosittaisesta kalastuskiintiöstä Ahvenanmaan maakunnalle siirrettävät kiintiömäärät sekä erilliset kalastuskiintiöt.

Niiden vähentämisen jälkeen jäljellä olevasta Suomen kalastuskiintiöstä jaettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella niiden promilleosuuden osoittamat toimijakohtaiset kalastuskiintiöt ja tämän jäljellä olevasta Suomen kalastuskiintiöstä jaettaisiin siirrettävien käyttöoikeuksien promilleosuuksien osoittamat toimijakohtaiset kalastuskiintiöt 2 ja 3 momenteissa säädetyllä tavalla.

20 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakaminen.* Siirrettävät ja ei-siirrettävät käyttöoikeudet antavat oikeuden kalastaa tietyn osuuden Suomen kalastuskiintiöstä. Varsinainen mahdollisuus hyödyntää Suomen kalakantoja syntyy, kun Suomen vuosittainen kalastuskiintiö jaetaan 19 §:n menettelyn mukaisesti siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden osoittaman promilleosuuden perusteella kalenterivuositteiseksi toimijakohtaiseksi kalastuskiintiöksi. Toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä jaettaessa periaatteena on lisäksi, että kaikki Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt jaetaan kaupallisille kalastajille 19 §:n mukaisesti, eikä valtiolle jätetä jakamatta mitään osuutta.

Pykälässä esitetty menettely toimijakohtaisten kiintiöiden jakamiseksi on suunniteltu siten, että se, tietyistä monimutkaistavista reunaehdoista huolimatta, olisi mahdollisimman kevyt sekä hallinnolle että kaupallisille kalastajille.

Ehdotettu toimijakohtaisten kiintiöiden jako olisi vuosittainen toimenpide, joka edellyttäisi taustatiedoksi tiedot Itämeren kiintiöasetuksen mukaisista seuraavaa kalenterivuotta koskevista Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä, Ahvenanmaan maakunnalle siirrettävistä kiintiömääristä, erillisistä kalastuskiintiöistä sekä voimassaolevista siirrettävistä ja ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Mahdollisista kiintiöiden ylityksistä ja todennäköisistä Suomen kalastuskiintiöihin edelliseltä vuodelta tehtävistä siirroista johtuen toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä joudutaan muuttamaan, joten päätöksellä jaettaisiin ensin väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, jotta haltijat voivat hyödyntää niitä välittömästi vuoden vaihteen jälkeen. Pykälässä esitetään, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaisi Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt väliaikaisiksi toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi kalenterivuosittein määräaikaan mennessä saapuneiden siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden hakemusten perusteella 19 §:ssä tarkoitettujen jakomenettelyn mukaisesti. Hallinnollisten menettelyiden yksinkertaistamiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ottaisi tässä vaiheessa huomioon mahdolliset 23 §:ssä tarkoitettujen toimijakohtaisista kalastus-

kiintiöistä luopumiset ja 27 §:n 5 momentin mukaiset käyttömaksun maksamatta jättämisestä johtuvat toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden menetykset.

Koska Itämeren kiintiöasetusta, jossa vahvistetaan Suomen seuraavaa kalenterivuotta koskevat silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt ei välttämättä saada hyväksytyä ennen vuoden vaihdetta, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle varattava mahdollisuus vahvistaa määrältään rajoitetut väliaikaiset toimijakohtaiset kiintiöt, jotta kalastustoiminta voi jatkua tarvittaessa heti vuoden alussa. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että jos toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä ei voida vahvistaa vuoden loppuun mennessä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi vahvistaa seuraavaa vuotta koskevat I momentissa tarkoitettut väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, joiden määrä voisi olla enintään 70 prosenttia kuluvan vuoden toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä tai enintään kansainvälisen merentutkimusneuvoston antaman tieteellisen neuvon alarajan suuruinen, eli tieteellisessä neuvossa annetun kalastuskuolevuutta koskevan vaihteluvälin alarajan mukainen.

Vuodenvaihteessa ja tammikuussa selviävät mahdolliset toimijakohtaisten kiintiöiden ylityksistä tai käyttämättömyydestä johtuvat siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien palautumiset valtiolle. Kun maa- ja metsätalousministeriö on selvittänyt edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevat tiedot, se jakaa mahdolliset 27 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettut valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet 28 §:ssä tarkoitettua menettelyn mukaisesti ja muuttaa tarvittaessa siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevia päätöksiä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä ja käyttömaksua koskevien tietojen perusteella 27 §:n 5 momentissa ja 29 §:n 4 momentissa tarkoitettua valtiolle palautuneet toimijakohtaiset kalastuskiintiöt ja muuttaa tarvittaessa väliaikaisia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevia päätöksiä.

Kun 3 momentin edellyttämät muutokset on saatu tehtyä ja komissio on vahvistanut asetuksellaan edelliseltä vuodelta siirtyvät Suomen kalastuskiintiöt tai kiintiön ylityksestä johtuvat vähennykset (tämä on tapahtunut viime vuosina huhti- ja heinäkuun välisenä aikana) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee lopullisia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan päätöksen. Pykälässä esitetään siten, että kun 3 momentin mukaiset päätösten muutokset olisi tehty ja Euroopan komissio olisi asetuksellaan vahvistanut mahdolliset Suomen kalastuskiintiöiden siirrot tai vähennykset edelliseltä vuodelta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekisi päätöksen lopullisista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä. Euroopan komission asetukselta aiheutuvien seurausten huomioon ottamiseksi pykälässä esitetään siten, että Euroopan komission asetukselta aiheutuvat lisäykset jaettaisiin ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaisten osuuksien suhteessa ja vähennykset jaettaisiin edellisenä vuonna toimijakohtaisen kiintiönsä ylittäneiden haltijoiden kesken ylitysten suuruuden mukaisessa suhteessa.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hausta, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

21 §. *Suomen kalastuskiintiöihin tehtävien muutosten vaikutus toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin.* Pykälä sisältää siirrettäviä ja ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevat säännöt niitä tapauksia varten, joissa muutetaan neuvoston päätöksellä Suomen kalastuskiintiötä kesken vuoden. Pykälässä esitetään siten, että jos Suomen kalastuskiintiö Euroopan unionin neuvoston päätöksellä pienenee tai suurenee kesken kalenterivuoden, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muuttaisi tarvittaessa 20 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaa päätöstään siten, että Suomen kalastuskiintiöiden lisäykset ja vähennykset

jaettaisiin siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien osittamassa suhteessa.

22 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtäminen.* Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden osalta lähtökohtana on, että niiden haltija saa vapaasti siirtää ilman viranomaisen hyväksyntää toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä kokonaan tai osittain sellaiselle toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle, joka on rekisteröitynyt 30 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Lähtökohtana olisi toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtäminen sähköiseen tunnistamiseen perustuvassa sähköisessä järjestelmässä. Siirtymävaiheessa olisi tarpeen järjestää siirrot joustavan ilmoitusmenettelyn kautta. Mahdollisuus joustaviin, ilman viranomaisen hyväksyntää tapahtuviin, siirtoihin on tarpeen, sillä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirrolla saattaa olla kiire esimerkiksi tahattomassa toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylitystilanteessa. Pykälässä esitetään siten, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija saa siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön kokonaan tai osittain 30 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä olevalle kaupalliselle kalastajalle.

Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen hyödyntämisen varmistamiseksi on tärkeää varmistaa, että toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijat käyttävät niitä mahdollisimman aktiivisesti. Tästä johtuen pykälässä on nimenomaisesti esitetty, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan kuolin- tai konkurssipesä voi siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön samoilla edellytyksillä kuin alkuperäinen oikeudenomistaja.

Siirrettävien käyttöoikeuksien siirtämiseen verrattuna toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtämiselle on tarpeen asettaa huomattavasti vähemmän rajoitteita. Esimerkiksi siirtoja silakan rysä- ja troolikalastuksen välillä ei ole tarpeen rajoittaa. Lohen kalastuksessa on kuitenkin tarpeen rajoittaa siirtomahdollisuudet siten, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön voi siirtää vain 1 ryhmän kaupalliselle kalastajalle, jotta voidaan välttää toimijakohtaisten kiintiöiden sirpaloituminen ja Suomen lohen kalastuskiintiöiden mahdollinen vajaa hyödyntäminen ja edistää päätoimisten rannikkokalastajien toimintaedellytyksiä. Pykälässä esitetään siten, että lohen kalastuksessa toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija saa siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön vain 30 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä olevalle kaupalliselle kalastajalle, joka on rekisteröity kalastuslain 88 §:ssä tarkoitetun 1 ryhmän kaupalliseksi kalastajaksi ja joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen.

Lohi- ja meritaimenstrategian mukaisesti pyritään vähentämään eri tilassa olevien lohikantoihin kohdistuvaa sekakalastusta. Tämän linjauksen mukaisesti on syytä rajoittaa toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtomahdollisuutta siten, että lohen toimijakohtaista kalastuskiintiötä ei voida siirtää Perämeren alueelta Merenkurkkuun tai Selkämerelle, koska näillä alueilla kalastus voi kohdistua heikkoihin luonnonlohikantoihin. Lohen toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija, jonka kotipaikka on Perämerellä, ei voisi siten siirtää toimijakohtaista kalastuskiintiötä Perämeren eteläpuolisille merialueille.

Jos toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön tai osan siitä kaupalliselle kalastajalle, joka ei ole 30 §:n mukaisessa rekisterissä, haltijan ja sen kaupallisen kalastajan, jolle toimijakohtainen kalastuskiintiö siirretään, olisi pykälän mukaan haettava siirron merkitsemistä rekisteriin yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka tarkistaisi, että siirron saaja on rekisteröity kaupalliseksi kalastajaksi ja omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen. Tässäkin tapauksessa lähtökohtana on toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtäminen ja vahvistaminen sähköiseen tunnistamiseen perustuvassa sähköisessä järjestelmässä. Siirtymävaiheessa on tarpeen järjestää siirrot joustavan ilmoitusmenettelyn kautta. Haettu siirto tulisi voimaan pykälän mukaan samalla, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus merkitsee siirron 30 §:n mukaiseen rekisteriin.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää 2, 3 ja 4 momentin mukaisista toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtämis-, haku- ja päätöksentekomenettelyistä.

23 §. *Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä luopuminen.* Mikäli siirrettävän käyttöoikeuden haltija tietää jo etukäteen, että hän ei tule jostain syystä hyödyntämään sen perusteella jaettavaa toimijakohtaista kalastuskiintiötä lainkaan tai osittain, eikä halua maksaa sitä koskevaa käyttömaksua, on perusteltua varata tällaiselle siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle mahdollisuus tietyn määräajan kuluessa luopua siitä kirjallisella hakemuksella. Tavoitteena on tässäkin tapauksessa, että hakemukset mahdollisimman suurelta osin tehtäisiin sähköisessä järjestelmässä. Pykälässä esitetään siten, että siirrettävän käyttöoikeuden haltija voisi 20 §:ssä tarkoitettussa hakemuksessa ilmoittaa luopuvansa siirrettävän käyttöoikeutensa perusteella jaettavasta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään kokonaan tai osittain. Pykälässä esitetään myös, että se osuus, josta haltija luopuu, jaettaisiin muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa.

24 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden ilmoitukset ja kiintiöjärjestelyt.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että seuraamus- ja valvontalain 21 ja 25 §:ssä tarkoitettuisa saalis- ja purkamisilmoituksissa tulisi myös ilmoittaa toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija, jonka ilmoitettu saalis tai sen osa koskee. Tällä tavalla voidaan varmistaa, että saalisrekisteriin tehtävät ilmoitukset aina myös mahdollistavat saaliiden yhdistämisen toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön, joka näin mahdollistaa niiden hyödyntämisen ja täyttymisen seurannan.

Artiklan 15(8) Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetussa asetuksessa mahdollistaa sen, että purkamisvelvoitteen alaisista kalakannoista saatavia saaliita, voidaan yhdeksään prosenttiin saakka vähentää kohdelajin kalastuskiintiöstä, jos jäsenvaltion muun kuin kohdelajin kalastuskiintiö on täyttynyt tai jäsenvaltiolla ei ole kiintiötä kyseiselle kalakannalle. Muun kuin kohdelajin kalakannan on oltava turvallisten biologisten rajojen sisällä, eli sen kalastuskuolevuuden tulee alittaa Flim ja kutevan kannan koon ylittää Blim. Tämä koskee esim. tilannetta, jossa Suomen kilohailikiintiö on ylittynyt ja silakan troolikalastuksessa saadaan kilohailia sivusaaliina. Tässä tilanteessa Suomi voi vähentää kilohailikiintiön ylittävät saaliit esim. Pohjanlahden silakan kalastuskiintiöstä enintään yhdeksän prosentin edestä, edellyttäen, että kilohailikanta kansainvälisen merentutkimusneuvoston tietojen perusteella on turvallisissa biologisissa rajoissa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriö päättäisi vuosittain niistä Suomen kalastuskiintiöistä, joiden osalta sovellettaisiin edellä mainittua joustomekanismia. Päätöksellä voitaisiin ottaa huomioon kansainvälisen merentutkimusneuvoston uusimmat tiedot silakka- ja kilohailikantojen tilasta ja pyrkiä siihen, että joustomekanismia voitaisiin tarvittaessa soveltaa kalastuskauden mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Pykälän 3 momentissa olisi asetuksenantovaltuus 2 momentin mukaisen päätöksen soveltamiseksi. Valtuudet koskisivat käytettäviä pyydyksiä, kalastusalueita tai saaliin koostumusta.

25 §. *Lohisaaliita koskevat erityismääräykset.* Merialueen lohien kalastuksessa erillisten kalastuskiintiöiden asettaminen erityisesti rysäkalastukseen voisi johtaa toimijakohtaisen kalastuskiintiöjärjestelmän ulkopuolisen lohien kalastuksen merkittävään ja jopa tarkoitukselliseen lisääntymiseen. Tämä puolestaan voisi johtaa tilanteeseen, jossa koko rannikkokalastus, jossa on merkittävä mahdollisuus saada lohta sivusaaliina, jouduttaisiin sulkemaan erillisen kalastuskiintiön täyttymisen takia. Tällaisen tilanteen välttämiseksi pykälässä esitetään, että merialueelta pyydyttyjen lohien ensimyynti olisi sallittu vain toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle ja muiden kaupallisten kalastajien tulee rysäkalastuksessa vapauttaa lohet. Vaikka lohi

on purkamisvelvoitteen alainen kalalaji, komissio on delegoidulla asetuksellaan (1396/2014) hyväksynyt lohien vapauttamisen rysistä. Näin ollen kaikki saaliiksi otettavat lohet olisi ilmoitettava viranomaisten saalisrekisteriin, mutta vain toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija saisi myydä saaliinsa. Kaupallisen kalastajan muiden lajien verkkokalastuksessa saatavat lohien sivusaaliit voitaisiin ottaa omaan käyttöön. Valtioneuvoston lohi- ja meritaimenstrategiaa koskevan periaatepäätöksen toimenpiteiden tasapainoiseksi toteuttamiseksi pykälässä esitetään, että lohet olisi merkittävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta saadun tunnusteen avulla siten, että voidaan tunnistaa kenen toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä lohi on peräisin. Merkinnällä pyrittäisiin myös vähentämään sääntöjen vastaista kalastusta ja kalan myyntiä.

Eri kalastusmuotojen kehittymisen edistämiseksi, esimerkiksi lohienkalastuksen sääntelemissä ja Suomen kalastuskiintiöiden mahdollisimman täysimääräisen hyödyntämisen varmistamiseksi on tietyissä tapauksissa tarve asettaa erilaiset velvoitteet eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille ja toisaalta toimijakohtaisen kalastuskiintiöiden järjestelmään kuuluville ja kuulumattomille kaupallisille kalastajille. Tästä johtuen pykälässä esitetään, että 2 momentissa tarkoitettuja asetuksia annettaessa voidaan niiden mukaiset velvoitteet säätää erilaisina eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille.

26 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksu.* Suomen kalastuskiintiöiden käyttöoikeuksia jaettaessa siirretään valtiolle kuuluvat Suomen kalastuskiintiöitä koskevat siirrettävät käyttöoikeudet kaupallisille kalastajille. Koska kyseessä on merkittävän taloudellisesti hyödynnettävissä olevan käyttöoikeuden luovutus ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden valvonnasta aiheutuu valtiolle lisäkustannuksia, tulee siirrettävän käyttöoikeuden käytön olla kaupallisille kalastajille vastikkeellinen. Koska koko järjestelmän käyttöönoton tavoitteena on toisaalta kaupallisen kalastuksen kannattavuuden parantaminen, tulee käyttömaksujen olla kohtuullisia. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudesta maksaa valtiolle toimijakohtaisten kalastuskiintiöistä käyttömaksu. Käyttömaksu olisi luonteeltaan vero, minkä vuoksi maksun suuruuden yleisistä perusteista säädettäisiin perustuslain vaatimusten mukaisesti 2 momentissa. Momentissa tarkennettaisiin, että käyttömaksu muodostuisi kertomalla toimijakohtaisen kalastuskiintiön koko sekä silakan ja kilohailin tonnikohtainen tai lohien kappalekohtainen hinta keskenään.

Pykälään ehdotetaan asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tonni- ja kalakohtaiset hinnat keskimääräisen kalan alkutuottajan markkinahinnan mukaan. Markkinahinnat voisivat perustua luonnonvarakeskuksen silakan, kilohailin ja lohien uusimpiin hintatilastoihin. Hinnan ei kuitenkaan keskimäärin saisi ylittää puoltatoista prosenttia alkutuottajan saamasta markkinahinnasta. Tällä tavalla valtuus olisi tarkasti rajattu ja käyttömaksulla olisi markkinahintoihin perustuva enimmäismäärä.

Pykälän viimeisessä momentissa olisi säännös siitä, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus määräisi toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevassa 20 §:n 3 momentissa tarkoitettua jakopäätöksessä käyttömaksun siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle hänen saamastaan toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä. Tällä tavalla käyttömaksun laskemiseksi tarvittava viimeinen tieto toimijakohtaisen kalastuskiintiön suuruudesta olisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tiedossa.

27 §. *Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudesta hyödyntää niiden perusteella jaetut toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä mahdollisimman täysimääräisesti tai siirtämään ne muiden kaupallisten kalastajien hyödynnettäväksi 22 §:n mukaisesti. Kyseinen hyödyntämisvelvoite on tarpeen asettaa, jotta

Suomen kalastuskiintiöt tulevat hyödynnetyiksi eivätkä toimijakohtaiset kalastuskiintiöt jäisi tai kerääntyisi sellaisille haltijoille, jotka eivät toimi aktiivisina kaupallisina kalastajina. Hyödyntämisvelvoite täydentyisi 2 ja 3 momenteissa olevalla käyttämättömän tai vain vähän käytetyn toimijakohtaisen kalastuskiintiön menettämällä valtiolle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin seuraamuksista tilanteessa, jossa haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai 22 §:n mukaisesti siirrä siitä mitään osaa muille kaupallisille kalastajille sekä pykälän 3 momentissa tilanteessa, jossa haltija käyttää tai siirtää siitä vähemmän kuin puolet. Ensin mainitussa tilanteessa siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessa valtiolle ja jälkimmäisessä tapauksessa puolet siitä. Kahden vuoden käyttämättömyys tai vähäinen käyttö koskisi vain sellaista Suomen kalastuskiintiöiden hyödyntämisen kannalta epätarkoituksenmukaista käyttäytymistä, jossa haltija ei kahtena vuonna olisi edes siirtänyt toimijakohtaista kalastuskiintiötään toiselle.

Pykälän 4 momentti sisältäisi 2 momenttia vastaavan säännöksen ei-siirrettävän käyttöoikeuden palautumisesta kokonaisuudessa valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään.

Pykälän viimeisessä momentissa siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle asetettaisiin velvollisuus maksamaan toimijakohtaista kalastuskiintiönsä käyttömaksun eräpäivään mennessä. Maksamattomuus seuraavan vuoden toimijakohtaisen kalastuskiintiötä koskevan hakemuksen jättämisen määräpäivään mennessä johtaisi siihen, että haltija menettäisi oikeutensa seuraavan vuoden toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

28 §. *Valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakaminen.* Koska valtiolle palautuneiden käyttöoikeuksien jakaminen muille kuin siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille ei vähentäisi siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden osuutta Suomen kalastuskiintiöistä, on perusteltua tarjota niitä tiukkojen edellytysten mukaisesti ensisijaisesti alalle tulleiden aloittavien kaupallisten kalastajien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien muuttamiseksi siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi. Tästä johtuen pykälän 1 momentissa esitetään, että maa- ja metsätalousministeriö jakaisi 27 §:n 2 ja 3 momenttien ja 15 §:n perusteella valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet asettamansa määräajan kuluessa saapuneiden hakemusten perusteella niille 17 §:n mukaisille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jotka olisivat vähintään kahden vuoden ajan kaikkina vuosina hyödyntäneet vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetuista toimijakohtaisista kiintiöistä.

Pykälän 2 momentissa tarkennettaisiin, että 1 momentin perusteella jaettava siirrettävä käyttöoikeus voisi olla suuruudeltaan enintään neljä promillea 12 §:n mukaisista kalakantakohtaisista siirrettävistä käyttöoikeuksista. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että jos valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riittäisi kaikkien edellä mainitut vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, hakijat asetettaisiin etusijajärjestykseen ensisijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden keston ja toissijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden hyödyntämisprosentin mukaan.

Pykälän 4 momentissa esitetään, että mikäli valtiolle 27 §:n 2 ja 3 momenttien ja 15 §:n perusteella palautunutta siirrettävää käyttöoikeutta jäisi jäljelle 3 momentin mukaisen jaon jälkeen, jaettaisiin jäljelle jäävä osuus muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa 14 §:n mukaisin rajoituksin.

Pykälään sisältyisi viimeinen 5 momentti asetuksenantovaltuudesta säätää menettelystä valtiolle 2 ja 3 momenttien perusteella palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi kaupallisille kalastajille.

29 §. *Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä.* Siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kiintiöiden käyttöön-oton tarkoitus on siirtää vastuu kalastusmahdollisuuksien käytöstä kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille. Yksittäisten toimijakohtaisten kiintiöiden ylitykset voivat johtaa, mikäli kaikki yritykset käyttävät toimijakohtaiset kiintiönsä täysimääräisesti, kansallisen kalastuskiintiön ylitykseen, mistä seuraa sanktio Suomelle valtiona. Tästä johtuen toimijakohtaisten kiintiöiden ylitykset tulee välttää ja ylityksen tapahtuessa seuraamukset tulee kohdistaa oman toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä ylittäneeseen yritykseen tai ammatinharjoittajaan. Pykälässä säädettäisiin toimijakohtaisen kiintiön haltijan velvollisuuksista ja seuraamuksista niiden noudattamatta jättämisestä. Pykälän 1 momentissa olisi velvollisuus kalastustoiminnan järjestämiseksi ja haltijan toimijakohtaisen kalastuskiintiön hyödyntämiseksi niin, etteivät saaliit ylitä toimijakohtaista kalastuskiintiötä. Velvollisuuteen kuuluisi myös mahdollisten kiintiöiden ylitysten huomioon ottaminen kalastustoiminnassa esim. siten, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittäminen otettaisiin sen haltijan toimesta omaehtoisesti huomioon kalastuksen mitoituksessa.

Pykälän 2 momentissa kielletäisiin kaupallisilta kalastajilta Suomen silakan, kilohailin ja lohien kalastuskiintiöiden kalastaminen ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä, lukuun ottamatta 18 §:ssä tarkoitettujen erillisten kalastuskiintiöiden perusteella harjoitettavaa kalastusta. Erillisistä kalastuskiintiöistä annettaisiin tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella, jolla määrättäisiin, että erilliset kalastuskiintiöt koskevat sellaisia kalastusmuotoja, joita ei säädellä toimijakohtaisilla kalastuskiintiöillä. Nämä ovat esimerkiksi silakan ja kilohailin verkkokalastus sekä kilohailin sivusaaliit rysäkalastuksessa. Lisäksi momentissa tarkennettaisiin yllä olevaa kohtaa siten, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei saa kalastaa kyseistä Suomen kalastuskiintiötä, jos haltijan sitä koskeva toimijakohtainen kalastuskiintiö on täyttynyt. Momentissa määrättäisiin myös, että kalastus olisi heti keskeytettävä, jos on ilmeistä, että toimijakohtainen kalastuskiintiö olisi täyttynyt. Käytännössä tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että pyyntimatka tulee keskeyttää jos saaliit täyttävät toimijakohtaisen kalastuskiintiön. Pyyntimatkalle ei myöskään tule lähteä, jos on todennäköistä, että siitä saatava saalis ylittäisi toimijakohtaisen kalastuskiintiön.

Pykälän 3 momentissa todetaan, että seuraamus vakavasta rikkomuksesta eli kalastuksesta ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä tai toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittämisestä säädetään seuraamus- ja valvontalain 51 ja 52 §:ssä. Teko olisi vakava rikkomus samalla tavalla kuin kalastaminen Suomen kiintiön täytyttyä. Käytännössä pienin rangaistus vakavasta rikkomuksesta on 2 000 euroa. Seuraamukset perustuvat laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 1005/2008. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa kalastaminen ilman kiintiötä tai kiintiön täyttymisen jälkeen on määritelty laittomaksi, ilmoittamattomaksi ja sääntelemättömäksi kalastukseksi, joka asetuksen 42 artiklan 1 kohdan mukaan pidetään vakavana rikkomuksena.

Pykälän 4 momentissa olisi säännös siitä, että kun toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittänyt toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija on myös siirrettävän käyttöoikeuden haltija, vähennettäisiin ylitystä vastaava määrä siirrettävän käyttöoikeuden haltijan seuraavan vuoden kyseisestä toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä ja kyseinen osuus toimijakohtaisesta kalastuskiinti-

östä palautuisi valtiolle. Tällä tavalla varmistettaisiin, että toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittäminen vähennetään asianmukaisesti seuraavan kalastusvuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä siten, että mahdollinen ylitys voidaan aina vähentää siirrettävän käyttöoikeuden haltijalta ilman Suomen valtiolle koituvia vaikutuksia.

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden optimaalisen käytön varmistamiseksi on tarpeen antaa säännös, jonka nojalla kaupallinen kalastaja voi varmistaa toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä täysimääräisen käytön ilman, että se aiheuttaisi kannusteen yhteisen kalastuspolitiikan vastaiseen saaliin poisheitolle. Tämä sisältyisi 5 momenttiin, jonka mukaan toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittäminen kalastusmatkan aikana ei aiheuttaisi 3 ja 4 momenteissa tarkoitettuja seuraamuksia, jos sen haltija viimeistään 72 tuntia saaliin purkamisesta on hankkinut lisää toimijakohtaista kalastuskiintiötä ja ilmoittanut siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskelle. Kaupallinen kalastaja tulisi lähes täysin hyödynnetyn toimijakohtaisen kalastuskiintiön tilanteessa jo ennen kalastusmatkan aloittamista alustavasti sopia muun toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan kanssa siirron mahdollisuudesta.

Pykälään sisältyisi viimeinen 6 momentti asetuksenantovaltuudesta säätää 5 momentin mukaiseen siirtoon liittyvästä menettelystä ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täyttymisen seurannasta.

30§. *Kaupallisen kalastuksen siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva rekisteri.* Pykälässä 1 momentissa säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö ottaisi käyttöön rekisterin (*kalastuskiintiörekisteri*) osana yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Rekisteri toimisi muun muassa Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 21 artiklassa tarkoitettuna velvoittavan rekisterin ylläpitämiseksi. Rekisteriä käytettäisiin Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimitisivat rekisterinpitäjinä ja vastaisivat siitä, että rekisteriin tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot. Rekisterin tietoja voitaisiin luovuttaa Luonnonvarakeskukselle tutkimus- ja tilastokäyttöön.

31 §. *Kalastuskiintiörekisterin sisältö.* Pykälällä määrättäisiin niistä tiedoista, joista siirrettävien käyttöoikeuden ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön osalta voitaisiin tallentaa niitä koskevaan kalastuskiintiörekisteriin. Haltijoita koskevien perustietojen lisäksi rekisteriin voitaisiin merkitä tiedot siirrettävän käyttöoikeuden ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan hallussa olevat siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien promilleosuudet, toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden hallussa olevien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden suuruudet ja niiden käyttöasteet, haltijan puolesta 30 §:n mukaisessa sähköisessä palvelussa tietojen selaamiseen ja siirtojen toteuttamiseen valtuutetun yhteystenkilön nimi, yhteystiedot ja sähköiseen tunnistamiseen tarvittavat tiedot. Lisäksi rekisteriin voisi tallentaa tiedot siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirroista, havaituista toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylityksistä tai kalastuksesta ilman kalastuskiintiötä sekä muut hakemusten käsittelyssä tarvittavat välttämättömät tiedot.

32 §. *Haltijan oikeus käyttää kalastuskiintiörekisterin tietoja.* Pykälällä säädettäisiin siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoiden oikeudesta tietojärjestelmään kuuluvassa sähköisessä palvelussa nähdä omat tietonsa, nähdä muut siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien sekä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijat ja siirtää hallussaan oleva toimijakohtainen kalastuskiintiö kokonaan tai osittain toiselle rekisteriin tallennetulle toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle. Tietojen selaamisen ja siirtojen toteuttami-

nen sähköisessä palvelussa edellyttäisi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä al-lekirjoituksista annetun lain (617/2009) 2 §:ssä tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista.

Järjestelmä parantaisi haltijoiden mahdollisuuksia kalastuksen suunnitteluun sekä toteuttaa joustavasti toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirtoja, mikä merkittävästi vähentäisi hallin-nolle uudesta järjestelmästä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

4 luku **Markkinajärjestelyt**

33 §. *Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksyminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö olisi se Suomen viran-omainen, joka markkina-asetuksen ja tuottaja-asetuksen mukaisesti hyväksyisi kalastus- ja ve-siviljelyalan tuottajaorganisaatiot ja toimialakohtaiset organisaatiot. Hyväksynnän ehdot sisäl-tyvät markkina-asetukseen ja sitä koskevat menettelyt tuottaja-asetukseen.

Tärkeä ehto koskee organisaatioiden toiminnan riittävää laajuutta, jota ei kuitenkaan ole täs-mennetty EU:n asetuksissa. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan täsmennystä siten, että tuottaja-organisaation toiminnan tulisi edustaa vähintään 20 prosenttia tuotetun kalalajin vuotuisesta määrästä tai sitä pyytävien kaupallisten kalastajien määrästä Suomessa. Toimialakohtaisen or-ganisaation osalta vastaavaksi ehdoksi ehdotetaan, että merkittävä osa tuotantotoiminnasta se-kä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden, niiden jalostuksesta tai kaupan pitämisestä taikka mo-lemmista, olisi vähintään 20 prosenttia. Sekä tuottajaorganisaation että toimialakohtaisen or-ganisaation edellä mainittuja osuuksia tarkastellaan Manner-Suomen lukujen perusteella. Vä-hintään viidesosan kattavuuden vaatimus varmistaa, että organisaation toiminta on vaikuttavaa ja se voi edistää yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 35 artiklassa asetettuja ta-voitteita ja tuottajaorganisaatioille markkina-asetuksen 7 artiklassa asetettuja tavoitteita. Ta-voitteina on erityisesti parantaa meren elollisten luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä ja tuottajien kilpailukykyä sekä tuotannon mukauttaminen markkinoiden vaatimuksiin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että hyväksyntää haetaan tuottaja-asetuksen mukai-sesti. Momenttiin sisältyisi valtuus säätää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin hakemuk-seen liitettävistä selvityksistä.

34 §. *Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksymisen peruuttaminen.* Markkina-asetuksen 18 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on todennettava säännöllisen väliajoin, että tuottajaorganisaatiot noudattavat 14 artiklassa ja toimialakohtaiset organisaatiot 16 artiklassa säädettyjä hyväksymisedellytyksiä. Jos edellytykset eivät täyty, hyväksyntä voi-daan peruuttaa. Pykälässä säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö päättäisi hy-väksynnän peruuttamisesta, jos hyväksynnän edellytykset eivät enää täyttyisi. Hyväksynnän peruuttamista koskevat menettelyt sisältyvät tuottaja-asetukseen.

35 §. *Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentaminen.* Markkina-asetuksen 22–24 artikloissa säädetään tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden sääntöjen laajentamisesta koskemaan myös niihin kuulumattomia tuottajia tai toimijoita. Jäsenvaltio voi tehdä tästä päätöksen, jos tuottajaorganisaation kattaman tuotannon määrä on vähintään 55 prosenttia saaliista tai 40 prosenttia viljelystä kalamäärästä. Toimiala-kohtaisen organisaation tulee kattaa vähintään 65 prosenttia vähintään kahdesta seuraavasta toiminnosta kustakin: asianomaisen tuotteen tuotanto, jalostus tai kaupan pitäminen edellisen vuoden aikana. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriö päät-täisi markkina-asetuksen 22, 23 ja 25 artiklan sekä tuottaja-asetuksen 5 artiklan mukaisesti tuottajaorganisaation tai toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön tulisi siten markkina-asetuksen 25 artiklan ja tuottaja-asetuksen 5 ar-

tiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti ilmoittaa komissiolle säännöt, jotka se aikoo tehdä kaikkia tuottajia tai toimijoita sitoviksi. Komissio tekisi markkina-asetuksen 25 artiklan nojalla päätöksen sääntöjen laajentamisen hyväksymisestä. Ehtona olisi erityisesti se, että markkina-asetuksen 22 ja 23 artiklan säännöksiä noudatetaan, V luvun kilpailua koskevat säännöt noudatetaan, laajentaminen ei vaarantaisi vapaata kauppaa eikä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 39 artiklan tavoitteiden saavuttaminen vaarantuisi. Momentissa säädettäisiin myös siitä, että sääntöjen laajentamista koskevassa organisaation hakemuksessa tulisi esittää perusteet sääntöjen laajentamiselle ja osoittaa, että markkina-asetuksen 22 ja 23 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriö päättäisi markkina-asetuksen 24 artiklassa tarkoitetuista organisaatioon kuulumattomien tuottajien tai toimijoiden korvauksista tuottajaorganisaatiolle tai toimialakohtaiselle organisaatiolle.

36 §. Tuottajaorganisaation tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelma. Markkina-asetuksen 28 artiklan mukaan tuottajaorganisaation on toimitettava toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle hyväksyttäväksi tuotantoa ja kaupan pitämistä koskeva suunnitelma ainakin tärkeimmistä lajeista, joita se pitää kaupan. Artiklan 4 kohdassa todetaan että tuottajaorganisaatio voi tarkistaa suunnitelmansa ja toimittaa se toimivaltaisen viranomaisen hyväksyttäväksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että suunnitelmien tai niiden tarkistusten hyväksyminen olisi maa- ja metsätalousministeriön tehtävä. Hyväksyntä tehtäisiin komission tuotantoasetuksessa säädetyn menettelyn mukaisesti. Tuottajaorganisaatiot voivat saada tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevien suunnitelmien laatimista ja täytäntöönpanoa varten tarkoitettua tukea Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (508/2014) 66 artiklan mukaisesti. Tuki voi tuottajajärjestökohtaisesti vuosittain olla enintään 3 prosenttia asianomaisen tuottajaorganisaation markkinoille saatetun tuotannon keskimääräisestä vuotuisesta arvosta kolmena edeltävänä kalenterivuotena. Jäsenvaltio voi sen jälkeen kun tuotantoa ja markkinoille saattamista koskeva suunnitelma on hyväksytty, myöntää ennakkomaksun, joka on 50 prosenttia mainitusta tuesta. Tuottajaorganisaatio voi suunnitelman osana sopia jäsentensä kanssa siitä, että se hoitaa lukuun 3 liittyviä siirrettäviin käyttöoikeuksiin ja toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin koskevia tehtäviä, kuten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden vaihtoja haltijoiden kesken, toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden optimaalisen käytön suunnittelua ja niihin perustuvien saaliiden ajallisen ja alueellisen tarjonnan yhteensovittamista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä olisi hyväksyä 28 artiklan 5 kohdassa tarkoitettun tuottajaorganisaation vuosikertomuksen tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevaan suunnitelmaan perustuvasta toiminnasta.

37 §. Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet ja tieteelliset nimet. Markkina-asetuksen 35 artiklassa säädetään, että kalastus- ja vesiviljelytuotteita saa niiden alkuperästä tai kaupan pitämisen tavasta riippumatta tarjota myytäväksi loppukäyttäjille tai suurtaloudelle ainoastaan, jos asianmukaisella merkinnällä tai etiketillä ilmoitetaan muiden tietojen lisäksi muun muassa lajin kauppanimi ja tieteellinen nimi. Nimistä on tarkempia määräyksiä 37 artiklassa. Sen mukaan jäsenvaltioiden on laadittava ja julkaistava luettelo alueellaan sallituista tuotteiden kauppanimistä ja niiden tieteellisistä nimistä. Kauppanimen tulee olla lajin nimi jäsenvaltion virallisilla kielillä ja mahdolliset paikallisesti tai alueellisesti hyväksytyt tai sallitut muut nimet. Pykälässä säädettäisiin siitä, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistettaisiin luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja tieteellisistä nimistä.

5 luku **Sisävesillä käytettävien kalastusalusten rekisteröinti**

38 §. Sisävesien kalastusalusrekisteri. Pykälällä säädettäisiin sisävesillä kaupalliseen kalastukseen käytettävien alusten ja veneiden (sisävesialusten) merkitsemisestä sisävesien kalastusalusrekisteriin. Uusi rekisteri korvaisi nykyisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maa- ja metsätalousministeriön kalataloutta koskevista rekistereistä annetun päätöksen (1575/1994) 2 §:n perusteella ylläpitämän rekisterin sisävesillä toimivista kalastusaluksista. Nykyinen rekisteri on vapaaehtoinen, eikä täytä nykyisiä tarpeita ja vaatimuksia.

39 §. Toimivaltainen rekisterinpitäjä. Pykälä määrittäisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sisävesialusten osalta toimivaltaiseksi rekisterinpitäjäksi. Rekisterin pitämisen tehtävä voitaisiin siten keskittää sille viranomaiselle, joka jo nyt huolehtii kaupallisten kalastajien ja merellä toimivien kalastusaluksen rekisteröinnistä. Pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi tulisi rekisterin pidon ohjaus sekä siihen liittyvän tietojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen.

40 §. Rekisteriin merkittävät tiedot. Pykälällä määrättäisiin niistä tiedoista, joita sisävesialuksesta merkittäisiin rekisteriin. Omistajaa ja haltijaa koskevien perustietojen lisäksi rekisteriin merkittäisiin tiedot muun muassa sisävesialuksen päämoottorin konetehosta. Konetehoa koskeva tieto olisi tarpeen saada niin, että voidaan seurata sisävesialueella toimivien sisävesialusten potentiaalista kalastuskapasiteettia. Sisävesialusten vetoisuutta ei sen sijaan merkittäisi rekisteriin, koska se ei sisävesillä merialueen tavoin kuvaa potentiaalista kalastuskapasiteettia.

41 §. Ryhmittely. Sisävesialuksia ehdotetaan pykälällä ryhmiteltäväksi niiden pääasiallisen käyttötavan mukaisesti joko troolareiksi tai muiksi aluksiksi. Tämä mahdollistaisi sen, että sisävesillä troolikalastusta harjoittavista kalastusaluksista saataisiin kokonaiskuva. Pykälän 2 momentilla määrättäisiin sisävesialusten tunnuksista niin, että alukset voidaan yksilöllisesti tunnistaa.

42 §. Sisävesialuksen rekisteröinti. Pykälässä säädettäisiin sisävesialuksen omistajan velvollisuudesta ilmoittaa alus rekisteriin ennen sen ottamista kalastuskäyttöön. Rekisteröintivelvollisuus varmistaisi sisävesialuksia koskevat tietotarpeet ja vaatimukset. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin omistusoikeutta osoittavasta asiakirjasta sekä katsastustodistuksista ja 3 momentissa siitä, että rekisteriin merkitystä sisävesialuksesta annettaisiin rekisteriote omistajalle.

43 §. Sisävesialuksen rekisteristä poistaminen. Sisävesialuksen poistaminen rekisteristä edellyttäisi ehdotetussa pykälässä omistajan ilmoitusta. Aluksen haltijalle tulisi antaa tästä ilmoitus ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee poistamispäätöksen. Pykälän 2 momentissa tarkennetaan milloin viranomainen omasta aloitteestaan voi poistaa sisävesialuksen rekisteristä ja sitä koskevasta aluksen omistajan ja haltijan kuulemisesta.

44 §. Muutosten ja tietojen ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin sisävesialuksen omistajan ilmoitusvelvollisuudesta rekisteriin merkitystä sisävesialusta koskevista muutoksista. Viranomainen voisi myös omasta aloitteestaan korjata rekisteritiedot muuttuneita olosuhteita vastaavaksi asianosaista ensin kuultuaan.

45 §. Rekisterinpitäjän oikeus saada tietoja viranomaisilta. Pykälässä säädettäisiin niistä perusteista, joiden nojalla rekisterinpitäjällä olisi salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada muilta viranomaisilta rekisterinpitöä varten välttämättömiä tietoja. Tiedot olisi 2 momentin mukaan voitava luovuttaa sähköisessä muodossa.

6 luku **Erinäiset säännökset**

46 §. Luonnonvarakeskuksen oikeus saada tietoja. Luonnonvarakeskus on 2 §:ssä nimetty vastaamaan kalataloustietojen keruuta koskevista EU:n asettamista velvoitteista. Tämä tehtävä edellyttää kalatalousalaa koskevien monipuolisten biologisten ja sosioekonomisten tietojen keräämistä. Pykälässä säädettäisiin siitä, että Luonnonvarakeskuksella olisi oikeus saada rekisteröidyltä kaupallisilta kalastajilta, kalanjalostusta ja kalakauppaa harjoittavilta yrityksiltä, vesiviljely-yrityksiltä ja muilta kalatalousalan toimijoilta sellaisia toiminnan harjoittamiseen liittyviä tietoja, jotka ovat välttämättömiä Euroopan unionissa kalatalousalan tietojen keruusta, hallinnasta ja käytöstä sekä tieteellisten lausuntojen tukemisesta säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi.

47 §. Pääsy näytteenottopaikkoihin ja yritysrekistereihin. EU:n kalatalousalan tietojenkeruuta koskevan lainsäädännön toimeenpano edellyttää myös fyysistä pääsyä esimerkiksi kalastusaluksiin, josta säädettäisiin ehdotetussa pykälässä. Näytteenottoa voidaan tehdä myös muissa tiloissa. Luonnonvarakeskuksen nimeämällä tietojenkerääjillä olisi annettava pääsy sellaisiin tiloihin, joissa tietoja voidaan kerätä.

48 §. Muutoksenhaku. Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta valittaa maa- ja metsätalousministeriön tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen täytäntönpäytäjänojan nojalla tekevästä päätöksestä. Mainittuihin päätöksiin voisi hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Käytännössä valitus tehtäisiin Turun hallinto-oikeuteen ja sen päätöksestä voisi edelleen valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäen, että korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitusluvan edellyttäminen on tarpeen perusteettomien valitusten välttämiseksi. Useimmat kalastusyritykset toimivat Saaristomeren ja Selkämeren alueella, jonka lisäksi Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskukselle on valtakunnallisiksi tehtäviksi keskitetty Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa, kaupallisen kalastajan rekisteröintiä ja kalojen maahantuontilupia koskevat tehtävät. Tämän vuoksi Turun hallinto-oikeus voidaan katsoa olevan sopivin käsittelemään tähän lakiin liittyviä asioita.

Pykälän toisessa momentissa säädettäisiin, että päätöksen tehneellä viranomaisella eli maa- ja metsätalousministeriöllä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella olisi oikeus hakea muutosta Turun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus olisi muuttanut tai kumonnut maa- ja metsätalousministeriön tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemän tässä laissa tarkoitetun päätöksen. Viranomaisen valitusoikeus on tarpeen selkeästi määrittää siten, että kiintiöjärjestelmää koskevan päätöksen muutos tai kumoaminen voitaisiin tarvittaessa perusteellisesti käsitellä.

Maa- ja metsätalousministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi kiintiöjärjestelmää koskevia päätöksiä tehdessään määrätä, että valitus ei estäisi valituksenalaisen päätöksen täytäntönpäytäjänojan. Määräys voitaisiin antaa esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä, jolla toimijoille jaetaan siirrettäviä ja ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksessä, jolla jaetaan toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Näiden päätösten toteuttaminen ja voimaantulo vuoden alussa on välttämätöntä, joten ne tulisi voida panna täytäntöön välittömästi mahdollisista valituksista riippumatta. Jos muutoksenhakuviranomaisen arvioisi toisin päätöksen täytäntönpäytäjänojan välttämättömyyden, se voisi kieltää päätöksen täytäntönpäytäjänojan kunnes päätös on saanut lainvoiman.

Muutoksenhaun osalta noudatettaisiin muutoin hallintolainkäyttölakia.

49 §. Voimaantulo. Kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien toimintaedellytysten kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että laki saataisiin hyväksytyä niin, että siirrettäviä ja ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva järjestelmä voitaisiin ottaa käyttöön vuoden 2017 alusta. Tästä johtuen, laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2016. Lailla esitetään lisäksi kumottavaksi laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/1994).

Siirtymäsäännöksellä annettaisiin sisävesialusten omistajille vuosi aikaa rekisteröidä sellainen sisävesialus, jonka rekisteröiminen ei aiemmin ollut pakollista.

1.2 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

1 §. Lain 6 luvussa olevat kalastuksen säätelyä koskevat pykälät ehdotetaan siirrettäväksi ehdotettuun lakiin Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta uudeksi luvuksi 2 niin, että niihin tehdään ainoastaan teknisluonteisia muutoksia. Tällä tavalla kaikki kalavarojen käyttöä koskevat säännökset olisivat yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevassa täytäntöönpanolaissa yhdessä siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevien säännösten kanssa. Näin ollen kumottaisiin lain 39–46 §:t.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Uuden Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallista täytäntöönpanoa koskevan lain nojalla olisi tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus kaupallisen kalastuksen siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä. Asetus sisältäisi lakia täsmentäviä säännökset muun muassa siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien sekä tuottajaorganisaation aseman hakemisesta, toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakamisesta sekä niitä koskevista maa- ja metsätalousministeriön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksistä ja menettelyistä sekä tarvittavista kalastuksen rajoituksista. Asetuksella annettaisiin myös säännökset erillisten kalastuskiintiöiden määristä ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksun suuruudesta silakka- tai kilohailitonna tai lohikyksilöä kohti. Käyttömaksu määräytyisi silakan, kilohailin ja lohen alkuvuotannon markkinahintojen ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön koon perusteella siten, että hinnat eivät keskimäärin voisi olla korkeampia kuin puoli-toista prosenttia kalan markkina-arvosta. Valtuudet hintojen määräämiselle annettaisiin siten tarkasti rajattuna valtioneuvostolle (PeVL 20/2008).

Uuden lain nojalla voitaisiin antaa valtioneuvoston asetukset kaupallista kalastusta koskevista kansallisista kalastuskiintiöistä. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän käyttöönotto poistaisi pääsääntöisesti tarpeen antaa tällaisia määräyksiä silakan ja kilohailin kalastukseen. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kielletäisiin kuitenkin jatkossakin kaupallinen kalastus, jos Suomen kalastuskiintiö tai kansallisesti asetettu kiintiö täytyisi. Lohen kalastuksen osalta valtuudet mahdollistaisivat valtioneuvoston asetuksen antamisen isorysien enimmäismäärästä kaupallista kalastajaa kohden eri alueilla ja aikoina. Lisäksi säännökset voitaisiin antaa erilaisina kaupallisten kalastajien ryhmiin 1 ja 2 kuuluville.

3 Voimaantulo

Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2016. Suunnitellun voimaantuloajankohdan taustalla on muun muassa tarve lain tultua hyväksytyksi turvata kalataloushallinnon viranomaisille, kaupallisille kalastajille sekä kalatalousalan muille toimijoille riittävästi aikaa valmistautua

uudistuneen lain vaatimuksiin ja ryhtyä lain voimaantulon edellyttämiin valmisteleviin toimenpiteisiin. On ensisijaisen tärkeää, että lain nojalla annettavat päätökset siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä sekä valtioneuvoston asetuksella annettavat tarkentavat määräykset ja erilliset kalastuskiintiöt voidaan vahvistaa heti sen jälkeen, kun Euroopan unionin neuvosto marraskuussa 2016 on hyväksynyt asetuksen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2017.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

4.1 Omaisuudensuoja

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta esitetty laki olisi kalavarojen kaupallista kalastusta ohjaava perussäädös. Sen yhtenä tehtävänä on sovittaa yhteen erilaisia yhteiskunnallisia ja yksityisiä kalavarojen käyttöön ja hoitoon kohdistuvia intressejä. Näiden intressien yhteen sovittamisessa perustuslain turvaamista perusoikeuksista erityisesti omaisuuden suojaa koskeva perustuslain 15 § sekä vastuuta ympäristöstä koskeva 20 § ovat tärkeitä.

Omaisuuden suojaa koskevan perustuslain 15 §:n 1 momentin nojalla jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslakivaliokunta on arvioinut kalastusoikeuden omaisuudensuojaa ja siihen kohdistuvia rajoituksia useaan otteeseen (PeVL 8/2012 vp, PeVL 20/2010 vp, PeVL 14/2010 vp, PeVL 8/1996). Vesialueen omistukseen kytkeytyvä kalastusoikeus on perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan perustuslaillista omaisuudensuojaa nauttiva varallisuusarvoinen etu haltijalleen, jolla on lähtökohtainen valta hallita, käyttää ja hyödyntää omaisuutta sekä määrätä siitä. Kalastusoikeuteen kuuluvat oikeus vesialueen kalakannan taloudelliseen hyväksikäyttöön ja oikeus järjestää vesialueen käyttö ja hoito. Kalastusoikeutta on toisaalta perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä luonnehdittu myös "sangen erikoislaatuiseksi omaisuudenlajiksi" (PeVL 5/1981 vp, 8/1996 vp ja 13/1979 vp). Oikeuden sisältöä ei ole yksiselitteisesti mahdollista esittää.

Vesialueen omistajalla on kalastusoikeutensa nojalla oikeus yrittää saada saaliiksi kalaa. Ennen saaliiksi päätymistä kalat ovat niin sanottuja isännättömiä esineitä, joihin kalastusoikeuden tai kalastamiseen oikeuttavan luvan haltijalla on mahdollisuus saada omistusoikeus valtauksen kaltaisella saannolla. On myös huomioitava, että vesialueen omistajalle kuuluva kalastusoikeus on jo lähtökohtaisesti rajoitettua ja kalastuslain (379/2015) 5 §:n mukaisesti voimassa vain sellaisena, millaiseksi se kalastuslain järjestelmän kautta muotoutuu. Kalastuslakiin sisältyvät tiettyjen pyydysten käyttöä koskevat kiellot samoin kuin rauhoitusta ja pyyntimittoja koskevat säännökset ovat luonteeltaan nykyaikaisessa yhteiskunnassa välttämätöntä omaisuuden käytön sääntelyä eikä niinkään sen varsinaista rajoittamista (ks. PeVL 33/2008).

Omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään perustuslain 15 §:n 2 momentin mukaan lailla. Kalastusrajoitusten toteuttaminen eivät käytännössä edellytä omaisuuden lunastamista, vaan kyse on sen käytön rajoittamisesta, jota tulee arvioida perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä kehitettyjen perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten kautta.

Perustuslakivaliokunta on perustuslakien perusoikeussäännösten muuttamisen yhteydessä asettanut perusoikeuksien rajoittamisen edellytyksiksi seuraavat vaatimukset: rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimia, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen

kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushyvään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävästä oikeusturvajärjestelyistä sekä Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamisesta.

Omaisuuksien suojan kannalta merkittävä uusi kohta esitettävässä täytäntöönpanolaissa on erityisesti 3 luvussa oleva siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden järjestelmä. Esitetyn lain 2 luvussa olevat valtuudet rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä valtioneuvoston asetuksella on jo voimassa olevaa lainsäädäntöä, jonka perustuslainmukaisuus on arvioitu vuonna 2014. Siirrettävät käyttöoikeudet ja toimijakohtaiset kalastuskiintiöt jaettaisiin rekisteröityneille kaupallisille kalastajille. Näin ollen vesialueen omistaja voisi uudesta järjestelmästä riippumatta kalastuslain mukaisesti ja sen rajoittamalla tavalla (troolin käyttöoikeus on kalastuslain 49 §:n mukaan vain kaupallisilla kalastajilla) käyttää kalastusoikeuttaan edellyttäen, että hän toimii vapaa-ajankalastajana. Jos vesialueen omistaja on myös kaupallinen kalastaja, hän voisi omistamallaan vesillä hyödyntää Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiötä vain, jos se tapahtuisi toimijakohtaisen kalastuskiintiön tai erillisen kalastuskiintiön perusteella. Erillinen kalastuskiintiö mahdollistaisi silakan ja kilohailin verkkokalastuksen sekä kilohailin rysäkalastuksen.

Lohen erilliset kalastuskiintiöt voidaan vahvistaa pieniksi, koska siirrettävät käyttöoikeudet jaetaan niille, jotka esitetyn lain 13 §:n 4 momentin mukaisesti viitekaudella keskimäärin ovat saaneet vähintään kymmenen lohta. Sitä pienempiä saalismääriä koskeva kaupallinen kalastus mahdollistaisi lohisaaliin ottamista talteen omaa käyttöä varten. Tämä koskisi erityisesti muiden kalalajien verkkokalastuksessa saatavaa lohen sivusaalista. Suomen lohikiintiöistä ei voida jättää erillisiä kalastuskiintiötä rysäkalastukseen, koska se avaisi mahdollisuuden siirrettävien käyttöoikeuksien ulkopuoliselle uudelle kaupalliselle lohenkalastukselle, jonka saaliille ei olisi käytettävissä olevia kalastuskiintiötä.

Vesialueen omistajan omilla tai osakaskunnan vesillä tapahtuvaan silakan ja kilohailin kaupallisen troolikalastuksen aloittamiseen olisi hankittava siirrettävää käyttöoikeutta ja/tai toimijakohtaisia kalastuskiintiötä. Nämä olisivat markkinaehtoisesti hankittavissa niiden haltijoilta. Lisäksi vesialueen omistaja tai osakaskunnan osakas voisi kalastuslain 88 §:n 1 momentin mukaisesti ryhtyä aloittavaksi kaupalliseksi kalastajaksi ja saada valtiolta käyttöönsä ei-siirrettävää käyttöoikeutta ja sen mukaisen toimijakohtaisen kalastuskiintiön, jonka hän voisi hyödyntää omalla vesialueellaan tai osakaskunnan mukaisella oikeudellaan. Nykyiset kaupalliset kalastajat saisivat siirrettävää käyttöoikeutta ja sen perusteella toimijakohtaisia kalastuskiintiötä kalastushistoriansa perusteella, ja voisivat hyödyntää niitä Suomen valtiolle ja muiden Itämeren EU:n jäsenvaltioille kuuluvien merialueiden lisäksi myös omilla vesialueillaan. Monet nykyisistä kaupallisista kalastajista ovat myös vesialueiden omistajia tai osakaskunnan osakkaita. Vesialueen omistaja tai osakaskunnan osakas voi myös vuokrata kalastusoikeuttaan tai antaa kalastusluvan esim. lohen toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle ja siten saada hyödyn kalastusoikeudestaan tuottavassa kalastuspaikassa. Vuokraaminen rajoittuu toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoihin, jotka kuitenkin useimmiten olisivat samoja kalastajia, jotka aiemminkin ovat alueella harjoittaneet lohen kalastusta.

Edellä mainitun lisäksi on syytä ottaa huomioon, että silakan, kilohailin ja lohen kaupallisen kalastuksen harjoittaminen omilla vesialueilla edellyttää jo nyt, että sen harjoittaja omistaa tai pitää hallussaan merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn aluksen merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) mukaisesti. Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen artiklan 22(7) mukaan asetuksen liitteessä II on vahvistettu jäsenvaltiokohtaiset kalastuskapasiteetin ylärajat,

jotka ilmaistaan vetoisuutena (GT) ja kilowatteina (kW). Suomi on valtioneuvoston asetuksella alusryhmäkohtaisten rekisteritilojen enimmäiskoosta (296/2014) jakanut kalastuskapasiteettiaan kahdelle alusryhmälle, vähintään 12 metrin pituisille avomerialuksille ja alle 12 metrin pituisille rannikkoaluksille. Avomerialukset koostuvat pääosin troolialuksista ja niille osoitettu kalastuskapasiteetti on jo pitkään ollut täydessä käytössä. Uusia troolialuksia ei siten voi rekisteröidä ja ottaa kaupalliseen kalastukseen ilman, että vastaava määrä kalastuskapasiteettia poistuu rekisteristä. Tämä tarkoittaa käytännössä, että uuden kaupallisen kalastajan tulee hankkia rekisterissä oleva kalastusalus voidakseen aloittaa kalastuksen. Tämä tilanne on siten EU:n säännöksen seurauksena jo pitkään käytännössä rajoittanut myös omilla vesialueilla kaupallisen troolikalastuksen aloittamisen mahdollisuuksia. Kapasiteettirajat ovat ajoittain rajoittaneet myös rannikkoalusten rekisteröimistä.

Siirrettävät ja ei-siirrettävät käyttöoikeudet olisivat määräaikaista oikeuksia käyttää tietty osa Suomen vahvistettavista silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä, eivätkä ne merkitsisi yleisen tai yksityisen tahon kalastusoikeuden luovuttamista tai siirtymistä toiselle. Kalastusoikeus pysyisi voimassa niin kuin siitä on säädetty kalastuslaissa ja muussa lainsäädännössä.

4.2 Kalastusrajoitusten suhde vastuuseen ympäristöstä

Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan kaikille. Säännöksessä tarkoitettu vastuu kohdistuu sekä julkiseen valtaan että yksityisiin tahoihin. Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan säännöksellä ei perusteta yksilöittäin kohdennettavissa olevia velvoitteita, eikä se muodosta erillistä perustetta kohdistaa omistajiin erityisesti ulottuvia sietämisvelvoitteita. Toisaalta saman perusoikeussäännöksen osina omaisuuden suojaussäännöksellä ja ympäristövastuussäännöksellä voi olla vaikutusta toistensa tulkintoihin tilanteessa, jossa pyritään ihmisten ja luonnon välistä tasapainoa edistäviin lainsäädäntöratkaisuihin (PeVL 44/2010 vp, PeVL 20/2010).

Ehdotettu täytäntöönpanolaki sisältää rajoituksia omaisuuden suojaavaa nauttivaan kalastusoikeuteen. Rajoituksia sisältyy erityisesti lakiehdotuksen kalavarojen käytön ohjausta koskevaan 2 lukuun sekä siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaan 3 lukuun. Rajoitukset on pyritty kirjoittamaan täsmällisiksi ja tarkkarajaisiksi. Rajoitusten ensisijaisena tavoitteena on kalastuksen pitkän aikavälin kestävyys ja kalakantojen hyödyntäminen kestävästi enimmäistuoton mukaisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 2 artiklassa määrittelyllä tavalla. Rajoituksille on siten kiistatta olemassa perustuslain 20 §:n vastuuta ympäristöstä koskeviin säännöksiin kiinnittyviä hyväksyttäviä ja painavia perusteita. Rajoitukset eivät ole liian tiukkoja suhteessa niillä pyrittäviin vaikutuksiin. Rajoituksilla ei puututa perustuslailla suojattujen omaisuuden suojaavaa tai elinkeinonvapautta koskevien oikeuksien ytimiin. Rajoituksilla ei myöskään estetä saamelaisen perinteisen kalastuskulttuurimuodon harjoittamista, vaan osaltaan turvataan sen edellytyksenä olevien elinvoimaisten kalakantojen olemassaoloa.

Keskeisimmät säännökset, jotka valtuuttavat rajoittamaan kalastusta, sisältyvät ehdotuksen 2 ja 3 lukuun. Lukuun 2 sisältyvät säännökset on olennaisilta osin otettu yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 6 luvusta, jonka käsittelyssä perustuslakivaliokunta antoi lausuntonsa (PeVL 28/2014 vp). Perustuslakivaliokunta katsoi, että maa- ja metsätalousministeriölle ehdotettu valtuus kieltää kalastus Suomen kalastuskiintiön täytyttyä tulisi siirtää valtioneuvostolle. Lain myöhemmissä käsittelyvaiheissa eduskunta päätyi kuitenkin hyväksymään ministeriölle annettavat valtuudet, sillä tietyissä kalastuksen sääteilytilanteissa, esimerkiksi lohen kalastuksen keskeytyksestä päätettäessä, valtioneuvoston asetus on liian hidaskäyttöväline takaamaan kalastuksen optimaalisen säätelyn.

Luvun 3 siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän perusteista säädettäisiin yksityiskohtaisesti ehdotetussa täytäntöönpanolaissa. Valtioneuvostolle ehdotetut valtuudet olisivat erittäin yksityiskohtaisia ja niissä on täsmällisesti lueteltu, minkälaisia kieltoja ja rajoituksia voidaan antaa. Tämä koskee erityisesti 18 §:ssä olevia valtuuksia määrätä valtioneuvoston asetuksella mitä kalakantoja ja kalastusmuotoja erilliset kalastuskiintiöt koskisivat, erillisten kalastuskiintiöiden suuruudesta ja niiden laskentaperusteista ja pyyntiä koskevista rajoituksista, tietyllä alueella tai tietyssä aikana kaupallista kalastajaa kohden otettavasta saaliin enimmäismäärästä, saaliin koostumusta koskevista rajoituksista, toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan saaliin merkintävelvollisuudesta ja merkintään sisältyvistä tiedoista, kaupallisen kalastuksen valvontaa koskevista säännöksistä sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan päätöksen sisällöstä. Nämä vastaavat pääosin kalastuslain 52 §:ssä olevia valtioneuvoston valtuuksia, joista perustuslakivaliokunta lausui myöntävästi (PeVL 58/2014 vp). Ehdotetun lain 13 §:ssä siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi tarvittavien tietojen selvittämistä koskevista menettelyistä ja tarkemmista laskentamenettelyistä annettaisiin asetuksenantovaltuus valtioneuvostolle. Tarkemmista laskentamenettelyistä on lain perussäännöksiä noudattaen mahdollisesti tarpeen määrätä niin, että voidaan ottaa huomioon ennakoimattomia laskentatilanteita. Luvun muissa pykälissä valtuudet on rajattu koskemaan pääasiassa haku- ja päätöksentekomenettelyjä. Maa- ja metsätalousministeriölle esitetään tehtäväksi päättää Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöiden jakamisesta siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi laissa esitettyjen perusteiden mukaisesti. Tehtävään ei liity olennaista harkintavaltaa.

Sääntelytekeminen ratkaisu, jossa varsinainen peruskielto ei sisälly lakiin, on perusteltu sääntelykohteen erityislaatuisuuden kannalta. Kalastusrajoituksia tulee pystyä toteuttamaan joustavasti ja siten, että voidaan tarvittaessa nopeasti reagoida kalakantojen tilan vaihteluihin. Sääntelytarpeet ovat lisäksi usein alueellisia, koska alueen kalakantojen tila ja kalastusolot vaikuttavat niiden sisältöön. Kaikkien tarpeellisten rajoitusten säätäminen laissa voisi johtaa joillain alueilla kohtuuttomuuksiin sekä tarpeeseen myöntää lukuisia poikkeuslupia.

4.3 Elinkeinovapaus

Perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvataan jokaiselle oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Säännöksessä vahvistetaan yrittämisen vapauden periaate. Säännös merkitsee lainsäätäjän kannalta sitä, että elinkeinotoiminta on mahdollista säätää luvanvaraiseksi vain poikkeuksellisesti. Perustuslakivaliokunta on käytännössään rinnastanut elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykseksi säädettävän järjestelmän ja siihen liittyvän rekisteröimisvelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesti luvanvaraisuuteen ja tarkastellut tällaista sääntelyä perustuslaissa säädetyin elinkeinovapauden näkökulmasta. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että lupajärjestelmän perusteena voidaan pitää myös sitä, että resursseista on niukkuutta, eikä kaikille halukkaille ole niitä tarjolla (PeVL 18/2014)

Täytäntöönpanolakiehdotuksen mukainen siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kiintiöitä koskeva järjestelmä koskee kalakantojen eli rajallisten uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämistä, jota säädellään EU-lainsäädännön asettamalla Suomen kalastuskiintiöillä. Kyseisten kalavarojen niukkuus ja EU-lainsäädäntö johtavat siihen, että Suomen tulee järjestää kalastustoiminta siten, että Suomen kalastuskiintiöitä ei ylitetä. Nykyisin niiden käyttöä säädellään valtion eli maa- ja metsätalousministeriön toimesta asettamalla kansallisia kalastuskiintiöitä kalastusmuodon ja aluksen koon perusteella sekä sulkemalla kalastuskiintiöt, kun ne ovat täytymässä.

Lakiehdotuksen mukaisessa järjestelmässä Suomen kalastuskiintiöt säilyisivät valtion omaisuutena, mutta yksityisille toimijoille annettaisiin siirrettävät käyttöoikeudet niiden hyödyn-

tämiseksi. Samalla vastuu niiden mahdollisimman täysimääräisestä tehokkaasta hyödyntämisestä siirtyisi yksityisille toimijoille. Kalastustoiminnan avoimuuden osalta lakiehdotuksessa esitetty muutos ei olisi kovin suuri. Erityisesti troolikalastus on jo tällä hetkellä EU-säädösten jäsenmaiden kalastuslaivastoille asettamien rajoitteiden takia suljettu. Alalle tulo edellyttää nykyisinkin käytännössä merialueen kalastusalusrekisterissä olevan aluksen hankkimista eli merkittävää rahallista panostusta. Tämä mahdollisuus säilyisi myös tulevaisuudessa. Pienimuotoisessa rannikkokalastuksessa muutos johtaisi siihen, että kalastustoiminnan laajentaminen ei olisi enää niin avointa kuin ennen, vaan se edellyttäisi silakan, kilohailin ja lohen kalastuksessa siirrettävien käyttöoikeuksien tai vuosittaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hankkimista. Aloittavien kaupallisten kalastajien alalle tulon helpottamiseksi on lakiehdotuksessa esitetty määräaikaisiin ei-siirrettäviin kalastajakohtaisiin käyttöoikeuksiin perustuvaa järjestelmää. Uuden järjestelmän arvioidaan lisäävän alan avoimuutta ja yksityisten toimijoiden kykyä optimoida kalastustoimintaansa siirtämällä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kiintiöitä toimijoilta toiselle vain pienin rajoittein. Kokonaisuutena arvioidaan järjestelmän vaikutusten kaupallisen kalastuksen kannattavuuden parantamiseksi olevan merkittävät. Sinänsä kaupallisen kalastuksen aloittamiseen ja kaupalliseksi kalastajaksi rekisteröitymiseen lakiehdotuksella ei olisi vaikutuksia. Perustuslakivaliokunta on ottanut niihin kantaa kalastuslakia koskevan hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä (PeVL 58/2014).

Täytäntöönpanolakiehdotuksen 3 luvussa on säännökset siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kiintiöistä. Ehdotetussa järjestelmässä maa- ja metsätalousministeriö jakaisi valtion nykyään hallinnoimat Euroopan unionin Itämeren kiintiöasetuksen mukaiset Suomen vuosittaiset silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt siirrettäviksi kalastusoikeuksiksi kaupallista kalastusta harjoittaville yrityksille ja ammatinharjoittajille, joilla on EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus hyödyntää näitä Suomen kalastuskiintiöitä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaisi vuosittain siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaiset varsinaiset käytännössä hyödynnettävät toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, jotka määriteltäisiin tonneina tai kaloina. Järjestelmään liittyminen edellyttää siirrettävän käyttöoikeuden hakemista ja siirrettävät käyttöoikeudet on EU:n lainsäädännön mukaan merkittävä rekisteriin. Järjestelmän käyttöönotto voidaan rinnastaa elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuteen.

Maa- ja metsätalousministeriö jakaisi siirrettävät käyttöoikeudet kaupallisten kalastajien vuosien 2011–2015 mukaisen saalishistorian perusteella. Yritystoiminnan tilapäisten häiriöiden, esimerkiksi sairauden tai aluksen moottorin hajoamisen, ottamiseksi oikeudenmukaisesti huomioon kultakin kaupalliselta kalastajalta otettaisiin viiteajanjaksolta 2011–2015 mukaan ne kolme vuotta, joina kyseisen kaupallisen kalastajan saaliit ovat olleet suurimmat. Lohenkalastuksessa jaettaisiin tasapuolisen jaon varmistamiseksi melko pieneenkin eli vähintään kymmenen lohen keskimääräiseen vuosittaiseen saaliiseen perustuvat siirrettävät käyttöoikeudet. Saalishistoriaan perustuva jako antaa parhaat toimintamahdollisuudet niille toimijoille, jotka ovat harjoittaneet aktiivisimmin kalastustoimintaa viime vuosien aikana. Se koetaan kaupallisten kalastajien keskuudessa selvästi oikeudenmukaisimmaksi jakoperusteeksi.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt elinkeinon harjoittamiseen tarvittavan luvan peruuttamista vaikutuksiltaan jyrkempänä yksilön oikeusasemaan puuttuvana viranomaistoimena kuin haetun luvan epäämistä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt välttämättömänä sitoa luvan peruuttamismahdollisuuden vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet puutteiden korjaamiseen (PeVL 48/2005 vp, PeVL 8/2006 vp, PeVL 31/2006 vp, PeVL 32/2010 vp, PeVL 58/2010).

Lakiehdotuksen 27 §:llä säädettäisiin siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudeksi hyödyntää sen perusteella määrätyt toimijakohtaiset kalastuskiintiöt mahdol-

lisimman täysimääräisesti tai siirtää ne muiden kaupallisten kalastajien hyödynnettäväksi. Pykälässä määritellään lisäksi, että siirrettävä käyttöoikeus palautuisi valtiolle, jos siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei hoida velvollisuuksiaan eli haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta hyödynnä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötä tai siirrä sitä muiden kaupallisten kalastajien hyödynnettäväksi. Vastaavasti puolet siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuisi valtiolle, mikäli siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä vähintään puolta muille kaupallisille kalastajille. Toimijakohtainen kalastuskiintiö puolestaan palautuisi valtiolle, mikäli toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei maksaisi sitä koskevaa käyttömaksua viimeistään alkuperäisen eräpäivän jälkeen lähetetyssä muistutuksessa asetettuun eräpäivään mennessä.

4.4 Yhdenvertaisuus

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Perustuslain 6 §:n tarkoittamana muuna syynä pidetään myös esimerkiksi henkilön asuinpaikkaa. Perustuslain yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan estä kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä. Erottelu voi myös perustua syrjintäsäännöksessä mainittuun, lähtökohtaisesti kiellettyyn syyhyn. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Perustuslakivaliokunta on johtanut perustuslain yhdenvertaisuussäännöksistä vaatimukset, etteivät erottelut saa olla mielivaltaisia, eivätkä erot saa muodostua kohtuuttomaksi.

Lakiehdotuksen 3 lukuun sisältyy siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva järjestelmä. Kaupallisia kalastajia kohdellaan järjestelmässä tietyiltä osin toisistaan poikkeavasti. Vain ne kaupalliset kalastajat, jotka ovat säännösten mukaisesti ilmoittaneet silakan, kilohailin ja lohen saaliinsa viranomaisille voivat järjestelmän käyttöönottoaiheessa saada siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Nämä perustuisivat kaupallisten kalastajien kalastushistoriaan esityksen 13 §:ssä kuvatulla tavalla. Vuosien 2011–2015 kolmen parhaan vuoden kalastushistoria kuvastaa toimijan panostusta kaupalliseen kalastukseen ja sitä on pidettävä objektiivisena ja yhdenvertaisena kriteerinä siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi. Sen avulla kaupallista kalastusta harjoittavat yritykset ja ammatinharjoittajat saisivat aiempaa toimintaansa vastaavat toimintamahdollisuudet. Uuden järjestelmän keskeinen elementti on toimijoiden väliset siirrot, jotka toimijan harkinnan perusteella mahdollistavat kaupallisen kalastuksen laajentamisen tai supistamisen yhdenvertaisella tavalla. Sääntelyn taustalla voidaan katsoa olevan yhteiskunnan kannalta hyväksyttävät päämäärät. Lisäksi sääntelyn hyväksyttävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon, että kenellä tahansa on mahdollisuus rekisteröityä kaupalliseksi kalastajaksi.

Kalastuslain 88 § sisältää säännökset kaupallisten kalastajien jaosta I ja II ryhmiin. Jaottelu koskee luonnollisten henkilöiden lisäksi yhteisöjä. Jaottelun perusteena on kaupallisesta kalastuksesta saadun liikevaihdon sellainen määrä, joka synnyttää arvonlisäverovelvollisuuden. Elinkeinotoimintaa aloittavat kaupalliset kalastajat voivat hakeutua suoraan ryhmään I esittämällä tarvittavan liiketoimintasuunnitelman arvonlisäverovelvollisuuden saavuttamisesta.

Jaottelulla olisi kalastuslaista aiheutuvien vaikutusten lisäksi vaikutuksia lohen siirrettävien käyttöoikeuksien osalta. Lakiehdotuksen 16 ja 22 §:ien mukaan toimija ei saisi siirtää siirrettävää käyttöoikeutta tai toimijakohtaista kalastuskiintiötä muulle kuin 1 ryhmään rekisteröityneelle kaupalliselle kalastajalle. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että Suomen suhteel-

lisen pienet lohikiintiöt eivät sirpaloituisi kannattavan yritystoiminnan kannalta epätarkoituksemukaisella tavalla, vaan voisivat vapaaehtoisilla ja vastikkeellisilla tai vastikkeettomilla siirroilla siirtyä sellaisille kaupallisille kalastajille, jotka harjoittavat kalastusta päätoimenaan.

Perustuslakivaliokunnan aikaisemman kannanoton mukaan (PeVL 14/2010 vp s. 3) perustuslain 18 §:n 1 momenttiin kiinnittyvää elinkeinonharjoittamisen oikeuden turvaamista voidaan pitää perustuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuna hyväksyttävänä perusteena kalastusrajoitusten eriyttämiselle kohderyhmittäin.

4.5 Yksityiselämän suoja

Lakiehdotukseen sisältyy säännöksiä viranomaisen pidettävistä siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden sekä sisävesialusten rekistereistä. Ehdotuksen 30 §:ssä säädettäisiin siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden rekisteristä ja 38 §:ssä sisävesialusten rekistereistä. Rekisterit sisältäisivät henkilötietoja, minkä vuoksi sitä koskeva sääntely on merkityksellinen perustuslain 10 §:n 1 momentissa suojatun yksityiselämän kannalta. Perusoikeutena turvatus yksityiselämän suojan lähtökohtana on, että yksiköllä on oikeus elää omaa elämäänsä ilman viranomaisten tai muiden tahojen aiheutonta puuttumista hänen yksityiselämäänsä. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröityvien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa (PeVL 14/2009 vp). Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista.

Lakiehdotuksen 30 §:n 2 momentissa ja 39 §:n 1 momentissa määritellään tietojärjestelmään kuuluvien rekisterien pitäjät sekä heidän vastuunsa tallettamistaan tiedoista ja niiden oikeellisuudesta. Ehdotuksen mukaisten rekisterien tietojen käsittelyyn sovellettaisiin henkilötietolakia, jollei laissa toisin säädetä. Tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten julkisuudesta annettua lakia. Sisävesialusten rekisterin käyttötarkoitus olisi alusten rekisteröinti. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva rekisteri perustuisi Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 21 artiklan velvoitteeseen ja siinä olevaan käyttötarkoitukseen. Rekisteri koostuu 31 §:ssä luetelluista tiedoista. Säännöksessä on määritelty rekisterin tietosisältö.

Edellä mainituilla perusteilla katsotaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että asiasta pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta siltä osin, kuin muualla laissa ei toisin säädetä.

Tätä lakia sovelletaan Suomen alueella ja talousvyöhykkeellä sekä niillä merialueilla, joille Suomeen rekisteröidyillä kaupallista kalastusta harjoittavilla aluksilla on pääsy kalastamaan Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan lainsäädännön nojalla.

2 §

Toimivaltainen viranomainen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta sekä ohjaa ja sovittaa yhteen sitä koskevia valvontatoimia. Maa- ja metsätalousministeriö on Euroopan unionin yhteisestä kalastuspolitiikasta annetuissa Euroopan unionin säädöksissä ja päätöksissä tarkoitettu jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jos muualla laissa ei toisin säädetä.

Rahasto-ohjelmaa koskevan ehdotuksen ja sen muutosten valmistelusta ja toimeenpanon suunnittelusta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa myös rahasto-ohjelman merkitykseltään vähäistä muutosta koskevan ehdotuksen hyväksymisestä tai antamisesta Euroopan komission hyväksyttäväksi.

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja sovittaa yhteen Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tietojen keruuta sekä valvontatietojen keräämistä, käsittelyä, varmentamista ja raportointia. Luonnonvarakeskus vastaa Euroopan unionin asetuksella säädettyistä kalataloustietojen keruuta koskevista tehtävistä.

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetulla asetuksella* yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1380/2013;

2) *Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksella* kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1379/2013;

3) *komission tuottaja-asetuksella* tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden hyväksynnästä, tuottajaorganisaatioiden ja toimialakohtaisten organisaatioiden sääntöjen laajentamisesta sekä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1379/2013 säädettyjen käynnistysrintojen julkaisemisesta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1419/2013;

4) *komission tuotantoasetuksella* kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1379/2013 mukaisista tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevista suunnitelmista annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 1418/2013;

5) *neuvoston valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1224/2009;

6) *komission valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011;

7) *neuvoston LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2008;

8) *rahasto-ohjelmalla* osittain tai kokonaan Euroopan unionin varoista rahoitettavaa sellaista ohjelma-asiakirjaa, jonka mukaisesti rahoitettavat toimenpiteet pääosin kuuluvat Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan;

9) *Suomen kalastuskiintiöllä* neuvoston asetuksilla vuosittain vahvistettua ja suhteellisen va-
kauten perusteella määriteltyä Suomen osuutta Itämeren kalakantakohtaisesta suurimmasta sallitusta saaliista;

10) *siirrettävällä käyttöoikeudella* kaupallisen kalastajan määräaikaista, tarkemmin sääde-
tyin edellytyksin siirrettävissä olevaa oikeutta kalastaa määrätty osuus Suomen tiettyä kala-
kantaa koskevasta kalastuskiintiöstä;

11) *toimijakohtaisella kalastuskiintiöllä* tonneina tai kalayksilöinä ilmaistua kaupalliselle
kalastajalle jaettua vuosittaista kalastuskiintiötä, jonka suuruus perustuu siirrettävän käyttöoi-
keuden mukaiseen osuuteen;

12) *Itämeren kiintiöasetuksella* neuvoston asetusta, jolla vuosittain vahvistetaan Itämeren kalakantakohtaiset suurimmat sallitut saaliit.

2 luku

Kalavarojen käytön ohjaus

4 §

Suomen kalastuskiintiön täytyminen tai suurimman sallitun pyyntiponnistustason saavuttaminen

Suomen lipun alla purjehtivat kalastusalukset eivät saa kalastaa kalakantaa tai kalakantaryhmää, jos kyseessä olevasta kalakannasta tai kalakantaryhmästä peräisin olevat saaliit ovat neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla todennäköisesti täyttäneet tai ylittäneet Suomen käytettävissä olevan kyseisen kalakannan kalastuskiintiön tai jos neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu pyyntiponnistustaso on todennäköisesti saavutettu tai ylitetty. Maa- ja metsätalousministeriö arvioi saaliiden ja pyyntiponnistuksen määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin perusteella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään päivä, jolloin 1 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, ja neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu päivä, johon saakka 1 momentissa tarkoitettujen saaliiden aluksella pitäminen, jälleenlaivaus, uudelleen sijoitus, kuljetus ja aluksesta purkamisen on sallittua. Kielto voi koskea Suomelle kyseiselle kalakannalle vahvistetun kalastuskiintiön koko kiintiöaluetta tai sitä osaa kiintiöalueesta, jossa kyseisestä kalakannasta saadaan merkittäviä saalismääriä. Kiellon voimaantulo voidaan säätää siten, että otetaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 15 artiklan 8 kohdan mukainen mahdollisuus vähentää muun kuin kohdelajin kiintiön ylittäneet saaliit tai saaliit, joita varten ei ole kiintiötä, enintään yhdeksän prosentin edestä kohdelajin kiintiöstä sekä 15 artiklan 9 kohdan mukainen mahdollisuus saaliiden lisämäärien purkamiseen enintään kymmenellä prosentilla laskettuna Suomen kalastuskiintiöstä.

Kiintiön täyttymisen ja kalastuskiellon jälkeen kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa.

5 §

Kalastuksen säätely kansallisilla kiintiöillä

Kaupallinen kalastus on järjestettävä tavalla, joka ei vaaranna Suomen kalastuskiintiöiden riittävyyttä, kalastuskiintiöiden täysimääräistä hyödyntämistä, kalakantojen säilyttämistä ja hoitamista, alueellisen kalastuspaineen sääntelyä tai kaupallisten kalastajien tasapuolisia kalastusmahdollisuuksia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää alueellisista, alusryhmäkohtaisista ja ajallisista kansallisista kiintiöistä sellaisille Euroopan unionissa kiintiöidyille kalakannoille, joita Suomen lipun alla olevilla kalastusaluksilla on oikeus kalastaa. Asetus voi olla voimassa enintään viisi vuotta kerrallaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa säädetään suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä painona, kappalemäärittäin tai osuutena Euroopan unionin Suomelle vahvistaman kyseisen kalakannan kiintiöstä, joka maantieteellisesti koordinaatein määritellyllä merialueella saadaan kalastaa tai jonka tietty alusryhmä saa kalastaa. Yli vuoden voimassa olevassa asetuksessa suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä säädetään osuutena Suomen käytössä olevasta

kiintiöstä. Asetuksessa voidaan säätää myös määräajasta, jonka aikana enimmäissaalismäärää ei saa ylittää.

Kalastusalukset jaetaan alusryhmäkohtaiseen kiintiöön kalastusaluksen pituuden, vetoisuuden, konetehon tai aluksen käyttämän pyydyksen perusteella. Alusryhmäkohtainen kansallinen kiintiö voi koskea Suomelle vahvistettua kiintiöaluetta kokonaisuudessaan tai osaa siitä.

6 §

Kansallisesti säädetyn kiintiön täytyminen

Kun 5 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetty alueellinen kiintiö täyttyy, kiintiöalueella ei saa kalastaa kiintiöön kuuluvia kalakantoja. Kun valtioneuvoston asetuksessa säädetty alusryhmäkohtainen kiintiö täyttyy, ryhmään kuuluvat alukset eivät saa kalastaa kiintiöön kuuluvia kalakantoja.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään päivistä, jolloin 1 momentissa tarkoitettujen kalastuskiellot tulevat voimaan. Maa- ja metsätalousministeriö arvioi saaliiden määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin sekä pyydysten lukumäärän perusteella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään myös päivästä, johon saakka kiintiöön kuuluvien saaliiden aluksella pitäminen, jälleenlaivaus, uudelleen sijoitus, kuljetus ja aluksesta purkamisen on sallittua.

Kiintiön täyttymisen ja kalastuskiellon jälkeen kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa.

7 §

Suomen kalastuskiintiöiden vaihto muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa

Maa- ja metsätalousministeriö voi vaihtaa omasta, siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden tai kaupallisten kalastajien edustajien aloitteesta Suomen käytettävissä olevia ja Suomelle tulevaisuudessa myönnettäviä kalastuskiintiöitä tai niiden osia muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa, jos vaihdolla turvataan Suomessa kalastuskiintiöiden riittävyys tai mahdollisuus 20 §:n mukaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täysimääräiseen hyödyntämiseen tai sillä tasataan alueellista kalastuspainetta tai tuetaan kalastusmahdollisuuksien tasapuolista jakaantumista kaupallisten kalastajien kesken. Maa- ja metsätalousministeriö päättää luovutuksessa noudatettavasta vaihtosuhteesta kuultuaan kaupallisten kalastajien edustajia.

8 §

Muut kalastusrajoitukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan 5 §:n 1 momentin mukaisessa tarkoituksessa säätää tiettyä merialuetta koskevasta määräaikaisesta kalastuskiellosta ja ajallisista, alueellisista tai määrällisistä rajoituksista Euroopan unionissa kiintiöityjen tai muutoin säädeltyjen kalakantojen pyyntiin käytettävien pyydysten käytölle.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi samassa tarkoituksessa antaa säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista. Edellä tarkoitettujen määräaikaisien kalastuskieltojen ja pyydysrajoitusten voivat koskea kaikkia kalastusaluksia tai tietyn alusryhmän aluksia.

Kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta kalastuskiellon jälkeen säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa. Pyydysten käytön rajoituksista ja teknisistä määräyksistä annettujen säännösten vastaisesta kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan e alakohdassa.

9 §

Tarkemmat säännökset Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitetuista säilyttämistoimenpiteistä ja monivuotisista suunnitelmista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöön panemiseksi välttämättömiä, yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 18 artiklan 8 kohdassa tarkoitettuja unionin säilyttämistoimenpiteitä ja monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa säilyttämistoimenpiteitä ja monivuotisia suunnitelmia koskevissa säännöksissä sallittuja tai edellytetyjä tarkempia säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista ja käytöstä.

10 §

Kalastusluvut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää neuvoston valvonta-asetuksen 7 artiklassa ja komission valvonta-asetuksen 4 artiklassa tarkoitetut kalastusluvut vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pitää rekisteriä luvan saaneista kalastusaluksista ja niiden kalastuslisenssinhaltijoista.

Jos kalastuslupia haetaan useammalle kalastusalukselle kuin lupia voidaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan säännösten mukaan myöntää, etusijalle asetetaan sellaiset kalastuslisenssinhaltijat, joiden kalastusalukset ovat kyseisen lisenssinhaltijan hallinta-aikana ilmoittaneet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kyseisessä luvassa tarkoitettujen kalakantojen saaliita viimeisten viiden haettavaksi julistamista edeltävän vuoden aikana useimpina kalenterivuosina. Enintään kymmenen prosenttia jaettavista luvista tai Euroopan unionin säännöksellä Suomelle osoitettu ja siitä edellä tarkoitetun jaon jälkeen jäljellä oleva lupamäärä voidaan varata sellaisille kalastuslisenssin haltijoille, joiden aluksilla ei ole ollut kyseisen kalalajin ilmoitettuja saaliita edellä tarkoitetun viiden vuoden aikana. Tällaisille kalastuslisenssin haltijoille varattavien lupien myöntämisessä asetetaan etusijalle sellaiset kalastuslisenssinhaltijat, joiden kalastusaluksen pääkoneen kilowatteina ilmaistu teho on pienin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin kalastusluvuissa tarkoitetuista kalakannoista ja pyydyksistä, myönnettävien lupien lukumäärästä, 2 momentissa tarkoitetuista saalisilmoituksista, lupien voimassaoloalueesta ja -ajasta sekä lupien hakumenettelystä.

Kalastamisesta ilman kalastuslupaa säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

11 §

Kalastusluvun siirtäminen

Jos kalastusluvun haltija luovuttaa luvassa mainitun aluksen eikä kalastusluvasta muuta ole luovutuksen osapuolten kanssa kirjallisesti sovittu, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtää kalastusluvun jäljellä olevaksi ajaksi aluksen uudelle kalastuslisenssinhaltijalle, jos aluksen kansallisuus ei luovutuksen johdosta muutu. Kalastusluvun haltija voi sopia luovutuksen-saajan kanssa, että kalastuslupa ei seuraa luovutettavaa alusta. Tällöin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtää luvan luovuttajan toiseen kalastusalukseseen, jos se Euroopan unionin säästöjen mukaan on mahdollista eikä sitä ole kielletty muualla laissa.

3 luku

Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen kaupallisille kalastajille

12 §

Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi

Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt jaetaan siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi merialueen kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten parantamiseksi ja kalastuksen järjestämiseksi tehokkaalla ja kestäväällä tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriö määrittää Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä Ahvenanmaan maakunnan osuudet, jotka siirretään Ahvenanmaan maakunnan hallituksen hallinnoitaviksi.

Ahvenanmaalle siirrettävien osuuksien vähentämisen jälkeen maa- ja metsätalousministeriö jakaa hakemusten perusteella Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn aluksen omistaville kaupallisille kalastajille.

Siirrettävät käyttöoikeudet ilmaistaan promilleosuuksina Suomen tiettyä kalakantaa koskevasta kalastuskiintiöstä kahden desimaalin tarkkuudella.

Suomen silakan kalastuskiintiöitä koskevat siirrettävät käyttöoikeudet jaetaan erikseen troolikalastuksen ja rysäkalastuksen siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siirrettävien käyttöoikeuksien hakumenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

13 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien jakoperusteet

Siirrettävät käyttöoikeudet jaetaan promilleosuuksina kaupallisille kalastajille sen mukaan, kuinka suuri kunkin kaupallisen kalastajan omistuksessa olevan tai olleen kalastusaluksen tai kalastusalusten kyseiseen Suomen kalastuskiintiöön kuuluva saalis on ollut vuosina 2011–2015 verrattuna kaikkien hakijoiden samalla tavalla laskettuun kokonaissaaliiseen.

Saaliin suuruutta laskettaessa kultakin hakijalta otetaan viiteajanjaksolta 2011–2015 mukaan ne kolme kalenterivuotta, joiden aikana hakijan omistuksessa oleville tai olleille aluksille on kirjattu yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 30 §:ssä tarkoitettuun saalisrekisteriin eniten kyseisen kalastuskiintiön saaliita.

Lohen kalastuksessa leveyspiirin 65°30'N pohjoispuolella ennen 25 päivää kesäkuuta ja leveyspiirien 64°00'N–65°30'N välillä ennen 20 päivää kesäkuuta pyydetystä saaliista lasketaan mukaan 80 prosenttia.

Hakijalle ei jaeta lohen kalastuksen siirrettäviä käyttöoikeuksia, jos hakijan kyseiseen Suomen kalastuskiintiöön kirjattujen 2 momentin mukaisesti laskettujen lohisaaliiden kolmen kalenterivuoden saaliin keskiarvo on alle kymmenen lohta.

Jos Euroopan unionin lainsäädännössä muutetaan silakkaa, kilohailia tai lohta koskevia kiintiöalueita, maa- ja metsätalousministeriö jakaa kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävät käyttöoikeudet uudelleen siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille voimassa olevien siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaettujen 20 §:ssä tarkoitettujen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden osoittamassa suhteessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 2, 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen tietojen selvittämistä koskevista menettelyistä ja tarkemmasta laskentamenettelystä.

14 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymisen rajoittaminen

Yhdellä kaupallisella kalastajalla voi olla hallussaan enintään 200,00 promillea kutakin Suomen kalastuskiintiötä koskevista siirrettävistä ja ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettu konserni, joka harjoittaa kaupallista kalastusta, katsotaan yhdeksi kaupalliseksi kalastajaksi.

15 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaolo ja voimassaolon jatkaminen

Siirrettävät käyttöoikeudet ovat voimassa kymmenen kalenterivuotta siitä, kun ne ensimmäisen kerran jaetaan. Maa- ja metsätalousministeriö voi jatkaa siirrettävän käyttöoikeuden haltijan valtioneuvoston asetuksella säädettyssä määräajassa saapuneen hakemuksen perusteella siirrettävän käyttöoikeuden voimassaoloa enintään viideksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Voimassaolon jatkaminen edellyttää, että hakija on kirjattu kyseessä olevan siirrettävän käyttöoikeuden haltijaksi 30 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin.

Jos siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei hae siirrettävien käyttöoikeuksien voimassaolon jatkamista säädettyssä määräajassa, siirrettävät käyttöoikeudet palautuvat valtiolle alkuperäisen voimassaoloajan umpeuduttua.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset menettelystä voimassaolon jatkamisen hakemiseksi ja haun määräajasta.

16 §

Siirrettävien käyttöoikeuksien siirtäminen

Siirrettävän käyttöoikeuden haltijalla on oikeus siirtää siirrettävä käyttöoikeus kokonaan tai osittain kaupalliselle kalastajalle, joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen. Siirrettävää käyttöoikeutta ei saa kuitenkaan siirtää Ahvenanmaan maakunnan alueella kotipaikkaansa pitävälle kaupalliselle kalastajalle.

Siirrettävän käyttöoikeuden haltijan kuolin- tai konkurssipesä voi siirtää siirrettävän käyttöoikeuden samoilla edellytyksillä kuin alkuperäinen oikeudenomistaja.

Siirron saajan käyttöoikeudet eivät saa siirron jälkeen ylittää 14 §:ssä säädettyä siirrettävien käyttöoikeuksien enimmäismäärää.

Silakan rysäkalastukseen oikeuttavaa siirrettävää käyttöoikeutta ei saa siirtää troolikalastuksessa käytettäväksi siirrettäväksi käyttöoikeudeksi, eikä lohen kalastukseen oikeuttavaa siirrettävää käyttöoikeutta saa siirtää muulle kuin kalastuslain (379/2015) 88 §:n mukaiselle 1 ryhmän kaupalliselle kalastajalle, joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen.

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija, jonka kotipaikka on leveyspiirin 64°00'N pohjoispuolella, ei saa siirtää lohen kalastukseen oikeuttavaa siirrettävää käyttöoikeutta kaupalliselle kalastajalle, jonka kotipaikka on kyseisen leveyspiirin eteläpuolella.

Siirrettävän käyttöoikeuden siirto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on merkinnyt siirron 30 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Siirtäjän ja siirron saajan on haettava siirron merkitsemistä yhdessä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 6 momentissa tarkoitettua siirron merkitsemiseen liittyvästä hakumenettelystä.

17 §

Aloittavien kaupallisten kalastajien ei-siirrettävät käyttöoikeudet

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi jakaa kirjallisen hakemuksen perusteella kalastuslain 88 §:ssä tarkoitettuun 1 ryhmään rekisteröityneelle aloittavalle kaupalliselle kalastajalle, joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen, enintään viideksi kalenterivuodeksi silakan tai lohen rysäkalastukseen kaupallisen kalastajakohtaisen ei-siirrettävän käyttöoikeuden, jonka suuruus vastaa enintään kahta promillea siitä Suomen silakan tai lohen kalastuskiintiön osasta, josta on vähennetty 12 §:ssä tarkoitetut Ahvenanmaan maakunnalle siirrettävät kiintiömäärät sekä 18 §:ssä tarkoitetut erilliset kalastuskiintiöt.

Ei-siirrettävinä käyttöoikeuksina voidaan jakaa kustakin Suomen silakan ja lohen kalastuskiintiöstä yhteensä enintään määrä, joka vastaa neljää prosenttia siitä kyseisen Suomen kalastuskiintiön osasta, josta on vähennetty 12 §:ssä tarkoitettu Ahvenanmaan maakunnalle siirrettävä kiintiömäärä sekä 18 §:ssä tarkoitettu erillinen kalastuskiintiö. Jos kaikille 1 momentin vaatimukset täyttävillä hakijoilla ei voida myöntää kahden promillen ei-siirrettäviä käyttöoikeuksia neljän prosentin enimmäismäärän täyttymisen takia, jaetaan Suomen kalastuskiintiöstä jaettavissa olevasta osuudesta 1 momentin vaatimukset täyttävillä hakijoilla samansuuruiset ei-siirrettävät käyttöoikeudet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää aloittaville kaupallisille kalastajille jaettavien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien hausta, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

18 §

Erilliset kalastuskiintiöt

Valtioneuvoston asetuksella voidaan varata Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä määrältään vähäisiä erillisiä kalastuskiintiöitä eri kalastusmuotojen toimintaedellytysten ja sivusaaliita koskevien tarpeiden turvaamiseksi.

Erilliset kalastuskiintiöt määritellään eri pyyntimuotojen aiempien vuosien saalistilastojen perusteella mahdollisimman pieniksi siten, että ne eivät tarpeettomasti rajoita muuta kuin siirrettävien tai ei-siirrettävien käyttöoikeuksien ja niiden perusteella jaettavien 20 §:n mukaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden perusteella tapahtuvaa kalastusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:

1) mitä kalakantoja ja kalastusmuotoja 1 momentissa tarkoitetut erilliset kalastuskiintiöt koskevat;

2) erillisten kalastuskiintiöiden suuruudesta ja suuruuden laskentaperusteista; sekä

3) erillisten kalastuskiintiöiden pyyntiä koskevista rajoituksista.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuja asetuksia annettaessa voidaan niiden mukaiset velvoitteet säätää erilaisina eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille ja erilaisina toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoille ja muille kaupallisille kalastajille.

19 §

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakomenettely

Ennen ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella suoritettavaa 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakoa maa- ja metsätalousministeriö vähentää kustakin Suomen silakan, kilohailin ja lohen vuosittaisesta kalastuskiintiöstä

12 §:n 2 momentissa tarkoitetut Ahvenanmaan maakunnalle siirrettävät kiintiömäärät sekä 18 §:ssä tarkoitetut erilliset kalastuskiintiöt.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella sen mukaisen promilleosuuden osoittaman toimijakohtaisen kalastuskiintiön 1 momentissa tarkoitettujen vähennysten jälkeen jäljellä olevasta Suomen kalastuskiintiöstä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa siirrettävän käyttöoikeuden perusteella sen mukaisen promilleosuuden osoittaman toimijakohtaisen kalastuskiintiön 1 momentissa tarkoitettujen vähennysten ja 2 momentin mukaisesti toteutetun jaon jälkeen jäljellä olevasta Suomen kalastuskiintiöstä.

20 §

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt väliaikaisiksi toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi kalenterivuositain määräaikaan mennessä saapuneiden siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden hakemusten perusteella 19 §:ssä tarkoitettujen menettelyiden mukaisesti. Päätöksessään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ottaa huomioon mahdolliset 23 §:ssä tarkoitetut toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä luopumiset ja 27 §:n 5 momentin mukaiset käyttömaksun maksamatta jättämisestä johtuvat toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden menetykset.

Jos toimijakohtaista kalastuskiintiötä ei voida jakaa vuoden loppuun mennessä sen takia, että Itämeren kiintiöasetusta ei ole julkaistu, eikä seuraavan vuoden Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöitä ole vahvistettu, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi vahvistaa seuraavaa vuotta koskevat väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, joiden suuruus voi olla enintään 70 prosenttia kuluvan vuoden toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä tai enintään kansainvälisen merentutkimusneuvoston antaman tieteellisen neuvon alarajan suuruinen.

Kun maa- ja metsätalousministeriö on selvittänyt edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevat tiedot, se jakaa mahdolliset 27 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet 28 §:ssä tarkoitetun menettelyn mukaisesti ja muuttaa tarvittaessa siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevia päätöksiä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä ja käyttömaksua koskevien tietojen perusteella 27 §:n 5 momentissa ja 29 §:n 4 momentissa tarkoitettua valtiolle palautuneet toimijakohtaiset kalastuskiintiöt ja muuttaa tarvittaessa väliaikaisia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevia päätöksiä.

Kun 3 momentin mukaiset päätösten muutokset on tehty ja Euroopan komissio on asetuksellaan vahvistanut mahdolliset Suomen kalastuskiintiöiden siirrot tai vähennykset edelliseltä vuodelta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen lopullisista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä. Euroopan komission asetukselta aiheutuvat lisäykset jaetaan ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaisten osuuksien suhteessa ja vähennykset jaetaan edellisenä vuonna toimijakohtaisen kiintiönsä ylittäneiden haltijoiden kesken ylitysten suuruuden mukaisessa suhteessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hausta, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

21 §

Suomen kalastuskiintiöihin tehtävien muutosten vaikutus toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin

Jos Suomen kalastuskiintiö Euroopan unionin neuvoston päätöksellä pienenee tai suurenee kesken kalenterivuoden, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muuttaa tarvittaessa 20 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevaa päätöstään siten,

että Suomen kalastuskiintiöiden lisäykset ja vähennykset jaetaan siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien suhteessa.

22 §

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtäminen

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija saa siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön kokonaan tai osittain 30 §:n mukaisessa rekisterissä olevalle kaupalliselle kalastajalle. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan kuolin- tai konkurssipesä voi siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön samoilla edellytyksillä kuin alkuperäinen oikeudenomistaja.

Lohen kalastuksessa toimijakohtaisen kalastuskiintiön saa siirtää vain kaupalliselle kalastajalle, joka on rekisteröity kalastuslain 88 §:ssä tarkoitetun 1 ryhmän kaupalliseksi kalastajaksi ja joka omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen.

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija, jonka kotipaikka on leveyspiirin 64°00'N pohjoispuolella, ei saa siirtää lohen toimijakohtaista kalastuskiintiötä kaupalliselle kalastajalle, jonka kotipaikka on kyseisen leveyspiirin eteläpuolella.

Jos toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija siirtää toimijakohtaisen kalastuskiintiön tai osan siitä kaupalliselle kalastajalle, jota ei ole rekisteröity 30 §:n mukaiseen rekisteriin, siirtäjän ja siirron saajan on haettava siirron merkitsemistä yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka tarkistaa, että siirron saaja on rekisteröity kaupalliseksi kalastajaksi ja omistaa merialueen kaupalliseen kalastukseen rekisteröidyn kalastusalueen.

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on merkinnyt siirron 30 §:n mukaiseen rekisteriin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 2, 3 ja 4 momentin mukaisista toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtämis-, haku- ja päätöksentekomenettelyistä.

23 §

Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä luopuminen

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija voi 20 §:ssä tarkoitetussa hakemuksessa ilmoittaa luopuvansa siirrettävän käyttöoikeutensa perusteella jaettavasta seuraavan kalenterivuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään kokonaan tai osittain.

Se osuus, josta haltija luopuu, jaetaan muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa.

24 §

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden ilmoitukset ja kiintiöjärjestelyt

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan tulee yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 21 ja 25 §:ssä tarkoitetussa saalis- ja purkamisilmoituksessa ilmoittaa toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija, jonka toimijakohtaista kalastuskiintiötä ilmoitettu saalis tai sen osa koskee.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää vuosittain ne Suomen kalastuskiintiöt, joiden osalta sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 15 artiklan 8 kohdan mukaista mahdollisuutta vähentää muun kuin kohdelajin kiintiön ylittäneet saaliit tai saaliit, joita varten ei ole kiintiötä, enintään yhdeksän prosentin edestä kohdelajin kiintiöstä.

HE 103/2016 vp

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää käytettävää pyydystä, kalastusalueetta tai saaliin koostumusta koskevista kalastuksen rajoituksista, jotka ovat tarpeen 2 momentissa tarkoitetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen soveltamiseksi.

25 §

Lohisaaliita koskevat erityismääräykset

Merialueelta pyydettyjen lohien ensimyynti on sallittu vain lohien toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle. Muiden kaupallisten kalastajien on vapautettava rysäkalastuksessa saadut lohet. Lohien toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan on merkittävä myytävät lohet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta saadun tunnisteiden avulla siten, että voidaan tunnistaa kenen toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä lohi on peräisin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:

- 1) tietyllä alueella tai tietyssä aikana kaupalliselle kalastajalle sallittavan lohisaaliin enimmäismäärästä;
- 2) lohisaaliin koostumusta koskevista rajoituksista; sekä
- 3) toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevista saaliin merkitsemismenettelyistä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja asetuksia annettaessa voidaan niiden mukaiset velvoitteet säätää erilaisina eri kaupallisten kalastajien ryhmiin kuuluville kaupallisille kalastajille ja erilaisina toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoille ja muille kaupallisille kalastajille.

26 §

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksu

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan on suoritettava valtiolle toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksu.

Käyttömaksu muodostuu kertomalla toimijakohtaisen kalastuskiintiön koko sekä silakan ja kilohailin tonnikohtainen tai lohien kappalekohtainen hinta keskenään. Valtioneuvoston asetuksella säädetään silakan, kilohailin ja lohien tonni- ja kalakohtaiset hinnat keskimääräisen kalan alkutuottajan markkinahinnan mukaan siten, että ne eivät keskimäärin ylitä puoltatoista prosenttia kyseisen kalatontin tai yksittäisen kalan alkutuottajan saamasta markkinahinnasta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus määrää toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevassa 20 §:n 3 momentissa tarkoitettussa jakopäätöksessä käyttömaksun siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle hänen saamastaan toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä.

27 §

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen hyödyntämään niiden perusteella jaetut toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä mahdollisimman täysimääräisesti tai siirtämään ne muiden kaupallisten kalastajien hyödynnettäväksi 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai siirrä siitä osaa muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu puolet valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta

toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä vähintään puolta muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ei-siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään.

Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen maksamaan toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä käyttömaksun eräpäivään mennessä. Jos siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei ole maksanut kyseistä käyttömaksua seuraavan vuoden toimijakohtaista kalastuskiintiötä koskevan hakemuksen jättämisen määräpäivään mennessä, haltija menettää oikeutensa seuraavan vuoden toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

28 §

Valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakaminen

Maa- ja metsätalousministeriö jakaa 27 §:n 2 ja 3 momentin ja 15 §:n perusteella valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet asettamaansa määräaikaan mennessä saapuneiden hakemusten perusteella niille 17 §:n mukaisille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jotka ovat vähintään kahden vuoden ajan kaikkina vuosina hyödyntäneet vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetuista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla jaettava siirrettävä käyttöoikeus voi olla suuruudeltaan enintään neljä promillea.

Jos valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riitä kaikkien edellä mainitut vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, hakijat asetetaan etusijajärjestykseen ensisijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden keston ja toissijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden hyödyntämisprosentin mukaan.

Jos valtiolle 27 §:n 2 ja 3 momentin ja 15 §:n perusteella palautunutta siirrettävää käyttöoikeutta jää jäljelle 3 momentin mukaisen jaon jälkeen, jaetaan jäljelle jäävä osuus muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa 14 §:ssä tarkoitetuin rajoituksin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää menettelystä valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi kaupallisille kalastajille.

29 §

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä

Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan on järjestettävä kalastustoimintansa ja seurattava toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä hyödyntämistä mahdollisen kiintiön ylityksen vaikutukset huomioon ottaen niin, etteivät toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan saaliit ylitä sille jaetua tai jaettavaa toimijakohtaista kalastuskiintiötä.

Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöiden kalastaminen on kielletty ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä, lukuun ottamatta 18 §:ssä tarkoitettujen erillisten kalastuskiintiöiden perusteella harjoitettavaa kalastusta. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ei saa kalastaa kyseistä Suomen kalastuskiintiötä, jos haltijan sitä koskeva toimijakohtainen kiintiö on täyttynyt. Kalastus on keskeytettävä heti, jos on ilmeistä, että toimijakohtainen kiintiö on täyttynyt.

Kalastuksesta ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä tai sen ylittävistä kalastuksesta määrättävästä vakavaa rikkomusta koskevasta seuraamusmaksusta säädetään yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 51 ja 52 §:ssä.

HE 103/2016 vp

Jos toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylittänyt toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija on samalla siirrettävän käyttöoikeuden haltija, vähennetään ylitystä vastaava määrä siirrettävän käyttöoikeuden haltijan seuraavan vuoden kyseisestä toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä ja kyseinen osuus toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä palautuu valtiolle.

Jos toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltija ylittää toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä, haltijalla on saaliin purkamisen jälkeen 72 tuntia aikaa hankkia lisää toimijakohtaista kalastuskiintiötä ja ilmoittaa siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle välttääkseen 3 ja 4 momentissa tarkoitetut seuraamukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 5 momentin mukaiseen siirtoon liittyvästä menettelystä ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden täyttymisen seurannasta.

30 §

Kaupallisen kalastuksen siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskeva rekisteri

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa käyttöön siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan rekisterin (*kalastuskiintiörekisteri*) osaksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Rekisteriä käytetään Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen.

Kalastuskiintiörekisteriä pitävät maa- ja metsätalousministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Päävastuullinen rekisterinpitäjä on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Kumpikin rekisterinpitäjä vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja niiden oikeellisuudesta. Rekisterin tietoja voidaan luovuttaa Luonnonvarakeskukselle tutkimusta ja tilastojen laatimista varten.

31 §

Kalastuskiintiörekisterin sisältö

Kalastuskiintiörekisteriin voidaan tallentaa:

1) siirrettävän käyttöoikeuden, ei-siirrettävän käyttöoikeuden ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan nimi ja yhteystiedot sekä henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus;

2) siirrettävän käyttöoikeuden ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan hallussa olevat siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien promilleosuudet ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden hallussa olevien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden suuruudet sekä niiden hyödyntämistä koskevat käyttöasteet ja saaliit;

3) siirrettävän käyttöoikeuden, ei-siirrettävän käyttöoikeuden ja toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan puolesta tietojen selaamiseen ja siirtojen toteuttamiseen valtuutetun yhteyshenkilön nimi, yhteystiedot ja sähköiseen tunnistamiseen tarvittavat tiedot;

4) siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden siirrot;

5) tiedot havaituista toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylityksistä tai kalastuksesta ilman kalastuskiintiötä; sekä

6) muita hakemusten käsittelyssä tarvittavia välttämättömiä tietoja.

32 §

Haltijan oikeus käyttää kalastuskiintiörekisterin tietoja

Siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kiintiöiden haltijoilla on oikeus rekisteriin kuuluvassa sähköisessä palvelussa nähdä omat tietonsa, nähdä muut siirrettävien ja ei-

siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haltijoiden tunnistetiedot ja siirtää hallussaan oleva toimijakohtainen kalastuskiintiö kokonaan tai osittain toiselle rekisteriin tallennetulle toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijalle.

Tietojen selaaminen ja siirtojen toteuttaminen sähköisessä palvelussa edellyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 2 §:ssä tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista.

4 luku

Markkinajärjestelyt

33 §

Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksyminen

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen II luvun 1 jaksossa tarkoitetut kalastus- ja vesiviljelyalan tuottajaorganisaatiot ja toimialakohtaiset organisaatiot komission tuottaja-asetuksen 2 artiklan mukaisesti. Hyväksynnän ehtona on Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 14 ja 16 artiklassa säädettyjen edellytysten täytyminen.

Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 14 artiklan 1(b) kohdassa tarkoitetulla tuottajaorganisaation riittävän laajalla taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan vähintään 20 prosenttia kyseisen kalalajin vuosisaaliista tai sitä pyytävien kaupallisten kalastajien määrästä Suomessa. Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 16 artiklan 1(b) kohdassa tarkoitetulla toimialakohtaisen organisaation merkittävällä osalla tuotantotoiminnasta sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tai niistä jalostettujen tuotteiden jalostuksesta tai kaupan pitämisestä taikka molemmista tarkoitetaan vähintään 20 prosenttia.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun hyväksynnän hakemisesta säädetään komission tuottaja-asetuksessa. Hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation hyväksymisen peruuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö päättää Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 18 artiklan ja komission tuottaja-asetuksen 3 ja 4 artiklan mukaisesti 33 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen peruuttamisesta, jos hyväksynnän edellytykset eivät enää täyty.

35 §

Tuottajaorganisaation ja toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö päättää Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 22, 23 ja 25 artiklan sekä komission tuottaja-asetuksen 5 artiklan mukaisesti tuottajaorganisaation tai toimialakohtaisen organisaation sääntöjen laajentamisesta koskemaan tuottajaorganisaatioon kuulumattomia tuottajia tai toimialakohtaiseen organisaatioon kuulumattomia toimijoita. Sääntöjen laajentamista koskevassa organisaation hakemuksessa tulee esittää perusteet sääntöjen laajentamiselle ja osoittaa, että 22 ja 23 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

HE 103/2016 vp

Maa- ja metsätalousministeriö päättää Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 24 artiklassa tarkoitetuista organisaatioon kuulumattomien tuottajien tai toimijoiden korvauksista tuottajaorganisaatiolle tai toimialakohtaiselle organisaatiolle.

36 §

Tuottajaorganisaation tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelma

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 28 artiklassa tarkoitetun tuottajaorganisaation tuotannon ja kaupan pitämisen suunnitelman tai sen tarkistuksen komission tuotantoasetuksen mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 28 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun vuosikertomuksen tuottajaorganisaation tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevaan suunnitelmaan perustuvasta toiminnasta.

37 §

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet ja tieteelliset nimet

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja tieteellisistä nimistä.

5 luku

Sisävesillä käytettävien kalastusalusten rekisteröinti

38 §

Sisävesien kalastusalusrekisteri

Sisävesien kalastusalusrekisteriin merkitään sisävesillä kaupalliseen kalastukseen käytettävät alukset ja veneet (*sisävesialus*).

39 §

Toimivaltainen rekisterinpitäjä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on sisävesialusten osalta toimivaltainen rekisterinpitäjä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää sisävesialusten rekisteröinnistä ja rekisteristä poistamisesta ja tekee niihin liittyvät merkinnät rekisteriin sekä vastaa merkintöjen oikeellisuudesta.

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa rekisterin pidon ohjauksesta sekä rekisterin hallinnoimiseksi välttämättömän tietojärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä.

40 §

Rekisteriin merkittävät tiedot

Sisävesialuksesta rekisteriin merkitään kalastusaluksen omistajan tai omistajien sekä haltijan tai haltijoiden nimi tai nimet, henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnukset, kielikoodi sekä osoite- ja yhteystiedot. Lisäksi rekisteriin merkitään aluksen 41 §:ssä tarkoitettu alusryhmä, aluksen kat-

HE 103/2016 vp

sastustiedot, aluksen päämoottorin konetehto sekä tiedot alukseen kohdistuvista ulosmittaus-, turvaamis- ja täytöntöönpanotoimista.

41 §

Ryhmittely

Sisävesialukset ryhmitellään niiden pääasiallisen kalastuskäytön mukaisesti kahteen ryhmään seuraavasti:

- 1) alusryhmä 1: troolarit;
- 2) alusryhmä 2: muut alukset.

Sisävesialukselle annetaan kolme kirjainta sekä numero-osan käsittävä tunnus. Tunnuksen kirjainosa sisältää kirjaimet KAL ja numero-osa juoksevassa numerojärjestyksessä annettavan numeron.

42 §

Sisävesialuksen rekisteröinti

Sisävesialuksen omistajan on ennen aluksen kalastuskäyttöön ottamista ilmoitettava se rekisteriin.

Hakemukseen on liitettävä oikeaksi todistettu jäljennös omistusoikeuden siirtymistä osoittavasta asiakirjasta sekä niiden sisävesialusten osalta, jotka on katsastettava, myös jäljennökset katsastustodistuksista.

Sisävesialuksen rekisteriin merkitsemisestä annetaan rekisteriote.

43 §

Sisävesialuksen rekisteristä poistaminen

Sisävesialus poistetaan rekisteristä omistajan ilmoituksen perusteella. Aluksen rekisteriin merkitylle haltijalle on ilmoitettava omistajan ilmoituksesta ennen päätöksen tekoa.

Rekisterinpitäjä voi poistaa sisävesialuksen rekisteristä, jos se on tuhoutunut tai sitä ei ole käytetty kaupalliseen kalastukseen edellisen kolmen kalenterivuoden aikana. Aluksen omistajaksi ja haltijaksi merkityille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi ennen päätöksen tekemistä.

44 §

Muutosten ja tietojen ilmoitusvelvollisuus

Jos sisävesialus on tuhoutunut tai sitä ei enää käytetä kaupalliseen kalastukseen tai rekisteriin merkityissä tiedoissa on tapahtunut muu olennainen muutos, sisävesialuksen omistajan on viipymättä ilmoitettava siitä sekä samalla esitettävä tarpeellinen selvitys muutoksista. Jos muutos on muutoin rekisterinpitäjän tiedossa, tämä voi asianosaista kuultuaan korjata rekisteritiedot muuttuneita olosuhteita vastaaviksi.

Aluksen omistajalla ja haltijalla on velvollisuus antaa rekisterin ylläpidon tai käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja rekisterinpitäjälle tämän pyynnöstä.

45 §

Rekisterinpitäjän oikeus saada tietoja viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada rekisterin ylläpidon ja käyttötarkoituksen kannalta välttämättöminä tietoina:

1) väestö-, yritys- ja yhteisötietorekistereitä pitäviltä viranomaisilta sisävesialusten omistajien ja haltijoiden sekä kalastusaluksilla työskentelevien henkilö- ja yritys- ja yhteisötunnukset, osoite- ja yhteystiedot sekä tiedot henkilöiden kuolemasta ja oikeushenkilöiden purkautumisesta ja lakkaamisesta;

2) alusrekisteriä pitäviltä viranomaisilta tiedot alusrekisteriin rekisteröityjä kalastusaluksia ja niiden omistajia ja haltijoita koskevista merkinnöistä;

3) ulosottoviranomaisilta tiedot sisävesialuksiin kohdistuvista ulosmittaus-, turvaamis- ja täytäntöönpanotoimenpiteistä;

4) alusten katsastusta hoitavilta viranomaisilta tiedot sisävesialusten katsastuksesta.

Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa.

6 luku

Erinäiset säännökset

46 §

Luonnonvarakeskuksen oikeus saada tietoja

Luonnonvarakeskuksella on oikeus saada rekisteröidyiltä kaupallisilta kalastajilta, kalanjalostusta ja kalakauppaa harjoittavilta yrityksiltä, vesiviljely-yrityksiltä ja muilta kalatalousalan toimijoilta sellaisia toiminnan harjoittamiseen liittyviä tietoja, jotka ovat välttämättömiä Euroopan unionissa kalatalousalan tietojen keruusta, hallinnasta ja käytöstä sekä tieteellisten lausuntojen tukemisesta säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi.

47 §

Pääsy näytteenottoaikkoihin ja yritysrekistereihin

Luonnonvarakeskuksen nimeämillä tietojenkerääjillä on oikeus päästä aluksille, yritystiloihin ja muihin näytteenottoaikkoihin sekä yritysrekistereihin keräämään tietoja Euroopan unionissa kalatalousalan tietojen keruusta, hallinnasta ja käytöstä sekä tieteellisten lausuntojen tukemisesta säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi.

48 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Turun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain mukaisen päätöksen tehneellä viranomaisella on valitusoikeus Turun hallinto-oikeuden päätöksestä, jos hallinto-oikeus on muuttanut viranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

HE 103/2016 vp

Tämän lain 12 §:n 3 momentin, 15 §:n 1 momentin, 17 §:n 1 momentin, 20 §:n 1—4 momentin, 21 §:n sekä 24 §:n 2 momentin nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

49 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annettu laki (1139/1994).

Sisävesialuksen omistajan on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta ilmoitettava rekisteröitäväksi sellainen alus, jonka rekisteröiminen ei ollut pakollista tämän lain voimaan tullessa.

2.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään

1 §

Tällä lailla kumotaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 39–46 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2016

Pääministerin sijainen, ulkoasiainministeri

Timo Soini

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

2.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään

1 §

Tällä lailla kumotaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 39–46 §.

Voimassa oleva laki

39 §

Ehdotus

kumotaan

Suomen kalastuskiintiön täytyminen tai suurimman sallitun pyyntiponnistustason saavuttaminen

Suomen lipun alla purjehtivat kalastusalukset eivät saa kalastaa kalakantaa tai kalakantaryhmää, jos kyseessä olevasta kalakannasta tai kalakantaryhmästä peräisin olevat saaliit neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitulla tavalla todennäköisesti täyttävät Suomen käytettävissä olevan kyseisen kalakanan kiintiön tai jos neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu pyyntiponnistustaso todennäköisesti on saavutettu. Maa- ja metsätalousministeriö arvioi saaliiden ja pyyntiponnistuksen määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin perusteella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään päivästä, jolloin 1 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, ja neuvoston valvonta-asetuksen 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua päivästä, johon saakka 1 momentissa tarkoitettujen saaliiden aluksella pitäminen, jälleenlaivaus, uudelleen sijoitus,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kuljetus ja aluksesta purkaminen on sallittua. Kiintiön täyttymisen ja kalastuskiellon jälkeen kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa.

40 §

kumotaan

Kalastuksen säätely kansallisilla kiintiöillä

Kaupallinen kalastus tulee järjestää tavalla, joka ei vaaranna Suomen käytössä olevien kiintiöiden riittävyyttä, kiintiöiden täysimääräistä hyödyntämistä, kalakantojen säilyttämistä ja hoitamista, alueellisen kalastuspaineen säätelyä tai kaupallisten kalastajien tasapuolisia kalastusmahdollisuuksia. Valtionneuvoston asetuksella voidaan tässä tarkoituksessa säätää alueellisista, alusryhmäkohtaisista ja ajallisista kansallisista kiintiöistä sellaisille Euroopan unionissa kiintiöidyille kalakannoille, joita Suomen lipun alla olevilla kalastusaluksilla on oikeus kalastaa. Asetus voi olla voimassa enintään viisi vuotta kerrallaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa säädetään suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä painona, kappalemäärittäin tai osuutena Euroopan unionin Suomelle vahvistaman kyseisen kalakannan kiintiöstä, joka Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevan tilastoasetuksen liitteessä III tai neuvoston Itämeri-asetuksen liitteessä I tarkoitettulla ICES-alueella tai -osa-alueella tai maantieteellisesti koordinaatein määritellyllä merialueella saadaan kalastaa tai jonka tietty alusryhmä saa kalastaa. Yli vuoden voimassa olevassa asetuksessa suurimmasta mahdollisesta saalismäärästä säädetään osuutena Suomen käytössä olevasta kiintiöstä. Asetuksessa voidaan säätää myös määräajasta, jonka aikana enimmäissaalismäärää ei saa ylittää.

Kalastusalukset kuuluvat alusryhmäkohtaisen kiintiön piiriin kalastusaluksen pituuden, vetoisuuden, konetehon taikka aluksen käyttämän pyydyksen perusteella. Alusryhmäkohtainen kansallinen kiintiö voi koskea Suomelle vahvistettua kiintiöaluetta kokonaisuudessaan tai osaa siitä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §

kumotaan

Kansallisesti asetetun kiintiön täyttyminen

Kun 40 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetty alueellinen kiintiö täyttyy, kiintiö-alueella ei saa kalastaa kiintiöön kuuluvia kalakantoja. Kun 40 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetty alusryhmäkohtainen kiintiö täyttyy, ryhmään kuuluvat alukset eivät saa kalastaa kiintiöön kuuluvia kalakantoja.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään päivistä, jolloin 1 momentissa tarkoitetut kalastuskiellot tulevat voimaan. Maa- ja metsätalousministeriö arvioi saaliiden määrän kehitystä saalisrekisterin tietojen sekä kyseistä kalakantaa kalastamassa olevien kalastusalusten lukumäärän, kalastuskapasiteetin ja sijainnin sekä pyydysten lukumäärän perusteella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään myös päivistä, johon saakka kiintiöön kuuluvien saaliiden aluksella pitäminen, jälleenlaivaus, uudelleen sijoitus, kuljetus ja aluksesta purkamisen on sallittua.

Kiintiön täyttymisen ja kalastuskiellon jälkeen kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa.

42 §

kumotaan

Kiintiöiden tai kiintiön osien vaihto muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa

Maa- ja metsätalousministeriö voi vaihtaa Suomen käytettävissä olevia ja Suomelle tulevaisuudessa myönnettäviä kiintiötä tai niiden osia muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa, jos vaihdolla turvataan kiintiöiden riittävyys tai mahdollisuudet niiden täysimääräiseen hyödyntämiseen taikka sillä tasataan alueellista kalastuspainetta tai tuetaan kalastusmahdollisuuksien tasapuolista jakaantumista kaupallisten kalastajien kesken. Maa- ja metsätalousministeriö päättää luovutuksessa noudatettavasta vaihtosuhteesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 §

kumotaan

Muut kalastusrajoitukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan 40 §:n 1 momentin mukaisessa tarkoituksessa säätää tiettyä merialuetta koskevasta määräaikaisesta kalastuskiellosta ja ajallisista, alueellisista tai määrällisistä rajoituksista Euroopan unionissa kiintiöityjen tai muutoin säädelyjen kalakantojen pyyntiin käytettävien pyydysten käytölle. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi samassa tarkoituksessa antaa säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista. Edellä tarkoitettujen määräaikaisista kalastuskielloista ja pyydysrajoituksista voidaan antaa säännöksiä kalastusalueita tai ainoastaan tietyn pituusrajan ylittäviä kalastusalueita.

Kiintiöön kuuluvien kalakantojen kalastamisesta kalastuskiellon jälkeen säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, ja pyydysten käytön rajoituksista ja teknisistä määräyksistä annettujen säännösten vastaisesta kalastamisesta säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan e alakohdassa.

44 §

kumotaan

Tarkemmat säännökset Euroopan unionin säätämistä säilyttämistoimenpiteistä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöön panemiseksi välttämättömiä, yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 18 artiklan 8 kohdassa tarkoitettuja unionin säilyttämistoimenpiteitä ja monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa säilyttämistoimenpiteitä ja monivuotisia suunnitelmia koskevissa säännöksissä sallittuja tai edellytetyjä tarkempia säännöksiä pyydysten teknisistä ominaisuuksista ja käytöstä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 §

kumotaan

Kalastusluvut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää neuvoston valvonta-asetuksen 7 artiklassa ja komission valvonta-asetuksen 4 artiklassa tarkoitetut kalastusluvut vähintään yhdeksi ja enintään viideksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pitää rekisteriä luvan saaneista kalastusaluksista ja niiden kalastuslisenssinhaltijoista. Muut kuin tieteellisiin tarkoituksiin kalastamiseen tarvittavat kalastusluvut myönnetään sen jälkeen, kun luvat on julistettu yleisesti kalastuslisenssinhaltijoiden haettaviksi.

Jos kalastuslupia haetaan useammalle kalastusalukselle kuin lupia voidaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanoa koskevien säännösten mukaan myöntää, etusijalle asetetaan sellaiset kalastuslisenssinhaltijat, joiden kalastusalukset ovat kyseisen lisenssinhaltijan hallinta-aikana 4 luvussa tarkoitetuilla ilmoituksilla ilmoittaneet kyseisessä luvassa tarkoitettujen kalakantojen saaliita viimeisten viiden haettavaksi julistamista edeltävän vuoden aikana useimpien kalenterivuosien aikana. Enintään kymmenen prosenttia jaettavista luvista voidaan varata sellaisille kalastuslisenssinhaltijoille, joiden aluksilla ei ole ollut kyseisen kalalajin raportoituja saaliita edellä tarkoitettujen viiden vuoden aikana.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään tarkemmin kalastusluvuissa tarkoitetuista kalakannoista ja pyydyksistä, myönnettävien lupien lukumäärästä, lupien voimassaoloalueesta ja -ajasta sekä lupien hakumenettelystä.

Kalastamisesta ilman kalastuslupaa säädetään neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

46 §

kumotaan

Kalastusluvun siirtäminen

Jos kalastusluvun haltija luovuttaa luvassa mainitun aluksen eikä kalastusluvasta muuta ole luovutuksen osapuolten kanssa kirjalli-

HE 103/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sesti sovittu, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtää kalastusluvan jäljellä olevaksi ajaksi aluksen uudelle lisenssinhaltijalle, jos aluksen kansallisuus ei luovutuksen johdosta muutu. Kalastusluvan haltija voi sopia luovutuksensaajan kanssa, että kalastuslupa ei seuraa luovutettavaa alusta. Tällöin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siirtää luvan luovuttajan toiseen kalastusalueeseen, jos se Euroopan unionin säästöjen mukaan on mahdollista eikä sitä ole kielletty muualla laissa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*